TOMAS KEMPIETIS

KRISTAUS SEKIMAS

Iš prancūzų kalbos vertė
O. LABANAUSKAITĖ

IMMACULATA

Nihil obstat
Stasys Yla,
Censor librorum

Imprimatur
John J. Reilly, V.G.,
Administrator Dioecesis
Norvicensis,
die 30 Januarii 1960

Tretysis leidimas

Kalbos žiūrėjo L. Dambriūnas
Išleido Nek. Pr. Marijos Seserys
Spaudė Immaculata Press
Putnam, Connecticut

PIRMOJI KNYGA

Nurodymai naudingi dvasiniam gyvenimui

I SKYRIUS

KRISTAUS SEKIMAS IR PASAULIO TUŠTYBĖS NIEKINIMAS

1. Kas mane seka, nevaikščioja tamsybėje (Jon. 8, 12), sako Viešpats. Tai yra Kristaus žodžiai, kuriais jis mus ragina sekti Jo elgesiu ir gyvenimu, jei mes norime būti tikrai apšviesti ir laisvi nuo kiekvieno širdies aklumo.

Tad Jėzaus Kristaus gyvenimo apmąstymas tebūna svarbiausias mūsų rūpestis.

2. Jėzaus mokslas viršija kiekvieną šventųjų mokslą; kas turėtų Jo dvasios, rastų paslėptą maną.

Tačiau daugelį Evangelijos klausymas neuždega, nes jie maža turi Kristaus dvasios.

Kas nori tobulai suprasti Kristaus žo-

džius, turi savo gyvenimą derinti prie Jėzaus gyvenimo.

3. Ką tau padės gilus protavimas apie Švenčiausiąją Trejybę, jei nesi nusižeminęs ir dėl to nepatinki Švenč. Trejybei?

Ne gražūs ir skambūs žodžiai daro žmogų teisų ir šventą, bet Dievui brangus yra skaistus gyvenimas.

Verčiau yra jausti gailestį Dievą įžeidus, negu mokėti jį žodžiais išreikšti.

Ką tau padės, jei žinosi visą šv. Raštą ir visų filosofų išmintį, bet neturėsi Dievo meilės ir Jo malonės?

Tuštybių tuštybė ir viskas tuštybė (Eccl. 1, 2), išskyrus mylėti Dievą ir Jam vienam tarnauti.

Aukščiausia išmintis yra siekti dangaus, paniekinant pasaulį.

4. Tuštybė tad rinkti nykstančius turtus ir jais viltis (pasitikėti).

Tuštybė yra siekti garbės ir aukštų vietų.

Tuštybė yra pataikauti kūnui ir ieškoti to, kas yra griežčiausiai draudžiama.

Tuštybė norėti ilgai gyventi, o nesirūpinti gerai gyventi.

Tuštybė yra rūpintis tik šiuo gyvenimu, o nesidomėti amžinaisiais dalykais.

Tuštybė prisirišti prie greit praeinančių dalykų, o nesiveržti prie džiaugsmo, kuris tveria amžinai.

5. Dažnai prisimink šį išminčiaus pasakymą: *Akis niekad nepasisotina tuo, ką mato, ir ausis neprisipildo tuo, ką girdi* (Eccl. 1, 8).

Stenkis tad išlaisvinti savo širdį nuo regimųjų dalykų meilės ir ją pripildyti neregimųjų dalykų meile.

Nes tie, kurie seka savo jausmais, sutepa savo sielą ir netenka Dievo malonės.

II SKYRIUS

KUKLUS SAVĘS VERTINIMAS

1. Kiekvienas žmogus stengiasi vis daugiau žinoti, bet kas iš mokslo be Dievo baimės.

Kuklus kaimietis, tarnaująs Dievui, yra, be abejo, daug vertesnis už išdidų filosofą,

kuris, užmiršęs save, studijuoja žvaigždžių takus.

Kuris save gerai pažįsta, tas nesiaukština ir nesigėri kitų jam teikiamais pagyrimais.

Nors ir pažinčiau visą pasaulio mokslą, bet neturėčiau meilės, ką tas mokslas man padėtų akivaizdoj Dievo, kuris mane teis pagal mano darbus?

2. Tad tramdyk savo perdaug didelį norą žinoti, nes tai labai blaško ir apgauna.

Mokytieji mėgsta rodytis ir būti laikomi išmintingais.

Yra daug dalykų, kurie maža arba visai nieko nereiškia sielai; ir neprotingas yra tas, kuris užsiima dalykais, neturinčiais reikšmės jo išganymui.

Žodžių gausumas nepasotina sielos, bet šventas gyvenimas ir gryna sąžinė teikia širdžiai ramumo ir pasitikėjimo Dievu.

3. Juo daugiau ir geriau žinai, juo griežčiau būsi teisiamas, jei švenčiau negyvensi.

Nesididžiuok turimu mokslu ar meno ta-

lentu, bet būk rūpestingas juos naudodamas.

Jei manaisi daug ir gerai žinąs, atsimink, kad tai yra maža, palyginus su tuo, ko nežinai.

Nesididžiuok, bet bijok (Rom. 11, 20), geriau prisipažink savo nežinojimą.

Kodėl manaisi mokytesnis esąs už kitus, kai yra tiek daug už tave mokytesnių ir labiau Dievo įstatymą žinančių?

Ar nori ką nors naudingo sau žinoti? Pamėk gyventi nežinomas ir būti nieku laikomas.

4. Aukščiausias ir naudingiausias mokslas yra tikras savęs pažinimas ir savęs neaukštinimas.

Didelė išmintis ir didelis tobulumas nieko sau nepriskirti ir apie kitus gerai manyti.

Kada matai savo artimą darant klaidą, net didelę klaidą, nemanyk esąs geresnis už jį, nes nežinai, kiek ilgai ištversi gerame.

Mes esame labai silpni, bet nemanykime, kad yra kas nors silpnesnis už mus.

III SKYRIUS

TIESOS MOKSLAS

1. Laimingas tas, kurį moko pati tiesa ne praeinančiais vaizdais ir žodžiais, bet rodydamasi tokia, kokia ji yra.

Mūsų protas ir mūsų jausmai maža mato ir mus dažnai apgauna.

Ką mums padės tie subtilūs ginčai apie paslėptus ir nereikšmingus dalykus, jei teismo dieną niekas mums neprikiš jų nežinojimo?

Labai neišmintinga apleisti naudingus ir reikalingus dalykus, kad smalsiai domėtumės tais, kurie yra kenksmingi. Mes turime akis, bet nematome.

2. Ką mums padės žinoti gimines ir rūšis?

Tas, kam kalba amžinasis Žodis, yra laisvas nuo kitų nuomonės.

Viskas kyla iš to vienintelio Žodžio; iš Jo kyla kiekvienas žodis, Jis yra jo pradžia ir Jis kalba mumyse.

Be Jo nėra jokio supratimo, be Jo joks sprendimas nėra teisus.

Tas, kuriam tik šis vienas dalykas sudaro viską, kuris viską veda iš šio vieno dalyko ir jame viską mato, bus stiprus ir turės ramybės Dievuje.

O Tiesa, kuri esi Dievas, padaryk, kad aš būčiau viena su Tavimi amžinoje meilėje!

Dažnai aš nenoriu nei skaityti, nei klausyti, nes Tavy randu viską, ko noriu ir geidžiu.

Tegul nutyla visi mokytieji, tegul tyli prieš Tave visi tvariniai, tik Tu vienas man kalbėk.

3. Juo labiau žmogus susikaupia savy ir išsilaisvina nuo išorinių dalykų, juo lakesnė pasidaro jo dvasia ir kyla aukštyn be jokių pastangų, nes jis gauna iš aukšto savo protui šviesos.

Tyra, paprasta ir gerame pastovi siela neišsiblaško net būdama užsiėmusi daugeliu darbų, nes ji viską daro Dievui pagarbinti ir niekur neieško savęs.

Kas gi, pagaliau, labiau vargina ir neramina, jei ne nesutvarkyti širdies palinkimai?

4. Tikrai geras ir dievotas žmogus elgiasi pagal savo vidinį nusistatymą: savo veiksmais jis seka ne klaidingus palinkimus, bet juos palenkia proto kontrolei.

Kas gi stipriau kovoja, jei ne tas, kuris dirba savęs nugalėjimui?

Vienintelis mūsų darbas turėtų būti: kovoti prieš mus pačius, kiekvieną dieną tapti vis stipresniu prieš save, kiekvieną dieną daryti pažangos gerame.

Šiame gyvenime kiekvienas tobulumas turi netobulumų priemaišų; mes viską matome tik lyg per miglas.

Kuklus savęs pažinimas yra tikresnis kelias į Dievą, negu gilūs moksliniai tyrinėjimai.

Tai nereiškia, kad reikia peikti mokslą ar paprastą daiktų pažinimą, nes mokslas yra geras savyje ir Dievo nustatytoje tvarkoje; tik visada reikia atiduoti pirmenybę grynai sąžinei ir šventam gyvenimui.

Bet kadangi daugumas labiau rūpinasi žinoti, negu gerai gyventi, užtat dažnai suklysta ir turi maža arba jokios naudos iš savo darbo vaisių.

5. O, jeigu jie su tokiu pat užsidegimu naikintų savo ydas ir ugdytų dorybes, su kokiu užsidegimu jie užsiiminėja bergždžiais klausimais, nebūtų tiek blogio ir papiktinimo tautose ir tiek palaidumo vienuolynuose.

Deja, teismo dieną niekas mūsų nepaklaus, ką mes skaitėme, bet ką mes padarėme; nepaklaus, ar mes gerai kalbėjome, bet ar gerai gyvenome.

Pasakykite man, kur šiandien tie mokytieji ir tie išminčiai, kuriuos jūs pažinote ir kurie buvo garsūs savo mokslais.

Šiandien jau kiti užima jų vietas, ir aš abejoju, ar jie nors pagalvoja apie anuos savo pirmatakus.

Gyvendami jie manėsi ką nors reiškią, o dabar apie juos niekas net nekalba.

O, kaip greitai praeina pasaulio garbė! Duok, Dieve, kad jų gyvenimas būtų atitikęs jų mokslą, tada jie ne veltui būtų buvę skaitę ir mokęsi.

O kiek yra tokių, kurie žuvo per savo klaidingą mokslą, užmiršdami Dievo tarnybą!

Kadangi jie labiau mėgo būti išdidūs negu nusižeminę, jie suklydo savo mintyse.

Tik tas yra tikrai didis, kuris turi didelę meilę.

Tik tas yra tikrai didis, kuris yra mažas pats savo akyse ir kuriam pasaulio garbė yra tik menkniekis.

Tik tas yra tikrai išmintingas, kuris *Kristui laimėti visus šios žemės dalykus laiko purvu* (Pilyp. 3, 8).

Tas turi tikrą mokslą, kuris pildo Dievo valią, o atsisako savosios.

IV SKYRIUS

NUMATYMAS VEIKSMUOSE

1. Nereikia tikėti kiekvienu žodžiu ar paklusti kiekvienam savo vidaus kuždėjimui, bet reikia pagalvoti atidžiai ir išmintingai, kokia apie tą dalyką yra Dievo mintis.

Deja, mes taip esame silpni, kad apie kitus daug lengviau manome ir kalbame blogai, negu gerai.

Tačiau tobuli žmonės lengvai netiki tam, ką jie girdi, nes jie žino žmones esant silpnus, palinkusius į bloga ir lengvapėdžius savo kalbose.

2. Didelė yra išmintis neveikti skubiai ir nesilaikyti užsispyrus savo nuomonės.

Taip pat yra išmintinga netikėti be atodairos visu tuo, ką žmonės kalba, o išgirdus ir patikėjus nepaskubėti tuojau kitiems pasakyti.

Klausk patarimo išmintingą ir sąžiningą žmogų; verčiau duokis vedamas išmintingesnio už save, negu sek savo paties nusistatymą.

Geras gyvenimas daro žmogų išmintingą Dievo akyse ir duoda jam didelį patyrimą.

Juo labiau būsi pasižeminęs ir atsidavęs Dievui, tuo būsi išmintingesnis ir ramesnis dvasia.

V SKYRIUS

ŠV. RAŠTO SKAITYMAS

1. Šv. Rašte reikia ieškoti tiesos, o ne iškalbos.

Visas šv. Raštas reikia skaityti ta pačia dvasia, kuria jis yra padiktuotas.

Jame labiau reikia ieškoti to, kas naudinga, o ne kalbos gražumo.

Mes taip pat turime skaityti paprasto ir dievoto turinio knygas, kaip skaitome gilaus turinio knygas.

Nenusistatyk iš anksto prieš autorių; nesiteirauk, daug ar maža jis turi mokslo, bet skaityk dėl grynos tiesos meilės.

Vertink tai, kas tau sakoma, bet nežiūrėk, kas sako.

2. *Žmonės praeina, bet Viešpaties tiesa tveria amžinai* (Ps. 38, 7; 116, 2).

Dievas mums kalba įvairiais būdais ir per įvairius asmenis.

Skaitant šv. Raštą dažnai mums kliudo mūsų smalsumas, nes mes norime viską ištirti ir suprasti, tuo tarpu kad viską reikėtų priimti paprastai.

Jei iš šv. Rašto skaitymo nori turėti naudos, skaityk jį nuolankiai, paprastai, tikėdamas ir negudragalviaudamas.

Noriai klauskis šventųjų, širdies tylumoj klausykis jų kalbos ir neniekink senųjų autorių patarimų, nes jie pasakyti ne veltui.

VI SKYRIUS

NESUTVARKYTI POLINKIAI

1. Kai tik žmogus netvarkingai pradeda ko nors norėti, tuojau jis pasidaro neramus.

Išdidus ir šykštuolis niekad neturi ramybės; bet neturtingas ir nuolankios dvasios visada yra ramus.

Žmogus, kuris dar nėra tobulai apsimarinęs, labai greit sugundomas ir suklumpa net pačiuose mažiausiuose dalykuose.

Tam, kurio dvasia dar serga, kurį kūnas sunkina ir kuris linkęs į juslinius dalykus, labai sunku visiškai išsiskirti su žemiškais norais.

Todėl kai jis atsisako tuos norus paten-

kinti, jis jaučia liūdesį, ir kai jis kovoja su jais, dažnai netenka kantrybės.

2. Išpildęs tą norą, jis jaučia sąžinės graužimą, nes pasidavė aistrai, kuri jam atėmė ieškomą ramybę.

Tik kovojant su aistromis, o ne joms pasiduodant, įgyjama tikra širdies ramybė.

Taigi, niekad neviešpataus ramybė širdy kūniško ir išoriniams dalykams atsidavusio žmogaus — taika myli tik dvasišką ir susitelkusį žmogų.

VII SKYRIUS

PUIKYBĖS IR TUŠČIOS VILTIES VENGIMAS

1. Neprotingas, kurs pasitiki vien žmonėmis ir tvariniais.

Dėl Jėzaus meilės nesigėdink tarnauti kitiems ir šiame pasaulyje rodytis neturtingas.

Nepasitikėk savimi, bet vienu Dievu.

Daryk, ką gali, o Dievas parems tavo gerą valią.

Nepasitikėk nei savo žinojimu, nei kito apsukrumu, bet tik Dievo malone, kuri padeda nuolankiesiems ir pažemina puikuolius.

2. Nesigirk turtais, jeigu jų ir turi, nei galingais draugais, bet pasitikėk Dievu, kurs duoda viską, net pats save.

Nesididžiuok jėga ar gražumu savo kūno, kurį menka liga gali sunaikinti.

Nesigėrėk savo išmintingumu ir savo sugebėjimais, nes gali nepatikti Dievui, kuriam priklauso visa, ką esi gavęs gero iš prigimties.

3. Nelaikyk savęs geresniu už kitus, kad Dievas, kuris mato visa, kas yra žmoguje, nerastų tave blogesnį.

Nesididžiuok savo gerais darbais, nes Dievas sprendžia kitaip, negu žmonės, ir tai, kas patinka žmonėms, dažnai nepatinka Dievui.

Jei nori būti kuklus, nemanyk tik save vieną esant gerą.

Nieko nenustosi manydamas esąs žemesnis už visus, bet daug pralaimėsi manydamas esąs aukštesnis nors už vieną.

Kuklus žmogus naudojasi nuolatine ramybe, išdidžiojo gi širdį nuolat drasko pavydas ir pyktis.

VIII SKYRIUS

PERDAUG ARTIMAS DRAUGAVIMAS

1. *Nebūk atviras visiems be išimties* (Eccl. 8, 22), bet patikėk savo reikalą tik išmintingam ir dievobaimingam žmogui.

Mažai bendrauk su jaunuoliais ir pasauliečiais.

Nepataikauk turtuoliams ir neieškok didžiūnų draugystės.

Bendrauk su kukliais, paprastais, dievotais ir gero elgesio žmonėmis; su jais kalbėk tik apie dvasią keliančius dalykus.

Nesusidėk su jokia moterimi, bet visas dorąsias užtark pas Dievą.

Trokšk Dievo ir angelų draugystės, o venk žmonių draugystės.

2. Reikia mylėti visus žmones, tačiau su nieku artimai nesusidėti.

Atsitinka, kad žmogus gerbiamas jo asmeniškai nepažįstant, bet jį pažinus, nuomonė apie jį pasikeičia.

Dažnai manome patinką žmonėms savo dideliu susiartinimu su jais, tačiau per tą savo susiartinimą mes pradedame jiems nepatikti, nes jie pamato mūsų ydas.

IX SKYRIUS

KLUSNUMAS IR SAVO NUOMONĖS ATSIŽADĖJIMAS

1. Yra kažkas nepaprastai gera gyventi vyresniojo valdžioje, jo klausyti ir nepriklausyti paties savęs.

Yra tikresnis dalykas klausyti, negu įsakyti.

Vieni klauso iš reikalo, kiti — iš meilės; klausą iš reikalo dažniausiai kenčia ir murma, jie niekad neturės dvasios laisvės, jei nepaklus iš Dievo meilės.

Eik, kur nori, niekur nerasi ramybės; ją rasi tik nuolankiai pasidavęs vyresnie-

siems. Daugelis mano, kad jiems bus geriau kitur, tačiau tas vietos pakeitimas dažnai apgauna.

2. Kiekvienas mėgsta turėti savo nuomonę ir linksta prie tų, kurie jai pritaria.

Tačiau jei Dievas yra mūsų tarpe, kartais reikia atsižadėti savo nuomonės taikos labui.

Kur rasi tokį išmintingą žmogų, kuris viską tobulai žinotų?

Nepasitikėk per daug savo nuomone, bet noriai klausykis ir kitų.

Jei tavo ir gera, tačiau jei jos atsisakai dėl Dievo ir pritari kitai nuomonei, tai daug laimėsi savo sielai.

3. Aš dažnai girdėjau, kad geriau yra klausyti ir kito patarimą priimti, negu jį duoti.

Nes gali atsitikti, kad abi nuomonės yra geros, bet nenorint nė vienam nusileisti, kai to reikalauja protas ar yra tam proga, pasirodome esą išdidūs ir užsispyrę.

X SKYRIUS

VENGIMAS NENAUDINGŲ KALBŲ

1. Kiek tik gali, venk pasaulio triukšmo, nes pavojinga kalbėti apie pasaulio dalykus turint net ir gryną intenciją.

Tuštybė greit pagauna ir suteršia sielą.

Dažnai aš norėčiau verčiau tylėti, negu su žmonėmis kalbėti.

Kodėl mes taip mėgstame kalbėti ir kalbėtis, nors žinome, kad tas, dažniausia, sudrumsčia mūsų sąžinę?

Mat, tais pasikalbėjimais mes ieškome abipusės paguodos ir norime palengvinti širdžiai, kuri kenčia dėl minčių gausumo.

Mes mėgstame kalbėti ir mąstyti apie tai, ką mes mylime, ko mes norėtume ir apie tai, kas kliudo mūsų norams.

2. Deja, dažnai visa tai veltui, nes ta išorinė paguoda dažnai sutrukdo patirti Dievo duodamos vidinės paguodos.

Reikia tad budėti ir melstis, kad laikas neitų veltui.

Jei kalbėti leista ir tinka, kalbėk apie tai, kas kelia dvasią.

Blogas įprotis ir mažas rūpinimasis dvasine pažanga kliudo valdyti liežuvį.

Tačiau pamaldūs pašnekesiai tarp asmenų, kuriuos vienija Dievas ir viena mintis, labai padeda dvasios pažangai.

XI SKYRIUS

PRIEMONĖS ĮSIGYTI DVASIOS RAMYBEI IR RŪPINIMASIS TOBULYBE

1. Mes turėtume didelę dvasios ramybę, jeigu nesistengtume domėtis tuo, ką kiti sako ar daro, ir nesirūpintume tuo, kas mums nepavesta.

Ar ilgai gali turėti ramybę tas, kuris užsiima svetimais rūpesčiais, kuris išsilieja išoriniai ir retai arba ir visai nesusitelkia savy?

Laimingi paprastieji, nes jie turės didelę dvasios ramybę!

2. Kaip kai kurie šventieji pakilo į tokį aukštą dorybių ir kontempliacijos laipsnį? Dėl to, kad jie atsisakė visų žemiškų no-

rų, širdies gilumoje galėjo susivienyti su Dievu ir laisvai užsiimti tik savimi.

Mes gi esame per daug atsidavę savo aistroms ir per daug rūpinamės tuo, kas praeina.

Retai mes nugalime tobulai nors vieną ydą; mes karštai netrokštame kiekvieną dieną padaryti nors kiek pažangos ir todėl liekame šalti ir drungni.

3. Jei būtume visiškai apsimarinę ir mažiau susirišę su išoriniais dalykais, mes galėtume skonėtis dieviškais ir patirti nors truputį dangiškos kontempliacijos.

Didžiausia ir vienintelė kliūtis įžengti į šventųjų tobulybės kelią yra vergavimas savo aistroms ir įgeidžiams.

Sutikę nors ir mažiausią kliūtį, tuoj nuliūstame ir ieškome žmonių paguodos.

4. Jeigu gi kaip geri kareiviai drąsiai kovotume, be abejo, susilauktume Dievo pagalbos.

Nes Jis visada padeda tiems, kurie ištveria ir kurie pasitiki Jo malone; Jis mums duoda progos kovoti, kad mes taptume nugalėtojais.

Jei dvasinio gyvenimo pažangą remsime tik išoriniu padorumu, mūsų pamaldumas nebus ilgas.

Tad dėkime kirvį tiesiai prie šaknies, kad atsikratę aistrų įgytume dvasinę ramybę.

5. Jei kiekvienais metais atsikratytume nors vienos ydos, greitai taptume tobuli.

Tačiau dažnai mes jaučiamės pasauly buvę geresni ir gyvenę tyresnį gyvenimą, negu jaučiamės dabar, pabuvę kelis metus vienuolyne.

Mes turėtume kiekvieną dieną augti uolumu ir dorybėmis, tačiau mes džiaugiamės, jei išlaikome nors dalį buvusio uolumo.

Jei mes pradžioje būtume nors kiek prisivertę, paskui būtume viską darę lengvai ir su džiaugsmu.

6. Sunku atsisakyti savo įpročių, bet dar sunkiau juos palenkti.

Tačiau jei nemokame savęs nugalėti mažuose dalykuose, kaip gi laimėsime sunkesnes kovas?

Tad pačioj pradžioj atsisakykime savo palinkimų ir blogų įpročių, kitaip jie pamažu virs mums didele sunkenybe.

O, jeigu jūs žinotumėte, kokį džiaugsmą sau ir kitiems sudarytumėte gyvendami taip, kaip turėtumėte gyventi, tikiu, kad daug uoliau siektumėte dvasinės tobulybės.

XII SKYRIUS

KLIŪČIŲ NAUDINGUMAS

1. Gera kartais patirti skausmo ir kliūčių, nes tai dažnai žmogų priverčia į save sugrįžti ir atsiminti, kad gyvena ištrėmime ir kad negalima pasitikėti šios žemės dalykais.

Gera kartais patirti pasipriešinimo ir blogos nuomonės apie save, nors mūsų veiksmai ir mūsų intencijos būtų ir kažin kaip geros. Šitai dažnai mus daro kuklius ir apsaugoja nuo tuščios garbės.

Kai žmonės mus žemina ir blogai apie mus mano, mes uoliau ieškokime Dievo, kuris įžvelgia širdžių gelmes.

2. Todėl žmogus turėtų tiek susivienyti su Dievu, kad jam nereikėtų ieškoti žmogiškos paguodos.

Kai žmogus, nors ir turėdamas gerą valią, yra drumsčiamas, gundomas ir kankinamas blogų minčių, tada jis tikrai pajunta Dievo pagalbos reikalingumą ir supranta, kad jis nieko gero negali padaryti be Dievo.

Tada jis dėl patirtos kančios nusimena, vaitoja ir meldžiasi.

Tada jis bodisi gyvenimu ir nori mirti, kad išsilaisvinęs iš šių varžtų galėtų susivienyti su Jėzumi.

Tada jis gerai supranta, kad tobulas saugumas ir pilna dvasios ramybė randama ne šiame pasauly.

XIII SKYRIUS

KOVA SU PAGUNDOMIS

1. Kol mes gyvename čia žemėje, negalime būti be bandymų ir susigraužimų.

Todėl Jobo knygoje rašoma: *Žmogaus gyvenimas žemėje yra bandymas* (Job. 7, 1).

Taigi kiekvienas turėtų būti pasiruošęs sutikti bandymus (pagundas), nuolat budėti ir melstis, kad staiga nebūtų užkluptas pik-

tosios dvasios, *kuri niekad nemiega ir eina aplink kaip kriokiąs liūtas, ieškodamas ką praryti* (I Petr. 5, 8).

Nėra tokio švento ir tobulo žmogaus, kuris nebūtų gundomas; ir mes nesame nuo to laisvi.

2. Tačiau dažnai pagundos, nors jos įkyrios ir sunkios, gali būti žmogui naudingos, nes jos žmogų daro nuolankų, jį švarina ir moko.

Visi šventieji savo tobulėjimo kely sutiko daug pagundų ir kančių ir jas nugalėję pasiekė tobulumo. Tie gi, kurie pasidavė pagundoms, neteko Dievo pagalbos ir suklupo išganymo kely.

Nėra tokio švento vienuolyno ir tokios šventos vietos, kur nebūtų kančių ir pagundų.

3. Žmogus, kol gyvena, nėra visiškai laisvas nuo pagundų, nes žmoguje esą pageidimai yra pagundų šaknis.

Vienas vargas seka kitą, ir mes vis dėl ko nors kenčiame, nes su gimtąja nuodėme mes praradome pirmykštį laimingumą.

Daugelis bėga nuo pagundų, bet daž-

niausia jie sutinka dar pavojingesnių pagundų.

Pagundai nugalėti neužtenka nuo jos pabėgti; bet tik kantrybe ir tikru nusižeminimu nugalime visus priešus.

4. Tas, kuris vengia tik išorinių pagundų, o nerauna jos šaknų, maža padarys pažangos, nes pagundos sugrįš anksčiau, negu jis manė, ir bus dar smarkesnės.

Dievo padedamas greičiau laimėsi kovodamas pamažu ir kantriai, negu brutaliai ir nekantraudamas.

Kai tave gundo, ieškok patarimo ir nesielk žiauriai su tuo, kuris yra gundomas — paguosk jį taip, kaip norėtum, kad tave paguostų.

5. Visų pagundų pradžia yra dvasios nepastovumas ir per mažas pasitikėjimas Dievu.

Kaip laivas be vairo yra mėtomas bangų į visas puses, taip silpnas ir nepastovus žmogus yra blaškomas įvairių pagundų.

Ugnis tiria geležį (Ekl. 31, 31), o pagunda — teisingą žmogų.

Mes dažnai nežinome, ką mes galime, bet pagunda mums parodo, kas mes esame.

Reikia ypač budėti pagundos pradžioje, nes daug lengviau nugalėti priešą jo neįsileidus į sielą, bet jį atstumiant tą valandą, kai jis pasibeldžia į mūsų sielos duris.

Ir senovės išminčius pasakė: *Sulaikykite blogį pačioje pradžioje, nes per vėlai pavartota priemonė nieko nepadės, kadangi blogis bus labai išaugęs* (Ovidijus).

Pradžioje pasiperša paprasta mintis, paskiau gyvas įsivaizdavimas, paskiau pamėgimas ir netvarkingi norai ir pagaliau sutikimas. Taip pamažu priešas užvaldo visą sielą, jei jam nepasipriešinama pradžioje.

Juo ilgiau delsime pasipriešinti, juo mes silpnėjame, o priešas stiprėja.

6. Vienus smarkiai pagundos kankina atsivertimo pradžioje, kitus gale, o treti jas kenčia visą amžių.

Kai kurie Dievo išminties ir teisingumo sutvarkymu maža tėra gundomi, nes Dievas, kuris pažįsta žmones, įvertina jų nuopelnus ir viską sunaudoja išrinktųjų išganymui.

7. Todėl kai esame gundomi, neturime nusiminti, bet karščiau prašyti Dievą padėti sunkumuose, nes, pagal apaštalą, Jis *padarys tokią išeitį iš pagundos, kad galėtume ją pakelti* (I Kor. 10, 13).

Bandomi ir nemalonumų slegiami *nusilenkime po galinga Dievo ranka* (I Petr. 5, 6), nes Jis išgelbės ir pakels nusižeminusius dvasioje.

8. Gundomi sužinome, kiek esame padarę dvasinės pažangos. Taip pat tada ir nuopelnas didesnis, o dorybė brangesnė.

Lengva būti uoliam ir pamaldžiam, kai nesutinkama nieko sunkaus, bet tas, kuris kantriai kenčia priešingumus, paprastai pasiekia didelės pažangos.

Kai kurie nugali dideles pagundas, o kasdien suklumpa mažose; taip elgdamasis Dievas juos nori pažeminti ir parodyti jų silpnumą, kad didžiose pagundose jie nepasitikėtų vien tik savo jėga.

XIV SKYRIUS

LENGVAPĖDIŠKI SPRENDIMAI

1. Žiūrėk savęs ir saugokis vertinti kitų veiksmus.

Teisdamas kitus, žmogus be reikalo vargsta, dažnai apsirinka ir padaro daug klaidų; gi teisdamas ir tyrinėdamas save, žmogus dirba naudingą darbą.

Paprastai mes sprendžiame apie dalykus pagal savo širdies palinkimą, nes savimeilė lengvai iškraipo sprendimo teisingumą.

Jei mes turėtume prieš akis vien tik Dievą, lengviau pakeltume kiekvieną mums nemalonų pasipriešinimą.

2. Tai, kas mus rikiuoja, dažnai yra šalia mūsų arba pasislėpę mumyse.

Daugumas savo darbuose slaptai ieško savęs, net visai to nežinodamas.

Kai viskas vyksta pagal jų norus, jie yra ramūs, bet jei tik sutinka pasipriešinimą, tai susijaudina ir nuliūsta.

Nuomonių nesutarimas dažnai įneša ne-

santaikos ne tik tarp draugų ir piliečių, bet ir tarp vienuolių bei pamaldžių žmonių.

3. Sunkiai atsisakome seno įpročio, ir niekas noriai nesutinka su tuo, kas jam nepatinka.

Jei labiau remiesi savo išmanymu negu pasidavimu, kurio pavyzdį davė pats Jėzus Kristus, tai maža pažangos tedarysi dvasiniame gyvenime, nes Dievas reikalauja tobulo mūsų pasidavimo; Jis taip pat nori, kad mūsų meilė pakiltų aukščiau už mūsų protą.

XV SKYRIUS

MEILĖS DARBAI

1. Joks pasaulio daiktas ir jokia žmogaus meilė negali pateisinti nė vieno blogo darbo; tačiau kartais, reikalui esant, galima atidėti gerą darbą arba jį pakeisti geresniu, nes tada geras darbas neapleidžiamas, o pakeičiamas geresniu.

Joks išorinis darbas nėra vertingas be meilės, bet kiekvienas darbas, nors ir ma-

žiausias bei prasčiausias, iš meilės daromas, duoda gausių vaisių, nes Dievui svarbiau intencija, negu veiksmas.

2. Tas daug daro, kas daug myli.

Tas daug daro, kas gerai daro. Gerai gi daro, kuris savo valią palenkia bendrai gerovei.

Dažnai tai, kas yra vadinama meilės darbu, yra ne kas kita, kaip sau naudos ieškojimas, nes retai palinkimai, savo valios ieškojimas ir atlyginimo viltis neturi įtakos mūsų veiksmams.

3. Tas, kuris tikrai ir tobulai myli, neieško sau naudos: jo vienintelis troškimas yra Dievo garbė.

Jis niekam nepavydi, nes jis neieško sau naudos, nesidžiaugia savimi ir savo laimės ieško tik Dievuje.

Visa gera jis priskiria ne tvariniams, o tik Dievui, kuris yra visa ko šaltinis, iš kurio semia sau džiaugsmą visi šventieji.

Kaip visi žemės dalykai būtų niekis, jei mes turėtume nors kibirkštėlę tikros meilės!

XVI SKYRIUS

SVETIMŲ YDŲ PAKENTIMAS

1. Tai, ko žmogus negali pataisyti savyje ar kituose, turi kantriai pakęsti tol, kol Dievas kitaip sutvarkys.

Manyk, kad taip reikėjo išmėginti tavo kantrybę, be kurios yra maža vertingi mūsų nuopelnai. Tačiau turi prašyti Dievą padėti arba kliūtis nugalėti arba jas kantriai pakęsti.

2. Jei kas vieną ar du kartu įspėtas nesusipranta, nesiginčyk su juo, bet viską pavesk Dievui, kuris moka ir iš blogo gera padaryti, kad išsipildytų Jo valia ir kad Jis būtų pagarbintas visų savo tarnų.

Stenkis kantriai pakęsti visas kitų ydas ir trūkumus, nes ir tavy yra daug dalykų, kuriuos kiti turi pakęsti.

Jei pats negali pasidaryti toks, koks nori būti, tai kaip gali kitus padaryti tokiais, kokių nori?

Mes norim matyti kitus be ydų, o nesirūpinam naikinti savąsias.

3. Mes norim, kad su kitais būtų elgiamasi griežtai, tačiau pykstame, jei su mumis taip daroma.

Mes piktinamės, jei kitiems duodama daug laisvės, tačiau esame labai nepatenkinti, kai mums ką nors atsako.

Mes labai norime, kad kitus varžytų griežtais įstatymais, tačiau labai kenčiame, kai mums kurį nors iš jų pritaiko nors ir mažiausiame dalyke.

Iš to matyti, kaip retai mes taikome tą patį mąstą sau ir kitiems.

Jei visi būtų tobuli, tai kiek daug progų mes netektume pakentėti dėl Dievo?

4. Dievas taip sutvarkė, kad mes išmoktume nešioti vieni kitų naštas, nes kiekvienas turi savo naštą: niekas nėra be ydų, niekas negali apsieiti be kitų pagalbos, niekas nėra pakankamai išmintingas pats sau vadovauti, bet turime vienas kitą pakęsti, vienas kitą paguosti, vienas kitam padėti, vienas kitą pamokyti, vienas kitą įspėti.

Tik priešingybės geriausiai parodo, kas ko vertas, nes jos ne silpnina žmogų, bet parodo tokį, koks jis yra.

XVII SKYRIUS

VIENUOLIŠKASIS GYVENIMAS

1. Jei nori su kitais taikiai gyventi, turi daugely dalykų save nugalėti.

Nelengvas dalykas išgyventi vienuolyne, nebūnant kam nors nusiskundimų priežastimi.

Laimingas, kuris vienuolyne šventai gyvena ir gražiai pabaigia savo gyvenimą.

Jei nori tvirtėti dvasia ir ugdyti dorybes, jauskis šioj žemėj tremtiniu.

Jei nori tikrai vienuoliškai gyventi, tai, pasauliškai tariant, turi tapti neišmintingu.

2. Vienuolį daro ne abitas ir ne tonsūra, bet papročių pakeitimas ir aistrų apmarinimas.

Kas ieško ko nors kito, o ne Dievo ir savo sielos išganymo, tas ras tik skausmą.

Neturės dvasios ramybės ir tas, kuris nesistengs būti paskutinis ir visiems klusnus.

3. Atėjote tarnauti, ne viešpatauti; žinokite, kad esate pašaukti kentėti ir dirbti, o ne tinginiauti ir tuščiai plepėti.

Čia žmonės išbandomi, lyg auksas ugnyje.

Čia niekas negali gyventi, jeigu dėl Dievo nenusižemina iš visos širdies.

XVIII SKYRIUS

ŠVENTŲJŲ PAVYZDYS

1. Įsižiūrėkite pavyzdžius šventųjų tėvų, kurių religinis gyvenimas buvo tikrai tobulas, ir pamatysite, kaip menka yra tai, ką mes darome.

Deja, kas yra mūsų gyvenimas palyginus su jų gyvenimu!

Šventieji ir Kristaus prieteliai tarnavo Dievui kęsdami alkį ir troškulį, šaltį ir nuogumą, darbą ir nuovargį, budėdami ir pasninkaudami, melsdamiesi ir šventai mąstydami, kentėdami persekiojimus ir išjuokimus.

2. O, kiek daug iškentėjo apaštalai, kankiniai, išpažinėjai, mergaitės ir visi tie, kurie norėjo eiti Kristaus pėdomis!

Jie neapkentė savo gyvybės šiame pasaulyje, kad išlaikytų ją amžinajam gyvenimui (Jon. 12, 25).

Kokį pilną atsižadėjimo ir griežtą gyvenimą vedė šventieji tyruose! Kokias ilgas ir sunkias pagundas kentėjo! Kiek kartų buvo priešo varginami! Kaip dažnai ir karštai meldėsi! Kokius griežtus susivaldymus praktikavo! Kaip uoliai ir karštai troško dvasinės pažangos! Kaip tvirtai kovojo su aistromis! Kokią gryną ir tiesią visada turėjo intenciją!

Dienomis jie dirbo, naktis praleido maldoje; net ir darbo metu jie visada meldėsi dvasioje.

3. Jų laikas buvo naudingai praleistas. Dievui aukojamos valandos jiems atrodė labai trumpos, o kontempliacijoj jie rasdavo tiek daug dvasinio pasitenkinimo, kad net užmiršdavo kūno reikalus.

Jie atsisakė turto, titulų, garbės, draugų, giminių — jie nieko nenorėjo iš pasaulio imti. Tenkinosi tik tuo, kas būtinai buvo reikalinga jų gyvybei; ir labai nesmagiai jautėsi, patarnaudami savo kūnui nors ir pačiuose reikalingiausiuose dalykuose.

Jie buvo neturtingi žemės dalykais, bet turtingi malonėmis ir dorybėmis.

Išoriniai, rodos, jiems visko trūko, bet Dievas stiprino jų dvasią savo malone ir savo paguoda.

4. Jie buvo svetimi pasauliui, bet susivieniję su Dievu ir Jo artimi bičiuliai.

Jie patys save nieku laikė ir pasaulis juos niekino, bet Dievas juos mylėjo ir brangino.

Jie buvo tikrai nuolankūs, klusnūs, pilni artimo meilės, kantrūs ir kiekvieną dieną darėsi vis tobulesni ir vis labiau patiko Dievui.

Jie buvo pavyzdys visiems tiems, kurie praktikavo tikrą vienuoliškąjį gyvenimą; jų pavyzdys turi mus labiau raginti į šventumą, negu daugelis drungnųjų — į atšalimą ir šalinimąsi nuo Dievo.

5. O koki uolūs buvo vienuoliai vienuolynų kūrimosi pradžioje! Kaip uolūs jie buvo maldai! Koks lenktyniavimas dorybių praktikavime! Kokia griežta disciplina! Kiek pasidavimo ir pagarbos steigėjo paliktai regulai!

Išlikę pėdsakai ir dabar mums liudija apie šventumą ir tobulumą tų žmonių, kurie uoliai kovodami niekino pasaulį.

Šiandien gi jau dideliu dalyku laikoma, jei vienuolis nelaužo savo regulos ir kantriai atlieka pasiimtas pareigas.

O, koks nerūpestingumas ir atšalimas įsibrovė į mūsų luomą, jei taip greit užgeso mumyse pirmųjų vienuolių uolumas! Dabar viskas mus vargina, net vienuoliškasis gyvenimas mums darosi nuobodus.

Duok Dieve, kad gerų pavyzdžių paskatintas neprarastumei noro tobulėti.

XIX SKYRIUS

GERO VIENUOLIO DARBAI

1. Gero vienuolio gyvenimas turi būti pilnas dorybių: jis toks turi būti viduje, koks rodosi savo išore.

Dar daugiau — viduje mes turime būti tobulesni, negu tai matyti mūsų išorėje, nes Dievas mus mato, ir mes turime visur Jį gar-

binti ir vaikščioti Jo akivaizdoje skaistūs, kaip angelai.

Kiekvieną dieną mes turime atnaujinti savo pasiryžimus tobulėti ir pasiraginti uolume taip, lyg mūsų atsivertimas tik šiandien prasidėtų, ir sakyti:

Padėk man, Viešpatie, išpildyti savo pasiryžimus ir ištesėti Tavo tarnyboje. Leisk man dabar gerai pradėti, nes visa tai, ką dariau iki šiolei, buvo tik niekai.

2. Nuo mūsų pasiryžimų pastovumo priklauso mūsų dvasinė pažanga, nes tie, kurie nori tobulėti, turi būti uolūs ir darbštūs. Jeigu net tas, kurio pasiryžimai labai tvirti, apsileidžia, tai kas bus su tuo, kurio pasiryžimai reti ir silpni?

Tačiau mes dažnai nutolstame nuo savo pasiryžimų įvairiausiais būdais, o nors mažiausias apsileidimas savo pareigose turi blogų pasekmių.

Teisieji savo pasiryžimuose labiau pasitiki Dievo malone, negu savo išmintimi, ir kiekviename dalyke jie pasitiki vien Dievu.

Žmogaus širdis rengia savo kelią, bet Viešpaties dalykas vesti jo žingsnius (Pat.

16, 9). *Ne žmogaus valdžioje jo kelias ir ne nuo žmogaus priklauso vaikščioti ir vesti savo žingsnius* (Jer. 10, 23).

3. Jei mes kartais apleidžiame savo kasdieninius dvasinius lavinimus dėl rimtos priežasties ar dėl artimo gerovės, mums bus nesunku vėliau tai atitaisyti.

Bet jei mes tuos dvasinius lavinimus apleidžiame be priežasties — bodėdamiesi arba dėl nerūpestingumo, tai mes darome didelę klaidą, kuri visada bus mums pavojinga.

Net ir labai šioje srityje būdami rūpestingi, padarysime daug klaidų.

Visada reikia padaryti kokį nors konkretų (ne bendrą) pasiryžimą, ypač pasirenkant tą dalyką, kuris labiausiai trukdo mūsų dvasinę pažangą.

Taip pat reikia tirti ir tvarkyti savo vidų ir savo išorę, nes ir vienas ir kitas tarnauja mūsų pažangai.

4. Jei negali būti nuolat susikaupęs, susikaupk nors tam tikrais laiko tarpais: mažiausia nors kartą dienoje — rytą arba vakare.

Ryte padaryk savo pasiryžimus, vakare patyrinėk savo elgesį: savo mintis, žodžius, veiksmus, nes jais, tur būt, daugiausia įžeidei Dievą ir artimą.

Apsiginkluok prieš velnio puolimus kaip drąsus kareivis.

Valdykis valgyme, ir tau bus lengva suvaldyti visas kitas kūno aistras.

Niekada netinginiauk, bet ar skaityk, ar rašyk, ar melskis, ar mąstyk, ar dirbk kokį naudingą bendruomenei darbą.

5. Tuos lavinimus, kurie nėra privalomi visiems, atlikinėk slaptai, nes taip seksis juos geriau atlikti.

Tačiau neapleisk bendrų lavinimų dėl savo pasirinktųjų ypatingų lavinimų. Pamaldumo skatinamas ypatingų lavinimų gali pasirinkti, bet tik tada, kai lieka laiko, ištikimai ir pilnai atlikus paskirtus bendrus lavinimus.

Ne visiems tinka vienodi dvasiniai lavinimai: vieniems geriau tinka vieni, kitiems kiti.

Kartais dvasiniai lavinimai įvairuoja net pagal laiką; pasitaiko net, kad vieni dva-

siniai lavinimai maloniau naudojami šventėse, o kiti paprastomis dienomis.

Vieni mums labiau reikalingi pagundų valandomis, o kiti ramybės laiku.

Vienos mintys mums geriau patinka nuliūdimo valandomis, o kitos dvasinės paguodos metu.

6. Didžiųjų švenčių metu atnaujink savo gerus pasiryžimus ir karštai melsk šventųjų užtarimo.

Nuo vienos šventės iki kitos pasiryžk gyventi taip, lyg tai būtų paskutinis tavo žemiškojo gyvenimo laikotarpis.

Todėl šiuos šventus laikotarpius naudok gyvendamas šventesnį gyvenimą, griežčiau laikydamasis regulų, lyg kad tuojau turėtum atsiimti iš Dievo užmokestį už savo darbą.

7. O jei to užmokesčio laikas dar neateitų, tikėk, kad dar nesi gerai pasiruošęs ir nesi vertas tos garbės, kuri savo laiku bus apreikšta; todėl dar padidink pastangas gerai pasiruošti šiai valandai.

Palaimintas tas tarnas, kurį valdovas ras budintį. Tikrai, sakau jums, jis pastatys jį visam, ką turi (Luk. 12, 43-44).

XX SKYRIUS

VIENUMOS IR TYLOS MEILĖ

1. Ieškok patogaus laiko užsiimti pačiu savimi ir dažnai galvok apie Dievo gerumą.

Palik nuošaliai visa tai, kas maitina tik smalsumą.

Geriau skaityk tai, kas pakelia širdį, negu tai, kas pataikauja protui.

Venk nenaudingų kalbų ir nereikalingų bėginėjimų, užsikimšk ausis pasaulio triukšmui ir tu turėsi pakankamai laiko šventiems mąstymams.

Visi didieji šventieji vengė, kiek tai buvo galima, susitikti su žmonėmis ir labiau mėgo gyventi slaptoje su Dievu.

2. Senovės išminčius pasakė: *kiekvieną kartą, kada aš buvau žmonių draugijoje, iš ten sugrįžau daug mažesnis žmogus, negu buvau* (Seneka, ep. 7).

Ir mes tai dažnai patiriame, kai ilgai ir nenaudingai kalbamės.

Lengviau yra tylėti, negu per daug nekalbėti.

Lengviau yra užsidarius būti, negu išėjus savy pasilikti.

Tas, kuris trokšta vidujinio ir dvasinio gyvenimo, turi kartu su Jėzumi pasitraukti nuo minios.

Niekas nėra apsaugotas, jei jis nemėgsta būti pasislėpęs.

Niekas nemokės nuosaikiai kalbėti, jeigu jis nemoka tylėti.

Niekas nebus saugus pirmose vietose, jeigu jis nemėgsta paskutiniųjų.

Niekas negalės be pavojaus įsakinėti, jeigu jis nemoka gerai klausyti.

3. Tas turi tikro džiaugsmo, kurio sąžinė rami.

Bet šventųjų džiaugsmas (pasitikėjimas Dievu) buvo pilnas Dievo baimės: nežiūrint nei dorybių klestėjimo nei Dievo malonių gausumo, jie nebuvo nei mažiau nuolankūs nei mažiau budrūs.

Nuodėmingųjų gi pasitikėjimas, priešingai, remiasi puikybe bei perdėtu savęs vertinimu ir baigiasi dvasiniu apakimu.

Niekuomet nemanyk esąs saugus šiame gyvenime, nors tartumeis esąs šventas vienuolis ar dievobaimingas atsiskyrėlis.

4. Žmonės, kitų žmonių laikomi gerais, dažnai atsiduria pavojingoje padėty, nes per daug pradeda pasitikėti savimi.

Tad daugumui yra naudinga turėti pagundų, nes esant visai ramiam yra baimės pasikelti į puikybę ar per daug atsiduoti pasaulio tuštybėms.

O, kaip gryna būtų mūsų sąžinė, jei mes niekada neieškotume praeinančių džiaugsmų ir nesidomėtume pasauliu!

O, kokia didele dvasios ramybe galėtume naudotis, jei mažiau užsiimtume tuščiais rūpesčiais ir galvotume tik apie savo išganymą bei Dievą, visiškai tik Juo pasitikėdami.

5. Niekas nėra vertas dangiškos paguodos, jeigu jo širdis nėra ilgai kentėjusi.

Jei nori patirti tikrą širdies gailestį, įeik į savo kambarėlį ir išvyk iš jo visą pasaulio triukšmą, kaip yra pasakyta: *Ir savo guoliuose nebūkite be širdies susigraudinimo* (Ps. 4, 5).

Tą, ką esi pametęs būdamas tarp žmonių, dažnai atrasi savo kambary.

Retai apleidžiamas kambarys darosi malonus, dažnai gi apleidžiamas — pasidaro

nuobodus. Jei nuo pat pirmos į vienuolyną įstojimo valandos būsi ištikimas savo kambario gyventojas, jis tau taps brangiu draugu ir švelnia paguoda.

6. Tyloj ir ramybėj siela daro didelę pažangą tobulybėje ir geriau supranta Šv. Rašto paslaptis.

Ten ji randa ir šaltinį ašarų, kuriomis kas naktį vilgo savo akis; ir juo toliau gyvena nuo pasaulio triukšmo, juo arčiau susijungia su savo Tvėrėju.

Prie to, kuris atsiskiria nuo pažįstamų ir draugų, prisiartina Dievas ir jo šventieji angelai.

Geriau gyventi pasislėpus, besirūpinant savo siela, negu daryti stebuklus ir užmiršti patį save (savo išganymą).

Yra girtina, jei vienuolis retai išeina iš savo namų, nemėgsta kitus matyti ir būti kitų matomas.

7. Kodėl nori matyti tai, ko negali turėti?

Praeina pasaulis ir jo pageidimas.

Jausminiai polinkiai blaško tai šen tai ten, bet ką gauni juos patenkinęs? Ar negrįžti su apsunkinta sąžine ir tuščia širdimi?

Jei išeini džiaugdamasis, dažnai grįžti nuliūdęs; jei linksmas vakaras, dažnai liūdnas rytas.

Kiekvienas jausminis džiaugsmas vilioja malonumu, tačiau galutinėj sąskaitoj jis sužeidžia ir užmuša.

8. Ką manai pamatyti kitur, ko nematai namie? Štai dangus, žemė, o iš jų viskas padaryta.

Arba ką amžina pamatysi šiame pasauly?

Tur būt, manai pilnai save patenkinsiąs, bet to niekad nepasieksi.

Jeigu ir visus pasaulio daiktus iš karto pamatytum, argi tai būtų ne kas kita, kaip tuščia vizija?

Pakelk akis į Dievą ir melskis už savo nuodėmes ir apsileidimus.

Tuščiais dalykais rūpintis palik tuštiems žmonėms, pats gi rūpinkis tuo, ką Dievas tau įsako.

Uždaryk savo duris ir šaukis mylimojo Jėzaus.

Pasilik su Juo savo kambary, nes niekur kitur nerasi tiek ramybės, kiek čia.

Jei nebūtum niekur išėjęs ir nebūtum klausęsis pasaulio triukšmo, nebūtum praradęs širdies ramybės, bet kadangi mėgai klausytis naujienų, tai dabar kenti širdies neramumą.

XXI SKYRIUS

ŠIRDIES GAILESTIS

1. Jei nori tobulėti, visuomet bijok Dievo ir nebūk perdaug laisvas, bet griežtai tvarkyk savo pojučius ir neatsiduok neprotingiems džiaugsmams.

Nuoširdžiai gailėkis Dievą įžeidęs ir tu atrasi tikrą pamaldumą.

Gailestis daro daug gero, bet jis tuoj prarandamas, kai širdis pasiduoda tuštiems džiaugsmams.

Būtų nuostabu, jei žmogus, būdamas šios žemės tremtinys ir žinodamas, kokiems pavojams išstatyta jo siela, jaustųsi visai saugus ir laimingas.

2. Būdami lengvapėdiški ir užmiršdami savo ydas, mes nebejaučiame sielos

skausmų ir dažnai juokiamės tada, kada iš tikrųjų reiktų verkti.

Tikra laisvė ir patvarus džiaugsmas patiriamas tik bijant Dievo ir turint gryną sąžinę.

Laimingas, kuris gali atsikratyti viso to, kas jį blaško ir trukdo susikaupti šventam gailesčiui.

Laimingas, kuris gali atstumti viską, kas gali suteršti ar apsunkinti jo sąžinę.

Kovok narsiai, nes vieną įprotį galima nugalėti tik kitu įpročiu.

Jei tu mokėsi atsiskirti nuo žmonių, jie tau leis daryti tai, ką tu nori.

3. Nesikišk į kitų reikalus ir nesirūpink vyresniųjų reikalais.

Žiūrėk savęs ir, prieš įspėdamas savo draugą, įspėk pats save.

Jei neturi žmonių prielankumo, nenusimink, bet labiau liūsk dėl to, kad negali taip gerai ir budriai gyventi, kaip tiktų Dievo tarnui ir geram vienuoliui.

Naudinga yra šiame pasauly neturėti daug paguodos, ypač jausminės paguodos.

Jei mes neturime arba mažai turime dieviškos paguodos, patys esame kalti, nes

mes nemėgstame susigraudinti ir išsižadėti tuščių pasaulio paguodų.

4. Prisipažink, kad labiau esi vertas patirti didelių dvasinių kančių, negu dangiškos paguodos.

Kai žmogus tobulai gailisi, šis pasaulis jam atrodo kartus ir nepakeliamas.

Teisingasis visada randa pakankamą priežastį gailėtis ir verkti.

Nes, stebėdamas pats save ir kitus, mato, kad niekas pasauly nėra be suspaudimo; juo dėmesingiau jis žiūri, juo gilesnis darosi jo skausmas.

Tikro gailesčio ir didelio vidinio liūdesio priežastis yra mūsų nuodėmės ir mūsų ydos, kuriose mes taip esame įklimpę, kad per jas retai tepamatome dangiškus dalykus.

5. Jei dažniau galvotum apie mirtį, o ne ilgą gyvenimą, uoliau griebtumeisi save taisyti.

Jei rimčiau galvotum apie pragaro ir skaistyklos kančias, noriau pakeltum darbą ir skausmą ir nebijotum jokio griežtumo.

Bet kadangi tos tiesos neįsiskverbia iki širdies gelmių ir kadangi mes labiau mėgs-

tame tuos dalykus, kurie mums malonūs, mes liekame šalti ir nerūpestingi.

6. Jei mūsų vargšas kūnas taip dažnai skundžiasi, kalta mūsų sielos tinginystė.

Prašyk tad nuolankiai Viešpatį suteikti tau gailesčio dvasios ir tark kartu su pranašu: *Maitink mane, Viešpatie, ašarų duona ir girdyk mane iš verksmo taurės* (Ps. 79, 6).

XXII SKYRIUS

ŽMOGAUS MENKUMAS

1. Kur tik būsi, į kurią pusę pasisuksi, būsi menkas, jei neatsigręši į Dievą.

Kodėl tu jaudiniesi, jeigu neįvyksta taip, kaip tu nori? Kas yra tas, kuriam viskas vyksta pagal jo valią? Tai nesi nei tu, nei aš, nei joks žmogus ant žemės.

Nė vienas žmogus pasauly, nors jis būtų karalius ar popiežius, nėra laisvas nuo rūpesčių ir skausmų.

Kurio gi likimas geresnis? Tikrai to, kuris moka ką nors pakęsti dėl Dievo.

2. Daugumas dėl savo silpnumo ar nenusimanymo sako: koks laimingas tas žmogus! Koks jis turtingas, galingas, kokią aukštą vietą užima!

Bet palyginus su dangaus gėrybėmis šie dalykai nieko neverti; būdami labai nepastovūs, jie varginančiai sunkina, nes jų turėjimas visada sukelia nepasitikėjimą ir baimę.

Žemiškieji turtai nerodo žmogaus laimingumo, bet rodo jo dvasinį vidutiniškumą.

Gyventi žemėje yra tikras vargas.

Juo labiau žmogus nori būti tobulesnis, juo labiau šis gyvenimas jam darosi kartesnis, nes jis geriau ir aiškiau mato ir jaučia žmogiškos prigimties liguistumą ir jos sugedimą. Iš tikrųjų, žmogui, kuris norėtų atsipalaiduoti nuo visų žemės ryšių ir būti laisvas nuo visokios nuodėmės, valgyti, gerti, budėti, miegoti, ilsėtis, dirbti ir būti vergu visų prigimties reikalavimų yra tikrai didelis vargas.

3. Juk dvasiniu gyvenimu gyvenantį žmogų labai sunkina kūno reikalavimai.

Štai dėl ko pranašas karštai meldė jį išlaisvinti iš šitų dalykų sakydamas: *Viešpa-*

tie, išlaisvink mane iš mano reikalų (Ps. 24, 17).

Nelaimingi, kurie nepažįsta savo menkumo; dar nelaimingesni tie, kurie myli šį menkumą ir šitą praeinantį gyvenimą.

Jų tarpe yra net tokių, kurie taip godžiai laikosi šio gyvenimo, kad nors vos gali išmisti savo darbu ar elgetavimu, visiškai nepasiilgtų Dievo karalystės, jeigu tik galėtų amžinai šioj žemėje gyventi.

4. O neprotingos ir neištikimos širdys, taip giliai pasinėrusios žemės dalykuose, kad besiskoni tik tuo, kas yra kūniška!

Jos nelaimingos, nes tik šios žemės kelionei besibaigiant skausmingai pajus, kaip niekinga buvo visa tai, ką jos mylėjo.

Dievo šventieji ir visi Kristaus ištikimieji draugai niekino visa tai, kas patinka kūnui ir kas blizga. Visa jų viltis ir visi jų norai krypo į amžinuosius dalykus.

Jų širdys kilo prie nematomų ir nenykstančių dalykų, nes jie bijojo, kad matomų daiktų meilė neprilenktų jų prie žemės.

5. Nenustok vilties, mano broli, tobulybės pasiekti, nes dar turi laiko.

Kodėl vis kitai dienai atidedi pasiryžimų vykdymą? Pakilk, tuoj pradėk ir sakyk: atėjo laikas veikti, atėjo laikas kovoti, atėjo laikas pasitaisyti.

Kai gyventi sunku ir kartu, tai gera proga nuopelnams įgyti.

Mes ėjome per ugnį ir vandenį, bet tu išvedei mus į atsigaivinimo vietą (Ps. 65, 12).

Jei nedarysi sau prievartos, nenugalėsi ydos.

Kol esame šiame trapiame kūne, nesame laisvi nei nuo nuodėmės, nei nuo malonumo, nei nuo skausmo.

Būtų malonu naudotis ramybe be vargo, bet, praradę nekaltumą per nuodėmę, praradome ir tikrąjį laimingumą.

Tad reikia kantriai ištverti laukiant Dievo gailestingumo *iki praeis nuodėmės laikas* (Ps. 56, 2), *kad kas yra mirtinga, būtų gyvybės praryta* (II Kor. 5, 4).

O, koks didelis žmogaus silpnumas, kurs visada traukia į bloga.

Šiandien išpažinai savo nuodėmes, rytoj vėl nusidedi.

Pasiryžai save saugoti, o po valandos elgiesi taip, lyg nieko nebūtum pasiryžęs.

Būdami tokie silpni ir tokie nepatvarūs, nusižeminkim ir niekuomet nesididžiuokim.

Savo nerūpestingumu mes galime vieną akimirką prarasti visa tai, ką Dievo malonei padedant esame įsigiję sunkiu ir ilgu darbu.

Kas bus vakare, jei jau iš ryto esame niekšai?!

Nelaimė mums, jeigu mes ilsimės saugūs ir ramūs, o tuo tarpu mūsų gyvenime nebus galima rasti jokių šventumo žymių.

Kaip klusnūs novicijai, mes esame reikalingi naujų pamokymų ir naujų įpročių, kad išbandytume, ar yra mumyse viltis pasikeisti ir labiau pažengti tobulybėje.

XXIII SKYRIUS

MĄSTYMAS APIE MIRTĮ

1. Šis gyvenimas greit pasibaigs, tad apsižiūrėk, kur dabar esi.

Šiandien žmogus yra, ryt jau jo nebus; kai tik jis dingo iš akių, išnyko ir iš atminties.

O apakęs ir kietos širdies, kuris galvoja tik apie dabartį ir nemato ateities!

Turi taip elgtis ir mąstyti, lyg šiandien turėtumei mirti.

Jei turi gryną sąžinę, mirtis nebaugina.

Geriau reikia vengti nuodėmės, negu bijoti mirties.

Jei šiandien nesi pasirengęs mirti, kodėl manai, kad ryt dar gyvensi?

Rytojus yra netikras, nes iš kur žinai, kad sulauksi rytojaus?

2. Kas iš ilgo amžiaus, jei taip maža tesitaisome?

Ilgas gyvenimas ne visada padeda pasitaisyti — dažniausiai jis tik padidina mūsų nusižengimų skaičių.

Duok Dieve, kad mes būtume gyvenę šiame pasauly gerai nors vieną dieną!

Daugumo žmonių atsivertimui reikia ištisos metų eilės, bet ir per tuos ilgus metus taip maža tepasikeičiama, ir tie metai buvo toki bergždi!

Jei baisu mirti, tai dar pavojingiau ilgiau gyventi.

Laimingas, kuris yra pasirengęs sutikti

mirties valandą ir kuris kiekvieną dieną ruošiasi mirčiai.

Jei matei mirštantį žmogų, galvok, kad ir pats turėsi mirti.

3. Rytą galvok, kad nesulauksi vakaro, vakare nedrįsk manyti, kad sulauksi ryto.

Tad būk pasiruošęs ir gyvenk taip, kad mirtis neužkluptų netikėtai.

Daugumą žmonių ištinka staigi ir nenumatyta mirtis, *nes žmogaus Sūnus ateis valandą, kurią nemanote* (Luk. 12, 40).

Kai ateis mirties valanda, kitaip vertinsi savo praėjusį gyvenimą ir skaudžiai dejuosi, kad buvai apsileidęs ir bailus.

4. Kaip laimingas ir išmintingas yra tas, kuris gyvena taip, kokiu nori būti mirties valandą!

Niekas taip nepatikrina laimingos mirties, kaip tobulas atsisakymas pasaulio, karštas noras tobulėti, atgailos darbai, savęs išsižadėjimas ir dėl Jėzaus meilės visokių nemalonumų pakentimas.

Galime daug gero padaryti, kol sveiki esame, kai susirgsime, nieko negalėsime.

Liga nedaug ką tepadaro geresniu, taip kaip ir dažnos maldingos kelionės nedaug ką šventesniu padaro.

5. Nepasitikėk savo draugais ir savo artimaisiais ir neatidėliok savo išganymo darbo ateičiai, nes žmonės tave užmirš greičiau, negu manai.

Geriau pačiam apsirūpinti iš anksto ir susikrauti šiokio tokio dvasinio turto, negu pasitikėti kitų pagalba.

Jei dabar pats savimi nesirūpini, kas tavimi rūpinsis, kai numirsi?

Dabar laikas labai brangus. *Štai dabar malonės metas, štai dabar išganymo diena!* (II Kor. 6, 2).

Bet, o vargas, kaip blogai sunaudoji tuos dalykus, kuriais galėtumei nusipelnyti amžiną gyvenimą!

6. Ateis laikas, kada savo sielai apvalyti norėsi turėti nors vieną dieną, vieną valandą, bet nežinai, ar ją turėsi.

Mano brolau, kokio pavojaus ir kokios baimės galėtum išvengti, jei dabar nuolat bijotum mirties ir ja nepasitikėtum.

Stenkis dabar taip gyventi, kad mirties valandą turėtum daugiau pagrindo džiaugtis, negu bijoti.

Išmok dabar numirti pasauliui, kad tada pradėtum gyventi su Jėzumi.

Išmok dabar visko atsižadėti, kad tada galėtum laisvai pas Jėzų nueiti.

Bausk dabar savo kūną atgaila, kad tada galėtum turėti pilną pasitikėjimą.

7. Neišmintingasis, iš kur žinai ilgai gyvensiąs, jeigu nė viena diena nėra tau užtikrinta?

Kiek tokių apsivylė ir buvo staiga atskirti nuo kūno!

Kiek kartų girdėjai kalbant: tas žmogus buvo užmuštas, tas paskendo, tas užsimušė krisdamas iš aukštos vietos; vienas mirė valgydamas, kitas žaisdamas; vienas žuvo ugny, kitas nuo maro, trečias nuo žmogžudžio rankos.

Tad visų galas yra mirtis, ir *žmogaus gyvenimas praeina kaip šešėlis* (Job. 14, 2; Psl. 143, 4).

8. Kas atsimins tave po mirties ir kas melsis už tave?

Tad padaryk dabar, mielas brolau, visa, ką gali, nes nežinai, kada mirsi ir ką tau atneš mirtis.

Rink nenykstančius turtus dabar, kol dar turi laiko.

Galvok tik apie savo išganymą ir užsiimk tik Dievo dalykais.

Daryk dabar sau prietelių, garbindamas šventuosius ir sekdamas jų pavyzdžiu, *kad tau mirus jie priimtų tave į amžinąsias padangtes* (Luk. 16, 9).

9. Gyvenk žemėje kaip keleivis ir svetimšalis, kuriam pasaulio dalykai visai neįdomūs.

Išlaikyk savo širdį laisvą ir pakeltą į Dievą, nes *čia neturi nuolatinės buveinės* (Žyd. 13, 14).

Tegul tavo dejavimai, tavo ašaros ir tavo maldos nuolat kyla į dangų, kad tavo siela po mirties būtų verta laimingai nueiti pas Dievą.

XXIV SKYRIUS

TEISMAS IR BAUSMĖS UŽ NUODĖMES

1. Visus dalykus vertink amžinųjų dalykų atžvilgiu ir persikelk dvasia į tą dieną, kada reikės atsistoti prieš griežtą teisėją, nuo kurio nieko negalima paslėpti, kuris nepaperkamas jokiomis dovanomis, kuris nepriima jokių pasiteisinimų ir kuris teisia pagal teisingumą.

Vargše ir neprotingas nusidėjėli! Ką pasakysi Dievui, kuris žino visus tavo prasižengimus, jei kartais drebi susitikęs supykusį žmogų?

Kodėl taip nerūpestingai, užmiršdamas savo sielos reikalus ir nieko nenumatydamas, artiniesi prie tos dienos, kada vienas už kitą negalės atsiprašyti ar vienas kito apginti, bet kiekvienam užteks savo naštos?

Dabar tavo darbas duoda vaisių, tavo ašaros priimamos, tavo skausmas atlygina Dievui ir valo tavo sielą.

2. Kantrus žmogus jau čia žemėje turi didelę ir išganingą skaistyklą, jei būdamas

kitų užgautas labiau kenčia dėl kito negerumo, negu dėl savo patirto skausmo, kuris nuoširdžiai meldžiasi už tuos, kurie jį skaudina, kuris dovanoja savo skriaudėjams, kuris kitus įskaudinęs yra greitas atsiprašyti, kuris labiau linkęs pasigailėti, negu rūstauti, kuris save tramdo ir stengiasi savo kūną visai atiduoti dvasios valdžiai.

Geriau čia nusivalyti nuo nuodėmių ir atsikratyti ydų, negu už jas atsilyginti aname gyvenime.

Kaip mes save apgaudinėjame, netvarkingai mylėdami savo kūną!

3. Ką gi kitą naikins ugnis, jei ne tavo nuodėmes?

Juo labiau dabar lepini save ir pataikauji savo kūnui, juo skaudesnė paskui bus bausmė ir juo daugiau bus medžiagos amžinajai ugniai!

Sunkiausiai žmogus bus baudžiamas dėl tų dalykų, kuriais jis labiausiai nusidėjo.

Tinginiai bus varstomi karštomis vilyčiomis, o nesusivaldą kankinami dideliu alkiu ir troškuliu.

Begėdžius ir gašliuosius paners į degan-

čią dervą ir dvokiančią sierą, pavydūs kauks iš skausmo kaip pasiutę šunes.

4. Kiekviena yda turės jai pritaikintą bausmę.

Išdidūs kęs pažeminimą, o šykštuoliai didžiausią skurdą.

Ten viena kančios valanda bus baisesnė už šimtą metų didžiausios atgailos čia žemėje.

Čia kartais ilsimės ir pasiguodžiame draugams, ten nebus jokio poilsio ir jokios paguodos pasmerktiesiems.

Tad dabar gailėkis už savo nuodėmes, kad teismo dieną būtum saugus su palaimintaisiais.

Tuomet teisieji stovės su didžia ištverme prieš tuos, kurie yra atėmę jų darbų vaisius (Išm. 5, 1).

Tada pakils teisti tas, kuris šiandien nuolankiai pasiduoda žmonių teismui.

Tada nuolankų ir neturtingą gaivins viltis, o išdidus kęs didžią baimę.

5. Tada pamatys, kad tas buvo išmintingas pasauly, kuris buvo kvailu laikomas ir niekinamas dėl Jėzaus.

Kantriai iškentėti vargai bus pagirti, o *kiekviena neteisybė turės užsikimšti sau burną* (Psl. 106, 42).

Tada visi teisieji linksminsis, o bedieviai nuliūs.

Tada vargintas kūnas turės didesnį džiaugsmą, negu būtų buvęs lepintas.

Tada neturtingi drabužiai blizgėte blizgės, o puikūs neteks viso savo žibėjimo.

Tada neturtingiausias ir mažiausias namelis bus laikomas brangesniu už auksu tviskančius rūmus.

Tada pastoviai praktikuota kantrybė nulems daugiau, negu visa pasaulio galybė, ir paprastas klusnumas bus labiau išaukštintas už pasaulio išmintį.

Tada labiau džiaugsis turį gryną sąžinę, negu mokytieji.

Tada turtų niekinimas turės daugiau svorio, negu visi pasaulio turtai.

Tada vienas geros maldos prisiminimas suteiks daugiau paguodos, negu puikios vaišės.

Tada labiau džiaugsiesi laikęs tylą, negu daug kalbėjęs.

Tada daugiau reikš geri darbai, negu gražūs žodžiai.

Tada labiau vertinsi darbo ir vargo gyvenimą, negu visus žemės malonumus.

Jei tada nori būti laisvas nuo didelių kančių, išmok ir įprask dabar nors truputį pakentėti.

Išmėgink dabar tai, ką paskiau turėsi pakelti.

Jei dabar nieko negali pakelti, tai kaip pakelsi amžinas kančias?

Jei dabar ir mažiausias skausmas veda iš kantrybės, tai kas bus pragaro kančias kenčiant?

Yra du džiaugsmai, kurie vienas su kitu nesiderina: negali dabar džiaugtis pasaulio džiaugsmais ir paskui gyventi kartu su Jėzumi.

7. Ką tau padės prabangus ir išdidus gyvenimas, jei tuojau tektų mirti?

Viskas yra tuštybė, išskyrus Dievą mylėti ir Jam vienam tarnauti.

Tas, kuris myli Dievą visa širdimi, nebijo nei mirties, nei bausmės, nei teismo, nei pragaro, nes tobula meilė patikrina priėjimą prie Dievo.

Tas gi, kuris dar myli nuodėmę, nieko stebėtino, jei jis bijo mirties ir teismo.

Jei meilė dar nesulaiko tavęs visai nuo blogo, tai bent baimė tave tetramdo.

Tas, kuris maža tebijo Dievo, neištvers ilgai gerame, bet greit pateks į velnio pinkles.

XXV SKYRIUS

REIKIA UOLIAI TAISYTIS

1. Būk budrus ir uolus Dievo tarnyboje ir dažnai klausk savęs: ko čia atėjai, kodėl palikai pasaulį?

Argi ne tam, kad gyventum Dievui ir taptum dvasios žmogum?

Tad žadink norą žengti tobulybėje, nes greit gausi užmokestį už darbus ir nebereiks kęsti nei baimės, nei skausmo.

Dabar truputį padirbėsi, paskui didį poilsį — ką sakau? amžiną džiaugsmą turėsi.

Jei pastoviai uoliai ir ištikimai dirbsi, ir Dievas bus dosnus savo atlyginimu.

Turi tikėtis pasiekti garbę, bet be saiko nepasitikėk, kad neatšaltum uolume ir nepasididžiuotum.

2. Vienas žmogus, kuris baimingai svyravo tarp vilties ir nevilties, nuliūdęs kartą įėjo į bažnyčią. Suklupęs prieš altorių, daug kartų kartojo: O, kad žinočiau, jog ištversiu! Širdies gilumoj išgirdo atsakymą: ką darytumei, jei žinotumei? Dabar daryk tai, ką tada darytum, ir turėsi ramybę.

Paguostas ir sustiprintas jis visai atsidavė Dievo valiai, ir neramumas praėjo.

Jis nesiekė dėl smalsumo sužinoti savo ateitį, bet norėjo tik patirti Dievo valią ir tai, kas Dievui labiau patinka, kad pradėtų ir pabaigtų visa tai, kas yra gera.

3. *Tikėkis Viešpačiu ir daryk kas gera; gyvenk šalyje ir naudokis jos turtais* (Psl. 36, 3).

Sunkenybių ir kovos darbo baimė atšaldo kai kurių uolumą tobulėti ir taisytis.

Tie, iš tikrųjų, pralenkia kitus dorybe, kurie drąsiai kovoja su savimi dėl tų dalykų, kurie sunkiausiai nugalimi ir mažiausiai malonūs.

Juo daugiau žmogus save nugali ir apmarina, juo labiau žengia tobulybėje ir daugiau gauna Dievo malonių.

4. Tikras dalykas yra, kad ne visi turi vienodai kovoti, kad save nugalėjus ir apmarinus.

Bet uolus ir karštas žmogus, net ir daug aistrų turėdamas, daug greičiau bėgs tobulybės keliu už tą, kuris, nors ir geresnes sąlygas turėdamas, bus drungnas dorybei.

Du dalykai labiausiai padeda dvasinei pažangai: griežtas atsisakymas sugadintos prigimties palinkimų ir uolus stengimasis įsigyti tą dorybę, kuri labiausiai yra reikalinga.

Ypač stenkis išnaikinti savy tas ydas, kurios tau labiausiai nepatinka pas kitus.

5. Viską išnaudok savo dvasinei pažangai. Jei matai gerus pavyzdžius ar girdi apie juos kalbant, tuoj bandyk juos sekti.

Jei pamatai gi ką nors peiktina, stenkis ir pats to nepadaryti; jei kartais jau taip padarei, stenkis tuoj pasitaisyti.

Kaip tu stebi kitus, taip ir kiti tave stebi.

Kaip malonu matyti uolius, dievotus, karštus, ištikimai regulos besilaikančius vienuolius!

Priešingai, kaip liūdna ir skaudu matyti vienuolius, nepildančius savo apsiimtų pareigų!

Kaip labai kenkia sau tie, kurie neatlieka savo pašaukimo pareigų ir kreipia savo širdį į netinkamus dalykus!

6. Atsimink savo pažadus ir visada turėk prieš akis nukryžiuotąjį Jėzų.

Įsižiūrėdamas į Jėzaus gyvenimą, turi nekartą parausti iš gėdos, kad taip maža derinai savo gyvenimą su Jėzaus gyvenimu, nors jau seniai eini Dievo keliu.

Vienuolis, kuris rimtai ir pamaldžiai apmąsto šventą Jėzaus gyvenimą ir Jo kančią, randa sau daug ko naudinga ir reikalinga ir neturi reikalo ieškoti ko nors geresnio kitur.

Jei nukryžiuotasis Jėzus užvaldytų mūsų širdį, mes tuojau pasidarytume viskuo turtingi!

7. Geras vienuolis žino, ko iš jo reikalauja, ir be vargo pasiduoda.

Atšalęs gi ir apsileidęs vienuolis visur mato sunkenybes, nes jis neturi dvasinio džiaugsmo, o išorinių džiaugsmų jam uždrausta ieškoti.

Vienuolis, nesilaikąs regulos, yra išstatytas pavojui nupulti.

Tas, kuris ieško lengvesnio ir palaidesnio gyvenimo, visada turės rūpesčių, nes vis kas nors jam nepatiks.

8. Kaip ištveria tie vienuoliai, kurie kliauzūroje pasiduoda tokiai griežtai drausmei?

Jie retai teišeina iš namų, gyvena užsidarę, valgo skurdžiai ir grubiai apsirengę; jie daug dirba, mažai kalba, ilgai budi, anksti kelia, daug meldžiasi, dažnai skaito ir visame laikosi griežtos drausmės.

Atsimink kartūzus, cistersus ir kitus vyrų ir moterų vienuolių ordenus, kurių nariai kas naktį keliasi garbinti Dievą.

Būtų gėda dėl tingumo ar apsileidimo neatlikti tos aukštos pareigos, kada tiek daug vienuolių pradeda garbinti Viešpatį.

9. O, kad galėtumėm nieko kito neveikti, kaip tik amžinai širdimi ir lūpomis

Viešpatį Dievą garbinti, būtume daug laimingesni, negu esame dabar, kada turime tenkinti kūno reikalus.

Duok Dieve, kad mes kuo mažiau tų reikalų turėtume ir teturėtume galvoti apie sielos maistą, kuriuo mes, deja, maža tesimaitiname.

10. Kai žmogus jau nebeieško paguodos tvariniuose, tik tada jis pradeda tobulai skonėtis Dievu ir būti viskuo patenkintas.

Tada nei perteklius jo nedžiugina, nei trūkumas nusiminiman nevaro; jis pasitiki Dievu, kuris jam tampa viskuo, kuriam niekas nedingsta ir niekas nemiršta, bet kuriam viskas gyvena ir Jo klauso.

11. Atsimink visados mirtį ir kad praėjęs laikas negrįžta.

Dorybės įgyjamos tik didelėmis ir nuolatinėmis pastangomis.

Kai tik pradedama atšalti, tuoj apninka ir neramumas.

Bet jei ištveriame uolume, pajuntame didelę ramybę ir dėl Dievo malonės bei dorybės meilės darbas darosi lengvesnis.

Uolus ir karštas žmogus yra viskam pasirengęs.

Sunkiau priešintis ydoms ir aistroms, kaip pakelti kūno nuovargį.

Kuris nieku laiko mažus dalykus, pamažu nupuls (Ekl. 19, 1).

Jei dieną praleisi naudingai, vakare turėsi džiaugsmo.

Budėk, save ragink, įspėk ir elkis visada gerai, nežiūrint kaip kitas darytų.

Padarysi tik tiek pažangos, kiek save priversi.

ANTROJI KNYGA

Nurodymai, kaip tobulinti dvasinį gyvenimą

I SKYRIUS

DVASINIS ATSIVERTIMAS

1. *Dievo karalystė yra jumyse* (Luk. 17, 21), sako Išganytojas.

Nuoširdžiai grįžk pas Dievą, palik tą vargšą pasaulį, ir tavo siela ras ramybę.

Išmok atsisakyti išorinių dalykų ir pamėk dvasinius ir pamatysi, kaip Dievo karalystė įsikurs tavyje.

Dievo karalystė yra ramybė ir džiaugsmas šventojoje Dvasioje (Rom. 14, 17); to niekad nepatirs bedieviai.

Jei savo sieloje paruoši vertą buveinę Jėzui, Jis apsigyvens pas tave ir pripildys savo paguoda.

Visa Jo garbė ir visas gražumas *yra viduje* ir Jam gera širdies slaptoje (Psl. 44, 14).

Jis dažnai lanko dvasiniu gyvenimu gyvenantį žmogų; Jo pasikalbėjimai švelnūs,

Jo paguoda džiuginanti, Jo ramybė neišsemiama, Jo draugiškumas beribis.

2. Ištikima siela, skubėk paruošti savo širdį sužadėtiniui, kad Jis teiktųsi ateiti ir apsigyventi.

Juk Jis pasakė: *Jei kas mane myli, tas laikys mano žodžius; mes pas jį ateisime ir pasidarysime pas jį buveinę* (Jon. 14, 23). Tad nieko daugiau nepriimk į savo širdį, kaip tik Jėzų.

Kai turėsi Jėzų, būsi turtingas ir nieko tau daugiau netruks, nes Jis tave saugos, ištikimai globos ir tau nieko nebereikės reikalauti iš žmonių.

Žmonės greitai pasikeičia, ir vienu akimirksniu jų netenki, bet *Jėzus pasilieka per amžius*: nepajudinamas savo pastovume, Jis nepasitrauks nuo tavęs iki galui.

3. Nereikia pasitikėti mirtingu ir silpnu žmogumi, nors jis būtų tau naudingas ar brangus; nereikia nuliūsti, jei kartais jis tau pasipriešina.

Tie, kurie šiandien tave palaiko, ryt gali tapti tavo priešai ir atvirkščiai, nes žmonės keičiasi kaip vėjas.

Visiškai pasitikėk tik Dievu; Jo bijok, Jį mylėk: Jis atsakys už tave ir padarys tai, kas geriausia.

Čia mes neturime nuolatinės buveinės (Žyd. 13, 14) ir kur tik esame, visur esame keleiviai ir svetimi. Niekados neturėsi ramybės, jei nebūsi artimai susijungęs su Jėzumi.

4. Ko ieškai aplink save? Juk ne čia tavo poilsio vieta.

Tavo buveinė yra danguje, ir į visus žemės dalykus turi žiūrėti tik kaip praeivis.

Visa praeina, ir tu praeini kartu su visa kita.

Saugokis, kad neprisirištumei prie ko nors, kad tuo nepasidarytumei ko nors vergas ir nepražūtumei.

Tegul tavo mintis nuolat kyla į Dievą, tavo malda į Jėzų Kristų.

Jei dar nemoki pakilti iki dangiškos kontempliacijos, ilsėkis Išganytojo kančioje ir pasilik Jo šventose žaizdose.

Jei su meile pasislėpsi Jėzaus žaizdose ir tuose brangiausiuose stigmatuose, būsi labai stiprus gundymų valandose; tada ma-

žai tesijaudinsi dėl žmonių paniekos ir lengviau pakelsi neteisingas kalbas.

5. Ir Jėzus buvo šiame pasauly žmonių niekinamas ir tai sunkiausiose valandose: apleistas savųjų, draugų, artimųjų, latrų tarpe.

Jėzus norėjo kentėti ir būti paniekintas, o tu drįsti skųstis!

Jėzus turėjo priešų ir skundikų, o tu nori turėti tik draugus ir geradarius!

Kaip gi galėtumei būti pagirtas už kantrumą, jei neturėtumei jokios sunkenybės?

Jei nieko nenori kentėti, kaip gali būti Jėzaus draugas?

Jei nori viešpatauti su Jėzumi, kentėk su Jėzumi ir dėl Jėzaus.

6. Jei nors kartą būtumei įėjęs į Jėzaus Širdį ir pajutęs nors truputį Jo meilės, maža tesirūpintumei tuo, kas tau prieštarauja ar nepatinka, bet, priešingai, džiaugtumeis esąs įžeistas, nes Jėzaus meilė išmoko žmogų niekinti patį save.

Tas, kuris myli Jėzų ir tiesą, tas, kuris yra tikrai vidaus žmogus ir išsilaisvinęs iš visų netvarkingų prisirišimų, gali laisvai

prisiartinti prie Dievo ir, pakildamas dvasia virš savęs, jau dabar ilsėtis Dievuje.

7. Tas, kuris vertina daiktus pagal jų tikrąją vertę, bet ne pagal žmonių kalbas ir nuomones, tas yra tikrai išmintingas; jį Dievas moko geriau negu žmonės.

Tam, kuris gyvena savo vidaus gyvenimu ir maža tesirūpina išoriniais dalykais, dvasiniams lavinimams atlikti geras kiekvienas laikas ir kiekviena vieta.

Dvasinio gyvenimo žmogus greit susikaupia, nes jis niekad nėra visas išsiliejęs į išorę.

Jo neišmuša iš tvarkos išoriniai darbai, bet jis jų visuomet imasi, kur tik yra reikalas ir laikas.

Tas, kurio viduje yra tvarka, nepameta pusiausviros dėl kitų viduje esančio blogio ar gėrio.

Nėra kitų išsiblaškymų ir kliūčių, kaip tik tos, kurias žmogus pats sau pasidaro.

8. Jei būtumei toks, koks turi būti, visai laisvas ir visko atsižadėjęs, viskas tarnautų tavo gerovei ir tavo pažangai.

Daug dalykų dar tau nepatinka ir dažnai tave sujaudina dėl to, kad nesi dar visiškai sau miręs ir išsiskyręs su žemės dalykais.

Niekas taip nesutepa žmogaus širdies, kaip nešvari tvarinių meilė.

Jei išsižadėtumei išorinių paguodų, galėtumei kontempliuoti dangaus dalykus ir dažnai ragauti vidaus džiaugsmo.

II SKYRIUS

REIKIA ATSIDUOTI DIEVUI NUOLANKIAI

1. Maža rūpinkis tuo, kas yra su tavim ar prieš tave, bet rūpinkis, kad Dievas visada būtų su tavim ir su visa tuo, ką tu darai.

Turėk gryną sąžinę ir Dievas tave gins.

Visas žmonių piktumas nepakenks tam, kurį Dievas globoja.

Jei mokėtumei tylėti ir kentėti, Dievas visada tau padėtų.

Jis žino laiką ir būdą tave išlaisvinti; atsiduok jam.

Iš Dievo ateina pagalba; Jis išlaisvina iš nemalonumų.

Dažnai yra naudinga — kad mūsų nuolankumas nesumažėtų — kad kiti pasimokytų iš mūsų netobulumų ir mums juos primintų.

2. Kada žmogus nusižemina dėl savo trūkumų, jis lengvai nuramina kitus ir be vargo susitaikina su tais, kurie yra prieš jį sukilę.

Nuolankųjį Dievas globoja ir jį išlaisvina; Jis jį myli ir jį guodžia; Jis jam gausiai duoda malonių ir pažeminęs išaukština garbėje.

Jis patiki nuolankiajam savo paslaptis, Jis jį švelniai glaudžia prie savęs.

Nors ir labiausiai būtų suniekintas, nuolankusis dar nepameta ramumo, nes jis remiasi ne pasauliu, bet Dievu.

Nemanyk esąs pažengęs tobulybėje, jei nemanai esąs žemiau visų kitų.

III SKYRIUS

RAMUS ŽMOGUS

1. Pirmiau pats būk ramus, paskui galėsi tos ramybės suteikti kitiems.

Ramus žmogus yra naudingesnis už mokytą.

Aistringas žmogus gera piktu paverčia ir piktam lengvai patiki. Gi ramus ir geras žmogus viską paverčia geru.

Kas visada ramus, tas apie kitus blogai negalvoja, gi neramus ir nepatenkintas žmogus yra draskomas įvairių įtarinėjimų: jis nei pats neturi ramybės, nei kitam jos neduoda.

Jis dažnai sako tai, ko neturėtų sakyti, ir nedaro to, ką turėtų daryti.

Jis rūpinasi kitų pareigomis, o apleidžia savąsias.

Rūpinkis tad pirmiau savimi, o paskui turėsi teisę pasirūpinti ir artimu.

2. Savo klaidas moki pagražinti ir išteisinti, o kitų pasiteisinimų nenori priimti.

Teisingiau gi būtų savo broliui atleisti, o save apkaltinti.

Jei nori, kad tave pakęstų, pakęsk ir tu kitus!

Žiūrėk, kaip toli dar esi nuo tos tikrosios artimo meilės ir to nusižeminimo, kuris tik save niekina ir smerkia!

Nedidelis dalykas gražiai gyventi su švelniais ir gerais žmonėmis, nes tai natūraliai visiems patinka; kiekvienam patinka ramumas ir kiekvienas myli tuos, kurie su jais sutinka.

Bet gyventi taikoje su žiauriais, kietais, nedorais, netvarkingais ir mums besipriešinančiais žmonėmis yra didelė malonė ir pagyrimo verta dorybė.

3. Yra žmonių, kurie ir patys ramūs ir su kitais ramybėje gyvena.

Yra tokių, kurie patys neramūs ir kitų ramybę ardo — tokie yra sunkenybė ne tik kitiems, bet ir patys sau.

Yra, pagaliau, tokių, kurie patys laikosi ramybėje ir kitiems stengiasi tos ramybės suteikti.

Tačiau šiame vargingame gyvenime daugiau turėsime ramybės, skausmus nuolankiai kentėdami, negu jų neturėdami.

Tas bus ramesnis, kas mokės geriau kentėti, nes tik tas yra savęs valdovas, pasaulio viešpats, Jėzaus draugas ir dangaus paveldėtojas.

IV SKYRIUS

MINTIES SKAISTUMAS IR INTENCIJOS TIESUMAS

1. Žmogus pakyla virš žemės dviem sparnais: paprastumu ir širdies grynumu.

Paprastumas turi būti intencijoje (norėjime), grynumas jausmuose.

Paprastumas Dievo ieško, grynumas Jį randa ir Juo gėrisi.

Joks geras darbas nebus sunkus, jei savo viduje esi laisvas nuo visų nesutvarkytų jausmų.

Jei nori tik to, ko Dievas nori ir kas artimui naudinga, turėsi pilną vidaus laisvę.

Jei tavo širdis bus tvarkinga, kiekvienas tvarinys tau bus gyvenimo veidrodis ir šventų pamokymų knyga.

Ir menkiausias bei labiausiai netikęs tvarinys yra Dievo gerumo paveikslas.

2. Jei būtumei skaistus ir nekaltas, viską suprastumei be kliūčių, nes skaisti širdis permato dangų ir pragarą.

Kiekvienas išorinius dalykus vertina pagal savo vidaus įsitikinimą.

Jei pasauly yra džiaugsmas, tai jį patiria skaisti širdis.

O jei yra kur neramumas ir baimė, tai pirmiausia tą patiria nerami sąžinė.

Kaip ugnis nuvalo geležį nuo rūdžių ir padaro ją žvilgančią, taip ir visiškai Dievui atsidavęs žmogus pakyla iš susnūdimo ir gimsta naujam gyvenimui.

3. Kai žmogus pradeda ataušti, jis ima bijoti ir mažiausio darbo ir godžiai ieško išorinių paguodų.

Bet kai pradeda save nugalėti ir drąsiai eiti Dievo keliu, tada jam ir didžiausios sunkenybės nebeturi reikšmės.

V SKYRIUS

SAVĘS VERTINIMAS

1. Neturime perdaug pasitikėti savimi, nes dažnai mums trūksta malonės ir pažinimo.

Nedaug šviesos teturime, o ir tą pačią dėl savo apsileidimo greit galime prarasti.

Dažnai mes nė pastebėti nepastebime, kaip esame akli.

Dažnai ne tik blogai elgiamės, bet ir suktai teisinamės.

Kartais mus valdo aistros, o mes manome, kad tai uolumas.

Kitų ir mažiausias klaidas pastebime, o sau ir didžiausias leidžiame.

Greit pajuntame ir įkainuojame iš kitų patirtas nuoskaudas, bet nieku laikome tai, kuo kitus įskaudiname.

Kas teisingai save vertina, tas žino, kad neturi teisės kito griežtai smerkti.

2. Vidinio gyvenimo žmogus labiau rūpinasi savimi, o ne kitais, kas kalba apie save, tas tyli apie kitus.

Nebūsi susikaupęs ir dievotas, jei rūpiniesi tuo, kas tau svetima, o ne savimi.

Jei domėsies tik Dievu ir savimi, maža tau terūpės išoriniai dalykai.

Kur esi tada, kada nesi savyje? Ką laimėjai viskuo domėjęsis, o save pamiršęs?

Jei nori būti ramus ir su Dievu susijungęs, turi viską pamiršti ir tik apie save galvoti.

3. Greit padarysi pažangos, jei atsisakysi visų žemės rūpesčių.

Priešingai, greit pailsi, jei šios žemės dalykams kokios nors vilties teiksi.

Vieną tik Dievą ir tai, kas iš Dievo eina, laikyk didžiu, kilniu, maloniu, mylėtinu dalyku.

Nieku laikyk kiekvieną paguodą, kuri iš tvarinio ateina.

Dievą mylinti siela nieku laiko visa tai, kas yra žemiau Dievo.

Tik vienas amžinas, begalinis, viską pripildantis Dievas yra sielos paguoda ir tikras sielos džiaugsmas.

VI SKYRIUS

GRYNOS SĄŽINĖS DŽIAUGSMAS

1. *Nes tas yra mūsų gyrius: mūsų sąžinės liudijimas* (II Kor. 1, 12).

Turėk gryną sąžinę ir visada būsi linksmas.

Gryna sąžinė gali daug pakelti, ji nenustoja džiaugsmo nė prispaudimuose.

Nešvari sąžinė visada nerami ir baili.

Jei tavo širdis nieko tau neprikiša, tu esi nepaprastai ramus.

Džiaukis tik ką gera padaręs.

Pikti žmonės niekada neturi džiaugsmo, jie neturi vidaus ramybės, nes *nėra ramybės bedieviams* (Iz. 57, 21), sako Viešpats Dievas.

Jeigu jie sako: Esame ramūs, *neateis ant mūsų nelaimės* (Jer. 5, 12), kas drįs mums kenkti? netikėk jiems, nes Dievo rūstybė pasirodys staiga, nieku paversdama jų darbus ir pražudydama jų sumanymus.

2. Mylinčiam nesunku *girtis prispaudimais* (Rom. 5, 3), nes taip girtis yra *girtis Jėzaus Kristaus kryžiumi* (Gal. 6, 14).

Žmonių teikiama garbė yra trumpa.

Pasaulio garbę visada lydi nuliūdimas.

Teisiųjų garbė yra ne žmonių lūpose, bet jų pačių (teisiųjų) sąžinėje.

Teisiųjų džiūgavimas yra Dievuje ir iš Dievo, jų džiaugsmas kyla iš tiesos.

Kas trokšta tikros ir amžinos garbės, tas niekina pasaulio garbę.

Kas ieško pasaulio garbės ir jos neniekina visa siela, tas parodo maža tebranginąs amžinąją garbę.

Tik tas turi tobulą širdies ramybę, kurio nejaudina nei pagyrimai nei papeikimai.

3. Tas, kieno sąžinė gryna, bus visada ramus ir patenkintas.

Nepasidarysi šventesnis giriamas, nei mažiau tobulas peikiamas.

Esi tas, kas esi; gali nežinau sau ką pasakyti, bet dėl to Dievo akyse nepasidarysi geresnis, negu esi.

Jei gerai pažįsti ir teisingai vertini save, maža tesidomi tuo, ką žmonės apie tave sako.

Žmogus mato tai, kas regima akims, Dievas gi žiūri į širdį (I Kor. 16, 7). Žmogus teisia pagal išorinius veiksmus, o Dievas skaito mintis.

Nuolankios sielos žymė yra — visada gerai daryti ir mažai save vertinti.

Neieškoti iš jokio tvarinio paguodos yra didelio sielos grynumo ir didelio Dievu pasitikėjimo ženklas.

Neieškoti savo naudai išorinių liudininkų yra ženklas, kad žmogus yra visiškai atsidavęs Dievui.

Nes ne tas, kurs pats save užtaria, yra pripažįstamas, bet tas, kurį Dievas giria (II Kor. 10, 18).

Visada turėti Dievą savo širdy ir neprisirišti prie jokio išorinio dalyko yra tikras vidinio gyvenimo žmogaus stovis.

VII SKYRIUS

REIKIA MYLĖTI JĖZŲ UŽ VISKĄ LABIAU

1. Laimingas yra tas, kuris supranta, ką reiškia mylėti Jėzų ir save niekinti dėl Jėzaus.

Dėl Jėzaus meilės reikia išsižadėti visokios meilės, nes Jis nori būti mylimas už viską labiau.

Tvarinio meilė yra apgaulinga ir nepatvari — Jėzaus meilė yra pastovi ir ištikima.

Kas su tvariniu susideda, su puolančiu nupuls, kas prie Jėzaus prisiriša, bus saugus amžinai.

Mylėk ir draugauk su Tuo, kuris niekada tavęs neapleis — net ir tada, kada visi tave apleis — ir kuris neleis tau pražūti gyvenimo pabaigoj.

Nori ar nenori, vieną dieną reikės su viskuo atsiskirti.

2. Gyvendamas ir mirdamas laikykis Jėzaus ir pasitikėk Tuo, kuris vienintelis gali tau padėti tada, kada visi tave apleis.

Tavo Mylimasis yra toks, kuris su nieku nenori dalintis: Jis vienas nori turėti visą tavo širdį ir joje viešpatauti kaip karalius.

Jėzus noriai apsigyventų tavo sieloje, jei iš jos išprašytumei visus tvarinius.

Greit pajusi netekęs beveik viso to, ką buvai parėmęs ne Jėzumi, bet žmonėmis.

Nesiremk vėjo linguojama nendre ir nepasitikėk ja, nes *kiekvienas kūnas yra žolė, ir jo garbė praeina kaip lauko gėlės* (Iz. 40, 6).

3. Dažnai apsivilsi, jei apie žmones spręsi iš išorinių dalykų; jei pas žmones ieškosi naudos ir suraminimo, dažniausiai patirsi tik nuostolį.

Visur ieškok Jėzaus, visur Jį rasi. Jei ieškai savęs, save rasi, bet savo nenaudai.

Žmogus, kuris Jėzaus neieško, sau pakenkia daugiau, negu jam galėtų pakenkti visi jo priešai ir visas pasaulis.

VIII SKYRIUS

MEILĖS DRAUGYSTĖ SU JĖZUMI

1. Kai Jėzus yra mūsų širdy, viskas yra malonu ir lengva, bet kai Jėzus pasitraukia, viskas mus vargina.

Kai Jėzus nekalba mūsų sieloje, jokia paguoda neturi vertės; bet jei Jėzus prataria nors vieną žodį, jautiesi begaliniai paguostas.

Argi Marija Magdalietė ne tuoj atsikėlė iš verksmo vietos, kai Morta jai tarė: *Mokytojas čia ir tave šaukia* (Jon. 11, 28).

Laiminga valanda, kurioje Jėzus pakviečia iš ašarų į dvasios džiaugsmą!

Kokia sausa ir nejautri tavo siela be Jėzaus!

Kokia tuštybė, kokia kvailybė norėti ko nors kito, o ne Jėzaus! Ar tai nebūtų netekti ko nors daugiau, negu viso pasaulio?

2. Ką mums gali duoti pasaulis be Jėzaus?

Būti be Jėzaus — nepakenčiamas pragaras; būti su Jėzumi — džiaugsmingas dangus.

Jei Jėzus yra su tavimi, joks priešas tau negali pakenkti.

Kas randa Jėzų, randa begalinį turtą arba gėrybę, didesnę už visas gėrybes.

Kas netenka Jėzaus, netenka daug daugiau, negu viso pasaulio.

Gyventi be Jėzaus — gyventi didžiausiame neturte; būti susijungus su Jėzumi — turėti begalinius turtus.

3. Didelis menas mokėti kalbėti su Jėzumi, ir didelė išmintis mokėti su Juo neišsiskirti.

Būk nuolankus ir ramus, ir Jėzus pasiliks prie tavęs.

Gyvenk dievotai ir ramiai, ir Jėzus gyvens su tavimi.

Jei tik panorėsi išsilieti į paviršių, tuojau nutolinsi nuo savęs Jėzų ir neteksi Jo malonės.

Jei Jėzaus neteksi, kur prisiglausi ir kokio draugo beieškosi?

Be draugo nebūsi laimingas; jei Jėzus nebus tavo draugas, turėsi tik liūdesį ir nusivylimą.

Koks neprotingas esi, jei pasitiki kuo kitu, o ne Jėzumi!

Geriau visą pasaulį turėti priešu, negu netekti Jėzaus malonės.

Tad tebūnie Jėzus tau brangesnis už viską, kas tau yra brangu.

4. Mylėk visus kitus žmones dėl Jėzaus, o Jėzų dėl Jo paties.

Tik Jėzų vieną reikia mylėti, nes Jis vienas yra geriausias ir ištikimiausias visų draugų.

Mylėk Jėzuje ir dėl Jėzaus visus draugus ir priešus ir melskis už visus, kad jie Jėzų pažintų ir Jį mylėtų.

Nenorėk būti kitų žmonių daugiau ger-

biamas ir mylimas, nes toji pirmenybė priklauso Dievui, kuris neturi sau lygių.

Nenorėk pavergti kito žmogaus širdies ir pats savo širdies neeikvok kitų meilei, bet Jėzus tebūnie tavyje ir kiekviename gerame žmoguje.

5. Būk laisvas ir skaistus savo viduje, nesusirišęs su jokiu tvariniu.

Jei nori būti laisvas ir patirti Jėzaus malonumą, atsipalaiduok nuo visko ir paaukok Dievui skaisčią, gryną širdį.

Tas tau pasiseks padaryti tik tada, kada Dievo malonė tave trauks ir kada viską būsi pašalinęs iš savo širdies ir pats vienas susijungęs su vienu Dievu.

Kadangi žmogus tik tada viską gali, kada jį aplanko Dievo malonė, tai kada Dievo malonė iš jo pasišalina, jis tampa neturtingas ir ligonis ir, tartum, paliktas tik sunkiems smūgiams.

Tačiau tokioj padėty atsidūręs, žmogus neturi nusiminti ir vilties nustoti, bet ramiai pasiduoti Dievo valiai ir visa tai pakęsti dėl Jėzaus meilės, nes po žiemos ateina vasara, po nakties diena, po audros giedra.

IX SKYRIUS

PAGUODOS NETEKIMAS

1. Lengva niekinti žmogišką paguodą, kada turi dievišką.

Bet yra labai didelis dalykas netekti kartu ir žmonių ir Dievo paguodos, noriai pakęsti dėl Dievo garbės tą širdies tuštumą, niekur savęs neieškoti ir savo nuopelnų neprisiminti.

Kas nuostabaus, jei Dievo malonei pripildžius širdį esi linksmas ir uolus? Toji valanda visų pageidaujama.

Ką Dievo malonė palaiko, tas žengia pirmyn lengvai ir džiaugsmingai.

Kodėl žmogui turėtų būti sunki našta, jei ją neša Visagalis ir jį (žmogų) veda Vyriausias Vadas?

2. Mes visada ieškome kokio nors palengvinimo, ir žmogus sunkiai teišsižada savęs.

Ištikimas savo vyskupui šv. Laurynas kankinys nugalėjo pasaulį, nes jis atsižadėjo viso, ką pasaulis galėjo mąsinančio pasiūlyti, ir ramiai pakentė dėl Dievo mei-

lės atskyrimą nuo aukščiausiojo Dievo kunigo, Siksto, kurį jis labai mylėjo.

Dėl Sutvėrėjo meilės atsižadėjęs žmogaus meilės, jis Dievo valią pastatė aukščiau žmogiškosios paguodos.

Ir tu išmok dėl Dievo meilės išsiskirti net su brangiausiu ir artimiausiu draugu.

Nemurmėk, jei kartais tavo draugas tave pameta, nes žinai, kad vieną dieną reikės nuo visų atsiskirti.

3. Tik daug ir ilgai su savimi kovodamas, žmogus išmoksta visai save nugalėti ir tik vienam Dievui skirti visus savo jausmus.

Kada žmogus tik pats savimi remiasi, jis lengvai pasiduoda žmogiškoms paguodoms.

Gi tas, kuris tikrai myli Jėzų ir yra uolus dorybėse, nepasiduoda žmogiškų paguodų mąsinamas ir neieško jausminių malonumų: greičiau jis ieško kietų bandymų ir kenčia dėl Jėzaus sunkų darbą.

4. Kai Dievas tau suteikia kokią dvasinę paguodą, priimk ją su padėka, tik atsimink, kad tai yra Dievo dovana, o ne tavo nuopelnas.

Gavęs paguodą, nesipūsk, perdaug nesidžiauk, nepradėk perdaug gerai apie save manyti, bet, priešingai, būk nuolankesnis, budresnis ir kuklesnis, nes šiai valandai praėjus vėl ateis pagunda.

Netekęs paguodos, tuojau nenusimink, bet nuolankiai ir kantriai lauk naujo Dievo apsilankymo, nes Jo galioje yra tave dar daugiau paguosti.

Tai nėra jokia naujiena tiems, kurie yra susipažinę su Dievo keliais: didieji šventieji ir senovės pranašai dažnai tokiu būdu buvo mėginami.

5. Vienas jų, jausdamas turįs Dievo malonę, sušuko: *Aš gi kalbėjau savo laimės pilnybėje: nepasvirsiu per amžius* (Psl. 29, 7). Bet malonei pasišalinus, jis sako: *Tu nugręžei nuo manęs savo veidą, ir aš nusigandau* (Psl. 29, 8).

Bet tos baimės apimtas jis nenusimena, tik dar uoliau meldžia Viešpatį sakydamas: *Į tave, Viešpatie, aš šaukiaus ir savo Dievui meldžiaus* (Psl. 29, 9).

Pagaliau sulaukia savo maldos vaisių ir šiais žodžiais liudija esąs išklausytas:

Viešpats išgirdo, ir Jam pagailo manęs; Viešpats pasidarė mano padėjėjas (Psl. 29, 11).

Bet kaip? *Tu man pavertei*, sako jis, *mano raudojimą į džiaugsmą, perplėšei mano maišą ir apsupai mane linksmybe* (Psl. 29, 12).

Kadangi Dievas taip elgėsi su pačiais didžiaisiais šventaisiais, tai mes, vargšai, neturime nustoti drąsos, jei kartais esame uolūs, o kartais labai šalti, nes Dievo dvasia *ateina ir išeina, kada jai patinka*. Todėl ir Jobas galėjo pasakyti: *Lankai jį auštant ir ūmai bandai jį* (Job. 7, 18).

6. Kuo aš pasitikėsiu, jei ne dideliu Dievo gailestingumu ir laukiama dangaus malone?

Nors ir turėčiau savo draugystėje gerų žmonių, uolių vienuolių ir ištikimų draugų, nors skaityčiau šventas knygas ir iškalbingus įrodymus, nors klausyčiaus švelnaus himnų giedojimo, visa tai maža padėtų tada, kada malonė pasitraukia ir mane palieka mano skurdui.

Tada nėra geresnio vaisto, kaip nuolankus ir kantrus atsidavimas Dievo valiai.

7. Aš nesu sutikęs tokio švento ir dievoto žmogaus, kuris nebūtų patyręs Dievo malonės pasitraukimo ir atšalimo valandų.

Joks šventasis nebuvo taip aukštai iškeltas ir apšviestas, kad anksčiau ar vėliau nebūtų buvęs gundytas.

Niekas nėra vertas patirti Dievo kontempliacinės malonės tol, kol nėra ko nors kentėjęs dėl Dievo.

Pagunda paprastai yra ženklas, kad suraminimo valanda arti.

Dangaus paguoda yra pažadėta tiems, kurie bandomi pagundomis. *Nugalėtojui aš duosiu valgyti iš gyvybės medžio* (Apr. 2, 7).

8. Dieviška paguoda teikiama tam, kad žmogus lengviau nugalėtų priešingumus.

Tuojau po šio laimėjimo ateina pagunda, kad žmogus dėl patirto gero nepradėtų didžiuotis.

Velnias niekad nemiega, ir kūnas tebėra gyvas, todėl niekad nenustok ruoštis kovai, nes kairėje ir dešinėje pilna priešų, kurie visada budi.

X SKYRIUS

DĖKINGUMAS UŽ DIEVO MALONES

1. Kodėl ieškai poilsio, jei esi sutvertas darbui?

Labiau ruoškis būti kantrus, negu ragauti paguodos; labiau būk pasiruošęs nešti kryžių, negu ragauti džiaugsmų.

Kuris iš pasaulio žmonių noriai nepriimtų *džiaugsmų* ir dvasinių paguodų, jei būtų tikras visad jų patirsiąs?

Dvasiniai džiaugsmai viršija visus pasaulio džiaugsmus ir kūno smagumus.

Visi pasaulio džiaugsmai yra gėdingi arba bergždi, tik vien dvasiniai džiaugsmai yra malonūs ir nekalti, kilę iš dorybių ir Dievo paskleisti skaisčiose širdyse.

Tačiau niekas negali tais dieviškais malonumais naudotis kaip tinkamas, nes pagunda niekad ilgam nepasišalina.

2. Klaidinga dvasios laisvė ir perdidelis pasitikėjimas savimi yra didelė kliūtis apsilankymams iš aukščiau.

Dievas daug gero daro žmogui, suteikdamas paguodos malonę, tačiau žmogus

labai blogai daro Dievui už ją nepadėkodamas ir Jam jos nepripažindamas.

Jei mes ne taip gausiai malonių gauname, tai dėl to, kad esame nedėkingi jų autoriui ir kad neiname jų ieškoti į pirmąjį šaltinį.

Dievas niekada neatsisako savo malone aplankyti to, kuris ją dėkingai priima, ir paprastai nuolankiajam suteikia tai, ką atima iš išdidžiojo.

3. Aš nenoriu paguodos, kuri man atimtų gailestį, aš nenoriu kontempliacijos, kuri mane vestų į puikybę.

Ne visa, kas aukšta, yra šventa, ne visa, kas švelnu, yra gera, ne kiekvienas noras yra tyras, ne visa, kas žmogui brangu, yra malonu Dievui.

Aš trokštu malonės, kuri padarytų mane labiau nusižeminusį, labiau budrų, labiau pasiryžusį savęs išsižadėti.

Žmogus, Dievo mokomas malonę teikiant ir ją atimant, nedrįs savo jėgoms priskirti jokio gero, bet greičiau prisipažins esąs skurdžius.

Atiduok Dievui, kas Dievo, ir sau, kas tavo. Pagarbink Dievą už Jo malones ir pri-

sipažink, kad nieko daugiau neturėdamas, kaip nuodėmę, nesi daugiau nieko kito vertas, kaip bausmės už nuodėmę.

4. *Sėskis paskutinėje vietoje* (Luk. 14, 10), o pirmoji bus tau atiduota, nes aukščiau iškilęs visada remiasi žemesniu.

Didžiausi šventieji Dievo akyse yra patys mažiausi jų pačių akyse; ir juo kilnesnis jų pašaukimas, juo labiau jie yra nusižeminę.

Jie netrokšta tuščios garbės, nes pilni dangiškos tiesos ir garbės.

Atsirėmę Dievo, jie nebesiremia ir nebepasitiki savimi.

Visa gera priskirdami Dievui, jie nebeieško žmonių garbės, bet vien tos, kuri tik iš Dievo eina; jų vienintelis tikslas ir vienintelis troškimas yra kad Dievas užvis labiau būtų garbinamas pats savyje ir savo šventuosiuose.

5. Būk dėkingas Dievui už mažą malonę, tada būsi vertas gauti didesnių.

Mažiausią malonę ir mažiausią dovaną brangink kaip didžiausią ir ypatingiausią.

Jei atsiminsi Dievo didybę, jokia iš Jo gaunama dovana nebesirodys maža ar nie-

kintina, nes ar gali kas nors panašaus išeiti iš begalinio Dievo rankų?

Jei Dievas siųs bausmę ar nelaimę, priimk su džiaugsmu, nes visa tai, ką Jis leidžia ar siunčia, yra naudinga mūsų išganymui.

Jei nori ilgiau pasilaikyti Dievo malonę, būk dėkingas ją gavęs ir kantrus jos netekęs. Melskis, kad ją grąžintų, būk nusižeminęs ir budrus, kad jos nenustotum.

XI SKYRIUS

MAŽA TĖRA KRYŽIAUS MYLĖTOJŲ

1. Daug yra tokių, kurie trokšta dangiškosios Jėzaus karalystės, bet maža tokių, kurie sutiktų nešti Jo kryžių.

Daugelis nori būti Jo suraminami, bet nedaugelis temyli Jo kančias.

Daug Jis turi draugų prie stalo, bet maža pasninko dienomis.

Visi nori džiaugtis su Jėzumi, bet nedaug kas nori nors kiek kentėti dėl Jo.

Daugelis seka Jėzų iki duonos laužymo, bet nedaugelis iki kančios taurės gėrimo.

Daugelis gėrisi Jo stebuklais, bet nedaug kas ragauja kryžiaus negarbingumo.

Daugelis myli Jėzų tol, kol nepatiria priešingumų.

Daugelis Jį garbina tol, kol patiria iš Jo suraminimo.

Bet jei Jėzus valandėlei pasislepia, jie pradeda murmėti arba įpuola į didžiausią nusivylimą.

2. Tie gi, kurie myli Jėzų dėl Jėzaus, o ne dėl savęs, Jį lygiai garbina ir švelniausios paguodos ir didžiausio širdies suspaudimo valandomis.

Jie ir tada Jį garbintų ir Jam dėkotų, jeigu ir niekad nepatirtų Jo suraminimo.

3. O, kaip galinga yra Jėzaus meilė, jei ji yra laisva nuo mūsų savimeilės ir išskaičiavimo priemaišų!

Argi ne samdininkai yra tie, kurie nuolat ieško suraminimo (paguodos)?

Argi tie, kurie nuolat rūpinasi savo užmokesčiu, ne save labiau myli, kaip Jėzų?

Kur yra tas, kuris nori tarnauti Dievui tik dėl Dievo?

4. Retai tesutiksime tokį tobulą žmogų, kuris būtų visko išsižadėjęs.

Kur rasi tokį neturtėlį dvasioje, kuris būtų išsižadėjęs visų tvarinių? *Jo reikia ieškoti labai toli, iki pat žemės pakraščių* (Patr. 31, 10).

Jei žmogus ir viską atiduotų, ką jis turi, ir tai būtų niekis (Giesm. Giesm. 8, 7).

Jei jis smarkiai atgailauja, ir tai dar maža.

Jei jis ir labai mokytas, toli dar iki galo. Jeigu didžiai dorybingas ir uolus maldoje, dar daug jam trūksta — pačio reikalingiausio dalyko.

Ko gi? Kad visko išsižadėjęs išsižadėtų ir savęs, savo savimeilės.

Ir kad visa tai padaręs, ką žinojo esant reikalinga padaryti, manytų, kad dar nieko nepadarė.

5. Tegul maža tevertina tai, kas atrodo dideliu dalyku, ir tegul save laiko nenaudingu tarnu, kaip sako Tiesa: *Taip ir jūs, atlikę visa, kas jums paliepta, sakykite: Esame nenaudingi tarnai* (Luk. 17, 10).

Tada žmogus bus tikrai neturtingas dvasioje ir galės su pranašu sakyti:

Niekas nėra labiau turtingas, labiau galingas ir labiau laisvas už tą, kuris moka visko, ir savęs, išsižadėti, ir pasirinkti paskutinę vietą.

XII SKYRIUS

ŠVENTAS KRYŽIAUS KELIAS

1. Daug kam atrodo kieti šie Kristaus žodžiai: *Teišsižada pats savęs, tegul kasdien neša savo kryžių ir teseka mane* (Luk. 9, 23).

Bet dar sunkiau bus klausyti paskutinę dieną šių Kristaus žodžių: *Eikite šalin nuo manęs, prakeiktieji, į amžinąją ugnį* (Mat. 25, 41).

Tie, kurie dabar noriai klauso Dievo paraginimo nešti kryžių ir tą paraginimą vykdo, neturės baimės paskutinę teismo dieną išgirsti amžiną pasmerkimą.

Tuomet pasirodys danguje žmogaus Sūnaus ženklas (Mat. 24, 30).

Tada kryžiaus mokiniai, tie, kurie visą savo gyvenimą sekė Jėzų Nukryžiuotąjį, pri-

siartins prie Jėzaus Teisėjo su dideliu pasitikėjimu.

2. Kodėl bijai kryžiaus, jei jis veda į dangaus karalystę?

Kryžiuje yra išganymas, kryžiuje yra gyvenimas, kryžius gina nuo priešų.

Iš kryžiaus teka visi dangaus malonumai.

Kryžiuje yra sielos tvirtybė, kryžiuje yra dvasios džiaugsmas, kryžiuje yra aukščiausia dorybė, kryžiuje yra šventumo tobulumas.

Tik kryžiuje yra sielos išganymas ir amžinojo gyvenimo viltis.

Tad jei nori įeiti į amžiną gyvenimą, imk savo kryžių ir sek Jėzų.

Jis pirma tavęs nešė savo kryžių ir numirė ant kryžiaus dėl tavęs, kad ir tu neštumei savo kryžių ir kad norėtumei numirti ant kryžiaus.

Jei mes numirėme su Kristumi, tai mes tikime, kad taip pat drauge su Kristumi būsime gyvi (Rom. 6, 8); jei dalinsimės su Jėzumi kančiomis, dalinsimės ir garbe.

3. Tad viskas yra kryžiuje ir viskas priklauso nuo mirimo sau. Nėra kito kelio į gy-

vybę ir tikrą širdies ramybę, kaip kryžiaus ir nuolatinio marinimosi kelias.

Eik, kur nori, ieškok, ko nori, niekur nerasi kilnesnio ir saugesnio kelio, kaip švento kryžiaus kelias.

Jeigu ir viską galėtum sutvarkyti pagal savo pažiūras ir norus, vistiek, norėsi ar nenorėsi, dėl ko nors turėsi kentėti; visur rasi kryžių, nes arba kentėsi kūno skausmus, arba siela bus apkartus.

4. Kartais tave Dievas apleis, kartais artimas kankins, blogiausia gi, kad dažnai pats savęs nepakęsi. Nesurasi savo skausmui palengvinti jokios priemonės ir turėsi kentėti tiek, kiek Dievas norės.

Dievas nori tave išmokyti kentėti be suraminimo, kad tu išmoktum Jam visiškai paklusti ir kad tokiu būdu taptum nuolankesnis.

Niekas taip negali atjausti Kristaus kančios, kaip tas, kuris ką nors panašaus yra iškentėjęs.

Tad kryžius visados yra paruoštas — jis visur tavęs laukia.

Nors kažin kur eitum, vistiek nuo jo ne-

pabėgsi, nes visur save nusineši ir visur rasi save.

Pakilsi ar nusileisi, išeisi iš savęs ar grįši į save, visur rasi kryžių; tad jei nori turėti dvasios ramybę ir laimėti nemirštamą vainiką, visur būk kantrus.

5. Jei kryžių neši džiaugsmingai, jis pats tave neš ir nuneš į paskirtą tikslą — kur kančių daugiau nėra; bet tai nebus šiame pasauly.

Jei kryžių neši susiraukęs, jis darysis sunkesnis, o nešti vistiek reikės.

Jei vieną kryžių numesi, tikriausiai rasi kitą, ir, galbūt, daug sunkesnį.

6. Ar manai išvengti to, ko nė vienam žmogui nepasisekė išvengti? Koks šventasis šiame pasauly neturėjo kryžių ir prispaudimų?

Pats Išganytojas Jėzus Kristus nė vieną savo žemiškojo gyvenimo valandą nebuvo be kančios. *Argi nereikėjo, kad Kristus tai kentėtų ir taip įeitų į savo garbę?* (Luk. 24, 26).

Tad kodėl ieškai kito kelio, kaip karališkasis švento kryžiaus kelias?

7. Visas Jėzaus Kristaus gyvenimas buvo tik kryžius ir ilga kankynė; o tu ieškai poilsio ir džiaugsmo!

Labai skaudžiai klysti, jei ieškai ko kito, o ne kentėjimų, nes visas mūsų mirtingasis gyvenimas yra vargingas ir kryžiais nusagstytas.

Juo žmogus darosi tobulesnis, juo, dažnai, labiau kryžiai sunkėja, nes meilė didina ištrėmimo skausmą.

8. Tačiau tas, kuris yra bandomas sunkiais kryžiais, nėra paliktas be paguodos, nes jis jaučia didėjant savo kantrybės vaisius.

Nes jei jis noriai pasiduoda skausmui, tas jį varginąs skausmas greit virsta švelniai raminančia paguoda.

Juo labiau kūnas turi kentėti, juo labiau malonė stiprina dvasią.

Kartais net pats noras kentėti taip stiprina žmogų, kad jis net nebenori būti išlaisvintas iš skausmų, nes jis žino, kad juo daugiau jis kenčia dėl Dievo, juo labiau jis Dievui patinka.

Ne dėl savo nuopelnų (dorybės), bet Die-

vo malonei žmogaus menką kūną stiprinant, žmogus dėl savo dvasios uolumo gali mylėti ir trokšti to, ko natūraliai jis nekenčia ir kratosi.

Žmogus nenori kryžių nešioti, kryžių mylėti, kūną varginti, jį dvasiai pavergti, garbės vengti, noriai pakęsti nuoskaudas, pats save niekinti ir norėti būti kitų niekinamas, kęsti skausmus ir nuostolius ir netrokšti pasauly jokios gerovės.

Jei tik savo jėgas teturi minty, nė vieno tų dalykų nepadarysi.

Bet jei pasitikėsi Viešpačiu, gausi jėgų iš dangaus ir nugalėsi kūną ir pasaulį.

Nebijosi nė savo priešo velnio, jei būsi apsiginklavęs tikėjimu ir pažymėtas Jėzaus Kristaus kryžiumi.

10. Tad būk pasiruošęs, kaip geras ir ištikimas Jėzaus Kristaus tarnas, drąsiai nešti dėl tavo meilės nukryžiuoto Mokytojo kryžių.

Būk pasiruošęs šiame gyvenime kentėti tūkstančius nemalonumų, nes jie laukia tavęs visur, tu jų visur rasi ir nuo jų niekur nepasislėpsi.

Reikia, kad taip būtų; ir nėra nuo jų kito vaisto, kaip tik kantrybė su pačiu savim.

Jei Išganytojo meilė tau brangi ir jei nori dalyvauti su Juo garbėje, gerk Jo taurę džiaugsmingai.

Leisk Dievui laisvai elgtis su paguodomis: tegul Jis jas dalina kaip nori.

Sau pasirink tik kentėjimus ir laikyk juos brangiomis paguodomis, nes *šio laiko kentėjimai negali lygintis su būsimąja garbe, kuri bus mumyse apreikšta* (Rom. 8, 18).

11. Kai jau kentėjimai tau pasidarys malonūs ir juos pamilsi dėl Jėzaus Kristaus, tada laikyk save laimingu, nes radai rojų žemėje.

Bet jei kančia bus karti ir jos vengsi, tada būsi neramus, ir tas neramumas visur tave sekios.

12. Jei stengies būti tuo, kuo turi būti, stengies kentėti ir mirti sau, tavo skausmai greit sušvelnės, ir ramybė grįš.

Jei ir būsi pakeltas, kaip šv. Paulius, į trečią dangų, nemanyk, kad jau būsi laisvas nuo kentėjimų. *Nes aš jam parodysiu,*

sako Jėzus, *kaip daug jam reikia kentėti dėl mano vardo* (Apd. 9, 16).

Tad jei nori mylėti Jėzų ir Jam nuolat tarnauti, nebelieka nieko kito, kaip tik kentėti.

13. Duok, Dieve, kad būtumei vertas ką nors kentėti dėl Jėzaus! Kokia didelė tau būtų garbė! Koks pavyzdys artimui!

Mat, visi pataria kantrybę, bet ne visi nori kentėti.

Jei tiek daug žmonių ir taip labai kenčia dėl pasaulio, kaip džiaugsmingai tu turėtumei ką nors pakęsti dėl Jėzaus!

14. Žinok ir tvirtai tikėk, kad tavo gyvenimas turi būti nuolatinis mirimas ir kad juo labiau numiršti pats sau, juo labiau pradedi gyventi Dievui.

Niekas negali suprasti dangaus dalykų, jei nieko nekentės dėl Jėzaus Kristaus.

Nieko nėra malonesnio Dievui, nieko išganingesnio pasauly, kaip džiaugsmingai kentėti dėl Jėzaus. Jei būtumei laisvas pasirinkti džiaugsmą ar skausmą, turėtumei pasirinkti skausmą, ne džiaugsmą, nes tada

būtumei panašesnis į Jėzų Kristų ir jo šventuosius.

Mūsų nuopelnus ir mūsų pažangą didina ne malonumai ir paguodų gausumas, bet didžių nemalonumų ir sunkenybių pakentimas.

15. Jei žmogui būtų kas nors naudingesnio ir geresnio kaip kentėjimai, Jėzus mums būtų pasakęs ir pavyzdžiu parodęs.

Tačiau Jis įsakmiai ragina nešti kryžių savo mokiniams ir Jį sekantiems sakydamas: *Jei kas nori eiti paskui mane, tegul pats savęs išsižada, tegul ima savo kryžių ir teseka mane* (Mat. 16, 24).

Viską perskaitę ir viską apmąstę, padarykim išvadą, *kad per daugelį sielvartų mums reikia įeiti į Dievo karalystę* (Apd. 14, 21).

TREČIOJI KNYGA

Dvasinis gyvenimas

I SKYRIUS

JĖZAUS PASIKALBĖJIMAS SU IŠTIKIMA SIELA

1. *Aš klausysiuos, ką Viešpats Dievas manyje kalba* (Psl. 84, 9).

Palaiminta siela, kuri girdi Viešpatį, jai kalbantį, ir kuri patiria iš Jo burnos paguodos žodį!

Palaimintos ausys, visad budrios išgirsti dievišką šnabždėjimą ir kurčios pasaulio garsams!

Dar kartą palaimintos ausys, kurios klausosi ne išorinių garsų, bet tiesos, kuri moko viduje!

Palaimintos akys, kurios užsimerkia išoriniams dalykams ir kontempliuoja tik vidujinius!

Palaiminti tie, kurie supranta širdies paslaptis ir kurie kiekvienos dienos praty-

bomis ruošiasi vis geriau suprasti dangaus paslaptis!

Palaiminti tie, kuriems teikia džiaugsmo atsidavimas Dievui ir kurie išsilaisvina iš visų pasaulio rūpesčių!

Svarstyk tuos dalykus, mano siela, ir uždaryk savo jausmų duris, kad tu galėtumei girdėti, ką Dievas kalba tavo viduje.

2. Štai ką tau sako tavo Mylimasis: aš esu tavo išganymas, tavo ramybė ir tavo gyvenimas.

Nepasitrauk nuo manęs, ir turėsi ramybę. Palik visa tai, kas nyksta, ieškok tik to, kas amžina.

Kas yra visi laikiniai dalykai, jei ne tuščia vilionė? Ką tau padės tvariniai, jei tave apleis pats Tvėrėjas?

Tad visko išsižadėk ir rūpinkis patikti Kūrėjui ir Jam būti ištikimas, kad susilauktum tikros palaimos.

II SKYRIUS

TIESA TYLIAI KALBA MUMYSE

1. *Kalbėk, Viešpatie, nes tavo tarnas klauso* (I Kar. 3, 9). *Aš tavo tarnas, duok man išmanymo, kad pažinčiau tavo liudijimus* (Psl. 118, 125).

Palenk mano širdį į savo liudijimus (Psl. 118, 36), *kad jie kristų kaip švelni rasa* (5 Moz. 32, 2).

Izraelio vaikai kadaise sakė Mozei: *Tu mums kalbėk, ir mes klausysime: tenekalba mums Viešpats, kad kartais nenumirtumėm* (Exod. 20, 19).

Tokia nėra mano kalba, Viešpatie; priešingai, aš tavęs šaukiuosi kaip pranašas Samuelis: *kalbėk, Viešpatie, tavo tarnas klauso* (I Kar. 3, 10).

Ne Mozė, ne pranašai tegul man kalba, bet tu pats, Viešpatie, man kalbėk, tu, kuris esi visų pranašų šviesa ir juos įkvėpianti dvasia. Tu vienas be jų gali apšviesti mano sielą savo tiesa, o jie be tavęs nieko negali.

2. Jie gali tarti žodžius, bet jų negali padaryti veikliais.

Jų kalba yra puiki, bet, tau tylint, ji neuždega širdies.

Jie išdėsto raidę, tu duodi prasmę.

Jie paskelbia paslaptis, bet tu jas padedi suprasti.

Jie skelbia tavo įstatymus, tu padedi juos įvykdyti.

Jie rodo kelią, tu teiki jėgų juo eiti.

Jie veikia išoriniai, tu apšvieti ir mokai širdis.

Jie laisto paviršių, tu teiki vaisingumą.

Jų žodžiai paliečia ausis, tu apšvieti protą.

3. Tegul tad nekalba man Mozė, bet tu, Viešpatie, amžinoji Tiesa, kalbėk man, kad iš baimės nemirčiau ir kad neklausyčiau be naudos, jei, tik paviršutiniškai paliestas, viduje neužsidegčiau; kad nebūčiau pasmerktas tavo žodį girdėjęs, bet nevykdęs, pažinęs, bet nepamilęs, įtikėjęs, bet nelaikęs.

Kalbėk, Viešpatie, nes tavo tarnas klauso: Tu turi amžinojo gyvenimo žodžius (I Kar. 3, 10; Jon. 6, 69).

Kalbėk, kad nors truputį paguostum mano sielą, kad išmokytum pataisyti gyvenimą; kalbėk savo vardo amžinai garbei ir pagarbai.

III SKYRIUS

REIKIA KLAUSYTI DIEVO ŽODŽIO NUSIŽEMINUS

1. Jėzus. Mano sūnau, klausyk mano švelnių žodžių, kurie viršija visų pasaulio filosofų ir išminčių mokslą.

Žodžiai, kuriuos aš jums kalbėjau, yra dvasia ir gyvybė (Jon. 6, 64), ir apie juos nereikia spręsti pagal žmogiškąjį supratimą.

Jų nereikia vartoti tuščiam pasigėrėjimui, bet jų reikia klausytis tyloje ir juos priimti nusižeminus ir su meile.

2. Mokinys. Aš sakau: *Palaimintas žmogus, kurį tu, Viešpatie, perspėji ir mokai jį savo įstatymo, kad suteiktumei jam palengvinimo nelaimės dienose* (Psl. 93, 12-13).

3. Jėzus. Aš nuo pat pradžios mokiau pranašus, sako Viešpats. Ir dabar nesu nustojęs kalbėti visiems, tačiau daug yra užkietėjusių, ir jie negirdi mano balso.

Daugelis labiau klauso pasaulio, negu Dievo: jie labiau mėgsta pataikauti kūno norams, negu pasiduoti Dievo valiai.

Pasaulis siūlo nedaug ir greit nykstančius dalykus, bet jam tarnaujama visu uolumu; aš siūlau begalinius ir amžinus dalykus, bet žmonių širdys lieka šaltos.

Kas manęs klauso visuose dalykuose tokiu ištikimumu, kaip klauso pasaulio ir jo valdovų?

Susigėsk, Sidone, jūra kalba (Iz. 23, 4); jei tu klausi kodėl, štai tau atsakymas:

Dėl menkniekių žmonės nesigaili ilgos kelionės, gi amžinajam gyvenimui laimėti vos žingsnį teįstengia pažengti.

Ieško pačio niekingiausio pelno: dėl mažiausio pinigo kartais gėdingiausiai ginčijasi, dėl menkniekių vargsta dieną ir naktį.

Bet, o varge! dėl begalinės vertės gėrio, dėl amžinos laimės ir garbės nesiryžta pakelti nė mažiausio vargo.

4. Susigėsk, tinginy ir priešgina, kad kiti uoliau ieško pražūties, negu tu išganymo, kad kitus tuštybė labiau masina, negu tave tiesa.

Tačiau jie dažnai apsivilia; mano gi pažadai nieko neapvilia, ir aš niekad neatstumiu to, kuris manimi pasitiki.

Ką pažadėjau, tą duosiu, ką pasakiau, tą ištesėsiu, žinoma, jei ištversi mano meilėje iki galo.

Aš atlyginu geriesiems ir bandau teisiuosius.

5. Įsidėk mano žodžius giliai į širdį ir gerai juos apmąstyk, nes pagundų valandomis jie bus labai reikalingi.

Jei jų gerai nesupranti skaitydamas, juos suprasi mano apsilankymo valandą.

Aš lankau savo išrinktuosius dviem būdais: pagundomis ir paguodomis.

Kiekvieną dieną aš jiems duodu dvi pamokas: vieną — bardamas už klaidas, antrą — ragindamas tobulėti.

Kas mane niekina ir nepriima mano žodžių, tas turi savo teisėją (Jon. 12, 48).

MALDA MALDINGUMO DOVANAI IŠMELSTI

6. M o k i n y s. Viešpatie, mano Dieve, tu esi didžiausia mano gėrybė; kas esu aš, kuris drįstu su tavim kalbėti?

Aš esu vargingiausias tavo tarnų, žemės kirminėlis, vargingesnis ir labiau niekintinas, negu pats tai žinau ir drįstu prisipažinti.

Atsimink, Viešpatie, kad esu niekas, kad nieko neturiu, kad nieko negaliu.

Tu vienas, Dieve, geras, teisus, šventas; tu viską gali, tu viską duodi, tu esi dosnus visiems, išskyrus nusidėjėlį, kuriam nieko neduodi.

Atsimink, Viešpatie, savo pasigailėjimus (Psl. 24, 6) ir pripildyk mano širdį savo malone, nes nenori, kad nors vienas tavo tvarinių būtų tuščias.

7. Kaip aš galėsiu šiame vargingame gyvenime pats save panešti, jei manęs nestiprins tavo malonė ir tavo gailestingumas?

Neatkreipk nuo manęs savo veido; ilgai nelaukdamas mane aplankyk ir neatimk

nuo manęs savo suraminimo, kad tavęs netekusi mano siela iš baimės nepavirstų *kaip išdžiūvusi žemė* (Psl. 142, 6).

Viešpatie, išmokyk mane pildyti tavo valią (Psl. 142, 10); išmokyk mane gyventi kuklų ir tavęs vertą gyvenimą.

Juk tu mano išmintis; tu mane dabar pažįsti, tu mane pažinojai prieš mano gimimą, tu mane pažinojai net prieš pasaulio atsiradimą.

IV SKYRIUS

REIKIA GYVENTI TIESOJE IR NUSIŽEMINIME

1. Jėzus. Mano sūnau, vaikščiok teisus mano akivaizdoje ir visada ieškok manęs atvira širdimi.

Kas vaikščioja prieš mane teisus, nebijos užpuolimų, nes tiesa jį apgins nuo piktų žmonių gundymų ir šmeižtų.

Jei tiesa tave saugoja, tu būsi laisvas, ir mažai tau pakenks tuščios žmonių kalbos.

2. M o k i n y s. Viešpatie, tiesą sakai: iš tavo malonės tegul man būna pagal tavo žodį. Tegul tavo tiesa mane moko, tegul tavo tiesa mane gina, tegul tavo tiesa mane saugoja iki galo išganymo kely.

Tegul ji mane išlaisvina iš visų blogų norų, iš visų nesutvarkytų jausmų; tada aš vaikščiosiu tavo akivaizdoj laisva širdimi.

3. J ė z u s. Aš esu Tiesa: aš tave mokysiu viso gero ir to, kas man patinka.

Prisimink savo nuodėmes su dideliu skausmu ir giliu gailesčiu ir nemanyk esąs ko nors vertas, jei tau pasiseka ką nors gero padaryti.

Neturėdamas tiesos, esi tik nusidėjėlis, linkęs į daugelį silpnybių ir jų supančiotas.

Vien tik savo jėgomis nieko gero negali: kiekvienas mažmožis tave iš kelio išstumia, kiekvienas mažmožis į nusiminimą įvaro, drąsą atima.

Ką turi, kuo turėtum didžiuotis? Priešingai, kiek yra priežasčių save niekinti! nes esi daug silpnesnis, negu manaisi.

4. Tad nieko, ką darai, nelaikyk kuo nors dideliu.

Tik amžinus dalykus laikyk dideliais, brangiais, pasigėrėtinais, kilniais, pagarbos vertais ir siektinais.

Amžiną tiesą mylėk už viską labiau ir labiausiai niekink savo menkumą.

Labiausiai neapkęsk savo nuodėmių ir ydų; dėl jų turi liūdėti labiau, negu visas pasaulio gėrybes praradęs.

Yra tokių, kurie vaikščioja prieš mane ne atvira širdimi, bet dėl malonumo, norėdami atidengti paslaptis ir pažinti Dievo planus, o visai pamiršdami rūpintis savimi ir savo išganymu.

Šios rūšies žmonės dėl savo išdidumo ir dėl savo smalsumo dažnai įpuola į dideles pagundas ir dideles ydas, nes aš nesu kartu su jais.

5. Bijok Dievo sprendimų ir Visagalinčiojo rūstybės; netyrinėk Aukščiausiojo darbų, bet rūpinkis savo nedorybėmis, svarstyk, kiek kartų padarei bloga ir kiek kartų galėjai, bet nepadarei gera.

Vieni visą savo pamaldumą sukaupia knygose, kiti paveiksluose, dar kiti išoriniuose ženkluose.

Kiti vėl dažnai mini mane lūpomis, bet visai manęs neturi savo širdy.

Yra gi ir tokių, kurie, viduje apšviesti ir apsivalę, nepaliauja troškę dvasinių dalykų, bodisi žemiškais ir be jokio pamėgimo kenčia prigimties reikalavimus. Tie girdi ir supranta, ką tiesos dvasia kalba juose.

Ji juos moko niekinti praeinančius dalykus ir pamilti amžinus, pamiršti pasaulį ir dieną bei naktį trokšti dangaus.

V SKYRIUS

DIEVO MEILĖS VAISIAI

1. Mokinys. Garbinu tave, dangiškasis Tėve, mano Išganytojo Jėzaus Kristaus Tėve, kad teikeis prisiminti mane, vargšą žmogelį.

Gailestingumo Tėve ir visokios paguodos Dieve (II Kor. 1, 3), dėkoju tau už tai, kad mane nevertą teikeis kartais paguosti.

Aš tave šlovinu ir garbinu kartu su tavo vieninteliu Sūnumi ir tavo Dvasia, ramintoja, per amžių amžius.

Viešpatie, mano Dieve, mano meile, kada ateini į mano širdį, aš virpu iš džiaugsmo.

Tu mano širdies garbė ir džiaugsmas.

Tu mano viltis ir mano prieglauda prispaudimo dienoje.

2. Bet kadangi mano meilė dar silpna ir mano dorybės svyruojančios, aš reikalingas tavo pagalbos ir tavo paguodos; aplankyk tad mane dažnai ir mokyk mane savo dieviškais įkvėpimais.

Išlaisvink mane iš blogų aistrų ir išvalyk iš mano širdies visus netvarkingus jausmus, kad, būdamas išgydytas ir apvalytas viduje, sugebėčiau tave mylėti, kentėti ir ištesėti.

3. Meilė yra didelis dalykas ir didžiausia gėrybė iš visų gėrybių. Tik ji viena sunkius dalykus padaro lengvus ir padeda vienodai pakęsti visus gyvenimo pasikeitimus.

Ji padaro naštas lengvas ir pasaldina kartumus.

Jėzaus meilė yra vaisinga: ji ragina dideliems darbams ir skatina prie tobulumo.

Meilė kelia aukštyn ir nenori būti sulaikoma žemiškų dalykų.

Meilė nori būti laisva nuo visų pasaulio ryšių, kad savo žvilgsniu galėtų siekti Dievą ir nebūtų trukdoma nei gerų nei blogų šio pasaulio dalykų.

Niekas nėra švelnesnis, stipresnis, kilnesnis, platesnis, gražesnis kaip meilė; nieko nėra tobulesnio ar geresnio danguje ir žemėje už meilę, nes meilė gimsta iš Dievo ir gali rasti visišką patenkinimą tik Dievuje.

4. Kas myli, tas lėkte lekia; jis pilnas džiaugsmo, laisvas, niekas negali jo sulaikyti.

Jis viską atiduoda, kad viską turėtų; jis turi viską visame, nes virš visų dalykų jis turi vienintelę Būtybę, iš kurios kyla visa gera.

Jis nekreipia dėmesio į dovanas, bet kyla aukščiau visų gėrybių, jis kyla pas Tą, kuris viską duoda.

Meilė dažnai nežino saiko, bet kaip verdantis vanduo taškosi per kraštus.

Niekas jai nesunku, niekas jai nekainuoja; ji mėgina daugiau, negu ji gali; ji nie-

kad negalvoja, kad kas negalima, nes ji mano, kad viskas galima ir viskas leista.

Ir dėl tos priežasties ji viską gali, ji atlieka daug tokių dalykų, kurie nemylinčius labai nuvargina.

Meilė yra budri; ji budi net miegodama. Jokia sunkenybė jos nevargina, jokia baimė jos negąsdina, bet, kaip visur besiskverbianti galinga liepsna, ji kyla į dangų ir skina sau kelią per visas kliūtis.

Jei kas nors myli, jis girdi meilės balsą. Meile liepsnojančios širdies karštis veržiasi iki pat Dievo, tarsi šaukdamas: mano Dieve, mano Meile, tu visas mano, aš visas tavo!

6. Padidink mano meilę, kad aš pajusčiau savo širdies gilumoj, kaip saldu yra mylėti ir sutirpti meilėje.

Tegul meilė mane pagauna ir savo karščiu mane pakelia virš manęs paties.

Mano Mylimasis, kad aš giedočiau meilės giesmę, kad tave sekčiau iki pačių tavo garbės viršūnių, kad visos mano sielos jėgos būtų panaudotos tavo garbei ir kad mano siela paskęstų džiaugsme ir meilėje.

Kad tave mylėčiau labiau, negu save, kad save mylėčiau tik dėl tavęs ir kad tavyje mylėčiau visus tuos, kurie tikrai tave myli, kaip to reikalauja tavo meilės įstatymas, kurį tu mums apreiškei.

7. Meilė yra greita, nuoširdi, švelni, išmintinga, tvirta, kantri, ištikima, pastovi, kilniadvasė, niekad neieškanti savęs, nes kaip tik pradedama ieškoti savęs, nustojama ir mylėti.

Meilė yra apdairi, nusižeminusi ir tiesi, neištižusi, nelengvabūdė; ji nesidomi tuščiais dalykais; meilė yra santūri, skaisti, tvirta, rami ir tvardanti savo jausmus.

Meilė yra klusni ir atsidavusi vyresniesiems, pati save laiko nieku. Visiškai atsidavusi Dievui ir pilna dėkingumo, ji pasitiki juo net ir tada, kada jaučiasi jo apleista, nes meilę visada lydi skausmai.

8. Kas nėra pasirengęs kentėti ir visiškai pasivesti savo mylimojo valiai, tas nieko nežino, ką reiškia mylėti.

Tas, kuris myli, dėl savo mylimojo turi džiaugsmingai pakelti visus sunkumus, ir joks vargas negali jo atskirti nuo mylimojo.

VI SKYRIUS

TIKROS MEILĖS IŠTYRIMAS

1. Jėzus. Mano sūnau, tavo meilė dar nėra nei pakankamai tvirta, nei pakankamai sąmoninga.

Mokinys. Kodėl, Viešpatie?

Jėzus. Todėl, kad mažiausias nepasisekimas tave sudrumsčia ir kad tu perdaug godžiai ieškai paguodų.

Tas, kuris tikrai myli, yra tvirtas gundomas ir nepasiduoda priešo kuždėjimams. Jo širdis prisirišusi prie manęs ir džiaugsme ir varge.

2. Sąmoningai mylįs ne tiek žiūri, ką iš mylimojo gauna, kiek brangina pačią jo meilę.

Jis labiau vertina jausmą, negu dovaną, ir labiau brangina Mylimąjį, negu jo dovanas.

Tam, kuris mane tikrai myli, yra malonios ne mano dovanos, bet aš pats.

Nenusimink, jei kartais man ir mano šventiesiems jausi mažiau meilės, negu norėtumei.

Toji švelni meilė, kurios kartais patiri, yra malonės buvimo vaisius tavyje ir lyg įžanga į dangiškosios tėvynės džiaugsmus; tačiau jos godžiai neieškok, nes kaip ji ateina, taip ir praeina.

Tačiau kovoti su netvarkingais sielos palinkimais ir griežtai atmesti visus velnio šnibždėjimus yra nuopelninga ir tvirtos dorybės ženklas.

3. Nesijaudink dėl vienokių ar kitokių į vaizduotę užklydusių vaizdų.

Būk nepajudinamas savo pasiryžimuose ir savo nusistatyme Dievo atžvilgiu.

Nėra kas nors netikėta, jei kartais staiga pasijunti ekstazės pagautas ir tuoj vėl sugrįžti prie kasdieniškų minčių.

Tada tu daugiau kenti, negu esi kaltas; kol tos mintys tau nepatinka ir kol joms priešinies, tol tu turi nuopelnų, o ne nuodėmių.

4. Žinok, kad senasis priešas stengiasi užgniaužti tavo gerus norus ir tave atitraukti nuo dvasinių lobynų, nuo šventųjų garbinimo, nuo mano kančios ir mano mirties apmąstymo, nuo nuodėmių prisiminimo,

nuo budrumo saugoti savo širdį ir nuo tvirto nusistatymo žengti dorybių keliu.

Kad sudrumstų tavo ramybę, kad tave atitrauktų nuo maldos ir švento skaitymo, jis tau kiša tūkstančius blogų minčių.

Jam labai nepatinka tavo nuolanki išpažintis, ir jeigu jis galėtų, jis tave visai atitrauktų nuo šv. Komunijos.

Nors jis tau ir dažnai spendžia spąstus, netikėk jam ir nebijok jo.

Grąžink jam gėdingas ir nuodėmingas mintis ir sakyk:

Eik šalin, nešvarioji dvasia; susigėsk, nelaimingasis! Jei tu man taip kalbi, tu tikrai esi labai biaurus.

Atsitrauk nuo manęs, nekenčiamas gundytojau, nerasi manyje jokio pritarimo. Jėzus bus mano galingas gynėjas, ir tu būsi sugėdintas.

Geriau mirsiu ir visokius mėginimus pakelsiu, bet nesutiksiu su tavo pasiūlymais.

Nutilk, nurimk! (Mork. 4, 39). Nors tu man ir neduodi ramybės, aš tavęs neklausysiu. *Viešpats yra mano šviesa ir mano išgelbėjimas, ko gi aš bijosiu?* (Psl. 26, 1).

Jei sustoja prieš mane kariuomenė, mano širdis nebijo (Psl. 26, 3). *Viešpats yra mano vadas ir mano Atpirkėjas* (Psl. 18, 15).

5. Kovok kaip geras kareivis; jei kartais suklupsi dėl silpnumo, būk dar drąsesnis turėdamas vilties, kad Dievas tave palaikys stipresne malone; ypač saugokis tuščio pasigyrimo ir puikybės.

Nes dėl šios priežasties daug kas paklysta ir beveik neišgydomai apanka.

Tegul beprotiškai savimi pasitikėjusių puikuolių puolimas būna tau nuolatinio budrumo ir nusižeminimo pamoka.

VII SKYRIUS

DIEVO MALONIŲ SLĖPIMAS

1. Jėzus. Mano sūnau, jei malonė tave ragina didesniam dievotumui, geriau ją laikyti slaptoje, ją nesigirti, mažai apie ją kalbėti ir neperdėti jos didumo; geriau šiuo atveju manyti, kad tos malonės nesi vertas.

Nereikia perdaug pasitikėti jausmais, nes vienas jausmas greit gali pavirsti priešingu jausmu.

Kai gauni malonę, mąstyk, koks vargšas esi be malonės.

Dvasinio gyvenimo pažangą žymi ne vien tik galėjimas naudotis Dievo malonės paguoda, bet mokėjimas tos paguodos nebuvimą kantriai ir nusižeminusiai pakęsti, nesumažinant uolumo maldoje ir neapleidžiant nė vienos iš kitų įprastų pratybų.

Priešingai, tomis valandomis viską daryk kaip gali geriau ir kaip moki ir neapsileisk dėl patirtos sausros ar neramumo.

2. Daugelis bandymo valandomis pasidaro nekantrūs ir nusimena.

Vienok *ne žmogaus valdžioje jo kelias* (Jer. 10, 23). Nuo Dievo priklauso guosti ar neguosti, duoti ar neduoti, duoti kada nori, kiek nori, kam nori, kaip nori.

Kai kurie dėl savo neatsargumo žuvo net dievotumo malonę turėdami, nes, pamiršdami savo silpnumą, norėjo daryti daugiau, negu galėjo, ir labiau pasidavė širdies karščiui, negu proto sprendimams.

Kadangi jie dėl savo jėgų pervertinimo norėjo pasiekti aukštesnio būvio, negu Dievas buvo paskyręs, jie staiga neteko malonės.

Jie pasistatė savo buveines danguje, bet staiga pasijuto visiški vargšai ir apleisti, kad per nusižeminimą ir išsižadėjimą jie suprastų, jog negalima lakstyti savais sparnais, bet reikia glaustis prie manųjų.

Naujokai ir nepatyrusieji vaikščioti Dievo keliais gali lengvai paklysti ir susidaužyti į kliūtis, jei neieškos prityrusiųjų patarimo.

Jei norės labiau paklausyti savo nusiteikimo, o ne kitų patyrimo, tai galas bus liūdnas.

Tie, kurie tariasi esą išmintingi, retai tenori nusižeminę paklausyti kitų.

Geriau būti mažo išmanymo ir nusižeminusiam, negu turėti visus mokslo turtus ir būti išdidžiam.

Geriau turėti mažai, negu daug ir dėl to didžiuotis.

Neišmintingas tas, kuris pasiduoda džiaugsmui, užmiršdamas savo buvusį var-

gingumą ir neturėdamas jokios baimės netekti gautos malonės.

Taip pat neišmintinga bandymo valandomis perdaug nusiminti ir netekti manimi pasitikėjimo.

4. Tas, kuris taikos metu buvo labai saugus, karo metu dažniausiai yra paskutinis bailys ir niekšas.

Jei savęs nepervertindamas visada mokėsi likti nusižeminęs ir tvarkyti savo dvasios polėkius, nepateksi taip greit į pavojų ir neįpulsi į nuodėmę.

Labai išmintinga dvasinio užsidegimo metu galvoti apie tai, kaip elgsies sausros ir atšalimo metu.

Atšalimo valandomis galvok, kad tas karštis gali vėl sugrįžti, kad aš tau jį laikinai atėmiau savo garbei padidinti ir tavo budrumui sukelti.

5. Šitas bandymas tau dažnai yra naudingesnis už visų tavo norų išsipildymą.

Nes apie nuopelnus sprendžiama ne pagal tai, daug ar mažai kas vizijų ir paguodų turėjo, ar gerai Šv. Raštą mokėjo, kokią vietą užėmė, bet pagal tai, ar buvo tikrai

nusižeminęs ir Dievą mylįs, ar visur ir visame ieškojo tik Dievo garbės, ar tikrai įsitikinęs savo nevertumu, ar nuoširdžiai save niekina, ar labiau džiaugiasi esąs kitų niekinamas, negu gerbiamas.

VIII SKYRIUS

ŽEMINIMASIS DIEVO AKYSE

1. Mokinys. *Kalbėsiu į mano Viešpatį, nors esu dulkė ir pelenai* (Gen. 18, 27). Jei aš manausi kas nors didesnis esąs, tu tuojau sukyli prieš mane; aš negaliu sugriauti nė savo paties menkumo liudijimo.

Bet jei aš nusižeminu, save suniekinu ir virstu dulke, iš kurios esu padarytas, tavo malonė grįš pas mane ir tavo šviesa apšvies mano širdį; tada kiekvienas, nors ir mažiausias, savęs vertinimo jausmas dings visam laikui.

Tada man leisi suprasti, kas aš esu, kas aš buvau, kur aš esu: *aš esu niekas ir to nežinojau* (Psl. 72, 22).

Kas liks iš manęs, jei mane paliksi man pačiam? Baisus vargšas. Tačiau kai tik pažvelgi į mane, aš tuoj pasidarau tvirtas ir pilnas naujo džiaugsmo.

Tai, kad taip greit mane, visu svoriu prie žemės palinkusį, pakeli ir savo gerosiomis rankomis apkabini, mane pripildo gilaus nusistebėjimo.

2. Visa tai daro tavo meilė, kuri padeda visuose mano reikaluose, kuri mane saugoja nuo didžiausių pavojų ir, tiesą tariant, mane išlaisvina iš begalybės nelaimių.

Aš buvau žuvęs, netvarkingai mylėdamas save, tačiau, tik tavęs ieškodamas ir tave vieną mylėdamas suradau tave, suradau ir patį save, o meilė man parodė mano menkumą.

Maloniausias Dieve, duodi man daugiau, negu esu vertas, ir daugiau, negu drįsčiau tikėtis ir prašyti.

3. Būk pagarbintas, mano Dieve, už tai, kad tokiam nevertam gauti malonių, kaip aš esu, dėl savo begalinio gerumo nenustoji daryti gera, ir teiki malonių net nedėkin-

giems ir tiems, kurie yra labiausiai nuo tavęs nutolę.

Grąžink mane sau, Viešpatie, kad būčiau dėkingas, nusižeminęs, uolus, nes tu esi mano išganymas, mano dorybė, mano tvirtumas.

IX SKYRIUS

VISKAS PRIKLAUSO DIEVUI

1. J ė z u s. Mano sūnau, jei nori būti laimingas, aš turiu būti tavo aukščiausias ir paskučiausias tikslas.

Toks nusistatymas nuvalys tavo širdį, kuri taip dažnai linksta prie savęs ir tvarinių.

Jei pats savęs ieškai kuriame nors dalyke, tuojau tampi bejėgis ir sausas.

Tad viską man priskirk, nes aš tau viską daviau.

Kiekvieną gėrį laikyk paeinantį iš aukščiausiojo Gėrio ir manyk, kad visi jie priklauso man, kaip jų priežasčiai.

2. Mažas ir didelis, turtingas ir vargšas semia iš manęs, kaip iš neišsemiamo šaltinio, gyvybės vandenį, ir tie, kurie man noriai ir iš širdies tarnauja, gauna gausiai malonių.

Bet tas, kuris šalia manęs ieško savo garbės ir kito gėrio, negu aš, neturės tikro džiaugsmo, ir jo širdis nuolat kęs trūkumą ir baimę.

Tad nepriskirk jokio gėrio nei sau nei kitam, bet viską atiduok Dievui, be kurio žmogus nieko neturi.

Aš tau viską daviau ir noriu, kad visas man atsiduotum; griežtai reikalauju sau priklausomos padėkos.

3. Ši tiesa išblaško garbės tuštybes.

Ten, kur prasiskverbia dangaus malonė ir tikra meilė, nebelieka vietos nei savimeilei nei pavydui, kurie kankina žmogaus širdį.

Nes Dievo meilė visa pavergia ir sustiprina sielos jėgas.

Jei būtum išmintingas, džiaugtumeis tik manyje, viltumeis tik manimi, nes tik Dievas yra geras, kuriam už viską ir amžinai reikia dėkoti ir Jį garbinti.

X SKYRIUS

MALONU TARNAUTI DIEVUI IR NIEKINTI PASAULĮ

1. Mokinys. Aš tau dar kalbėsiu, Viešpatie, ir niekad nenutilsiu. Aš sakysiu savo Dievui, savo Viešpačiui ir Karaliui, sėdinčiam dangaus aukštybėse:

Kaip gi didi daugybė tavo, Viešpatie, saldumo, kurį tu paruošei bijantiems tavęs (Psl. 30, 20)! Kaip gi gausus jis bebus tiems, kurie tave myli ir tau tarnauja iš visos širdies?

Džiaugsmai, kuriais apdovanoji tave mylinčius kontempliacijos metu, yra neapsakomi.

Tu man parodei savo meilės švelnumą šiais dalykais: manęs nebuvo, ir tu mane sutvėrei; aš klaidžiojau toli nuo tavęs, ir mane pasikvietei, kad tau tarnaučiau, kad tave mylėčiau.

2. Amžinosios meilės šaltini, ką aš apie tave pasakysiu?

Kaip aš galėčiau užmiršti tą, kuris mane

atsiminė tada, kada aš visas sunykęs ruošiausi mirti?

Tavo gailestingumas savo tarnui perviršijo visas viltis: tu jam davei savo malonės ir savo meilės daugiau, negu jis buvo vertas.

Kuo aš tau atsimokėsiu už tokią malonę? Ne visi juk yra pašaukti visko išsižadėti ir tapti vienuoliais.

Ar tai didelis dalykas, jei tau tarnauji, tau, kuriam turi tarnauti visi tvariniai?

Tai man neatrodo esąs didelis dalykas; didžiausias ir nuostabiausias dalykas man atrodo yra tas, kad tu sutinki tokio vargingo tvarinio patarnaujamas ir jį priimti į savo mylimų tarnų skaičių.

3. Visa, ką aš turiu, visa, ką aš galiu tavo tarnybai pavesti, tau priklauso.

Tačiau, lyg ir užimdamas, taip tariant, mano vietą, tu man tarnauji daugiau, negu aš tau.

Štai dangus ir žemė, kuriuos sutvėrei žmogaus tarnybai, stovi prieš tave ir kasdien vykdo tavo įsakymus.

Negana to — tu sutvėrei angelus žmonėms patarnauti.

Bet viską pranoksta tai, kad tu teikeisi pats tarnauti žmogui ir pažadėjai pats save jam duoti.

4. Ką aš tau duosiu už tiek daug man daromo gero? Kaip būtų gera, kad aš tau galėčiau tarnauti visą gyvenimą! Kad nors vieną dieną galėčiau gerai tarnauti!

Juk tu esi vertas, kad visi tau tarnautų ir amžinai tave garbintų.

Tu esi tikrai mano Viešpats, aš tavo tarnas, kuris turi tau tarnauti visomis jėgomis ir niekad nepailsti tave garbinti.

Aš taip noriu daryti; kur aš neįstengsiu, teikis papildyti mano trūkumus.

5. Didelė garbė tau tarnauti ir viską niekinti dėl tavęs.

Tie, kurie savo valia prisiima tavo šventą jungą, gauna gausių malonių.

Tie, kurie dėl tavo meilės išsižadės visų jausminių malonumų, skonėsis Šventosios Dvasios paguoda.

Tie, kurie dėl tavo vardo garbės pasirinks siaurąjį kelią ir išsižadės visų pasaulio rūpesčių, naudosis didele dvasios laisve.

6. O maloni ir lengva Dievo tarnyba, kurioje žmogus randa tikrą laisvę ir šventumą!

O šventas vienuoliškasis gyvenime, kuris darai žmogų malonų Dievui, lygų angelams, baisų velniui, gerbiamą visų tikinčiųjų!

O vergija, verta, kad būtum trokštama, nes tu mums pelnai aukščiausią gėrį ir mums užtikrini amžiną džiaugsmą!

XI SKYRIUS

ŠIRDIES VALDYMAS

1. J ė z u s. Mano sūnau, tu dar turi išmokti daug dalykų, kurių tu nežinai.

2. M o k i n y s. Ko, Viešpatie?

3. J ė z u s. Visus savo norus tu turi palenkti mano valiai, savęs nemylėti ir visame ieškoti tik to, kas man patinka.

Dažnai tu užsidegi ir veržies pirmyn; bet patyrinėk, ar tai darai dėl mano garbės, ar dėl savo asmeninio išskaičiavimo.

Jei tai dėl mano garbės, būsi patenkintas darydamas viską, ką tau paliepsiu, bet jei tavo širdy slypi noras sau pačiam patikti, patirsi nusiminimų ir nepasitenkinimo.

4. Saugokis tad perdaug pasiduoti tiems norams, dėl kurių manęs nepasiklausei, kad paskui nereikėtų gailėtis ir kad nenusiviltum tais dalykais, kurie pirmiau patiko ir kuriuos laikei geriausiais.

Nereikia tuojau pasekti nors ir geru atrodančiu noru, kaip lygiai nereikia tuojau atsisakyti to, kuris tau nemalonus.

Kartais yra naudinga suvaldyti švenčiausią uolumą ir geriausius norus, kad jie neišblaškytų tavo dvasios ar kad nepapiktintumei kitų, arba kad pats dėl sutiktų kliūčių neįpultum į didelį neramumą.

Taip pat reikia kartais pavartoti prievartą ir pasipriešinti jausmams didele jėga, neatsižvelgiant į kūno reikalavimus, ir pavergti kūną dvasiai.

Kūną reikia taip nubausti ir taip jį pavergti, kad jis pasitenkintų mažais ir paprastais dalykais ir kad niekuo nesiskųstų.

XII SKYRIUS

KANTRYBĖ IR KOVA SU AISTROMIS

1. Mokinys. Viešpatie, mano Dieve, aš žinau, kaip man reikalinga kantrybė, nes šis gyvenimas yra pilnas prieštaravimų.

Nors kažkaip norėčiau ramybės, gyvenimas pilnas skausmo ir kovos.

2. Jėzus. Teisybę sakai, mano sūnau. Bet aš nenoriu, kad tu ieškotum tokios ramybės, kad neturėtum nei pagundų nei priešingumų.

Priešingai, būk tikras suradęs ramybę, kai būsi nugalėjęs daug pagundų ir iškentėjęs daug nemalonumų.

Jei sakaisi negalįs pakelti tiek daug skausmo, tai kaip pakęsi skaistyklos ugnį?

Kad išvengtum amžinų kančių, kantriai kęsk dėl Dievo šio gyvenimo skausmus.

Ar manai, kad pasaulio žmonės nieko arba mažai tekenčia?

Tokių nerasi net tų tarpe, kurie atrodo vien džiaugsmo apsupti.

3. Tačiau, sakai, kad jie turi gausiai malonumų, laisvi patenkinti visus savo norus ir dėl to jiems ne taip sunku pakelti skausmus.

Tegul bus ir taip — tegul jie turi visa, ko tik nori, bet sakyk man, ar ilgai?

Štai išnyks pasaulio turtingieji kaip dūmas, ir niekas neatsimins apie jų buvusius džiaugsmus.

Net ir gyvendami jie nėra be kartumų ir baimės.

Dažnai net ten, kur jie tikisi surasti džiaugsmą, randa bausmę ir skausmą; ir tai teisingai, nes netvarkingą geismų patenkinimą turi lydėti kartumas ir negarbė.

4. O, kaip visi tie malonumai netikri, nusikalstami, gėdingi ir neilgai tveriąl

Tačiau tie apsvaigę ir apakę nelaimingieji šito nesupranta, bet, kaip gyvuliai, pasmerkia savo sielą mirčiai dėl kelių menkų malonumų, kurie baigsis su šiuo gyvenimu.

Tu, mano sūnau, *neik paskui savo geidulius ir nusigręžk nuo savo valios* (Ekl. 18, 30), *bet pamėk Viešpatį, ir jis duos tau, ko tavo širdis prašo* (Psl. 36, 4).

5. Jei nori turėti tikro džiaugsmo ir gausios paguodos, paniekink visus pasaulio dalykus, atsisakyk visų žemės džiaugsmų, ir aš tave palaiminsiu, tave apipilsiu neišsemiamais malonumais.

Juo labiau atsisakysi tvarinių teikiamų malonumų, juo malonesni bus manieji.

Bet jų patirti galėsi tik tada, kada būsi kiek kentėjęs, dirbęs ir kovojęs.

Blogas įprotis pastos tau kelią, bet tu jį nugalėsi geresniu.

Kūnas murmės, bet tu jį suvaldysi dvasios uolumu.

Senasis žaltys tave gundys, bet tu nuvysi jį malda, ir jam uždarysi sielos vartus, užsiimdamas naudingu darbu.

XIII SKYRIUS

NUOLANKUMAS

1. J ė z u s. Mano sūnau, kas mėgina būti neklusnus, netenka malonės, ir kas nori ką nors ypatingo turėti, netenka ir to, ką visi turi.

Kai atvirai atsisakoma paklusti savo vy-

resniajam, tai yra ženklas, kad kūnas dar nėra visiškai nugalėtas ir kad dažnai jis murma ir sukyla.

Jei nori apvaldyti savo kūną, išmok greit paklusti savo vyresniesiems.

Mat, neturėdamas kovoti viduje, greičiau nugalėsi išorinį priešą.

Kada esi suskilęs pats savyje, esi pavojingiausias ir baisiausias savo sielos priešas.

Jei nori apvaldyti savo kūną ir kraują, išmok savęs nuoširdžiai išsižadėti.

Netvarkinga savimeilė neleidžia tau visiškai pasiduoti kitų valiai.

2. Ar tau, žemės dulke, taip sunku dėl Dievo paklusti žmogui, jei aš, Galingiausias ir Aukščiausias, kuris viską padariau iš nieko, dėl tavęs nuolankiai pasidaviau žmogui!

Aš pasidariau nuolankus ir paskutinis iš visų, kad mano nusižeminimas tave išmokytų nugalėti puikybę.

Dulke, išmok paklusti; išmok nusižeminti ir nusilenkti prie kiekvieno kojų.

Išmok išsižadėti savo valios ir neatsisakyk jokios priklausomybės.

3. Sukilk pats prieš save ir nepakęsk savy jokios puikybės; pasidaryk toks mažas ir taip žemai atsistok, kad visi galėtų per tave vaikščioti ir tave mindžioti, kaip viešųjų aikščių purvą.

Ir kuo skundiesi? Negarbingas nusidėjėli, ką atsakysi tiems, kurie tau ką prikaišioja, pats tiek kartų įžeidęs Dievą ir tiek kartų užsipelnęs pragarą?

Tačiau mano gerumas tavęs pasigailėjo, nes tavo siela man brangi: aš tavęs neapleidau, kad tu pažintum mano meilę ir turėtum prieš akis mano geradarybes, kad tu būtum kiekvieną valandą pasiruošęs pasiduoti, nusižeminti ir kantriai pakęsti panieką.

XIV SKYRIUS

NEREIKIA GIRTIS SAVO GERAIS DARBAIS

1. Mokinys. Griausmu skelbi man savo sprendimus, Viešpatie, visi mano kaulai dreba iš išgąsčio, ir mano siela pilna baimės.

Persigandęs aš manau, kad ir *dangus nėra tyras tavo akivaizdoje* (Job. 15, 15).

Jei savo angeluose radai piktumo (Job. 4, 18) ir jų nepasigailėjai, tai ką padarysi su manimi?

Žvaigždės krito nuo dangaus (Apr. 6, 13), tai ko aš, dulkė, turiu laukti?

Gerieji puolė taip žemai, kaip tik galima nupulti, ir tuos, kurie maitinosi angelų duona, mačiau skonėjantis kiaulių maistu.

2. Nėra, Viešpatie, šventumo, jei tu nepadedi.

Jokia išmintis nenaudinga, jei tu jos netvarkai.

Joks tvirtumas negelbsti, jei tu nepadedi.

Joks skaistumas nėra saugus, jei tu negini.

Joks budrumas mums nepatarnauja, jei tu nebudi.

Palikti vien savo jėgoms, tuoj žūstame; kai tik esi su mumis, tuoj atsikeliame ir gyvename.

Juk mes esame nepastovūs, tu mus stiprini, esame atšalę, ir tu mus uždegi.

3. O kokios blogos nuomonės aš turiu būti apie save ir kaip menkai aš teturiu vertinti tai, kas manyje yra gera!

O kaip giliai aš turiu nusižeminti, Viešpatie, prieš tavo nesuprantamus sprendimus, kuriuose aš paskęstu kaip bedugnėje ir matau visą savo menkumą!

O didybe begaline, jūra be krantų, kur aš visas paskęstu kaip niekas visame.

Kur pasislėps mano puikybė, kur pasitikėjimas savo kilnumu?

Visa tuštybė dingsta tavo sprendimų gelmėse.

Kas yra kūnas tavo akivaizdoje?

Argi molis sukils prieš tą, kuris jį padarė? (Iz. 29, 16; 45, 9).

Visas pasaulis negalėtų sukelti puikybės tame, kuris yra pasidavęs tiesai; jokie žmonių pagyrimai nesujaudins to, kurio visa viltis yra Dievas.

Tie, kurie kalba, dings kartu su žodžių garsais, o *Viešpaties ištikimybė pasilieka per amžius* (Psl. 116, 2).

XV SKYRIUS

ELGSENA NORŲ ATŽVILGIU

1. Jėzus. Sūnau, kiekvienu atveju šitaip sakyk: Viešpatie, tegul taip būna, jei tu taip nori; Viešpatie, tegul tai įvyksta, jei tas suteiks tau garbės.

Jei manai, kad tas dalykas man geras ir naudingas, duok man jį, kad aš juo naudočiausi tavo garbei.

Bet jei žinai, kad tas dalykas man pakenks ir nebus naudingas sielos išganymui, atimk man šį norą.

Ne kiekvienas noras, nors žmogui atrodo geras ir šventas, yra Šventosios Dvasios įkvėptas.

Sunku tikrai atskirti, kada bloga, kada gera, ir kada tavo paties dvasia pakiša tau vieną ar kitą dalyką.

Daugelis apsiriko manydami, kad buvo vadovaujami gerosios dvasios įkvėpimų.

2. Nieko, kas tavo dvasiai atrodo pageidaujama, niekad neatstumk, bet prašyk tų dalykų nusižeminęs, ypač su rezignacija visiškai man pasivesdamas sakyk:

Viešpatie, tu žinai, kas yra geriausia; tegul įvyksta, kaip tu nori.

Duok man, ką nori, kiek nori ir kada nori.

Daryk su manimi, ką nori, didesnei savo garbei.

Dėk mane, kur nori, ir elkis su manimi, kaip nori, visuose dalykuose.

Aš esu tavo rankose, elkis su manimi pagal savo valią.

Aš esu pasiruošęs visame tau tarnauti, nes aš noriu gyventi ne sau, bet tik tau vienam; būčiau laimingas, jei galėčiau tai atlikti garbingai ir tobulai!

MALDA IŠPRAŠYTI MALONĖS DIEVO VALIAI PILDYTI

3. Mokinys. Gerasis Jėzau, suteik man malonės, *kad ji būtų su manimi ir draug su manimi veiktų* (Išm. 9, 10), ir kad ji pasiliktų su manim iki gyvenimo galo.

Kad aš visada norėčiau to, kas tau maloniausia ir ką labiausiai myli.

Kad tavo valia būtų mano valia, kad mano valia visada pasiduotų tavo valiai ir niekame nuo jos nenutoltų.

Kad aš tik to norėčiau, ko tu nori, ir negalėčiau to norėti, ko tu nenori.

Leisk man numirti pasauliui, ir kad dėl tavęs būčiau pasaulio užmirštas ir niekinamas.

Padaryk, kad aš tik tavyje malonumo ieškočiau ir kad mano širdis teieškotų ramybės tik tavyje.

Tu esi tikra ir vienintelė sielos ramybė. Be tavęs niekas nemalonu. Ramybėje aš gulsiu ir ilsėsiuos (Psl. 4, 9). Amen.

XVI SKYRIUS

TIKRA PAGUODA TIK DIEVUJE

1. Mokinys. Visa, ko galėčiau norėti savo džiaugsmui, tesitikiu surasti ne dabar, bet tik ateity.

Jei aš turėčiau visas pasaulio gėrybes, jei naudočiausi visais malonumais, esu tikras, kad tai tvertų neilgai.

Tad, mano siela, tikrą džiaugsmą tu tegali surasti tik Dievuje, kuris guodžia vargšus ir pakelia nužemintus.

Palauk, mano siela, Viešpaties pažadų išsipildymo, ir tu visko turėsi gausiai danguje.

Jei tu godžiai ieškai laikinųjų dalykų, prarasi dangiškuosius ir amžinuosius.

Naudokis laikinaisiais, bet amžinųjų trokšk.

Jokia laikinė gėrybė tavęs nepasotins, nes tu nesi sutvertas tik jomis naudotis.

2. Jei tu turėtumei ir visus Dievo sutvertus dalykus, nebūtumei nei laimingas nei patenkintas, nes visa laimė yra Dievuje, kuris viską sutvėrė.

Toji laimė nėra tokia, kurią įsivaizduoja ir kurios trokšta neprotingi pasaulio draugai, bet tokia, kurios laukia tikri Jėzaus tarnai ir kurios kartais jau čia žemėje gauna paragauti dievotos sielos ir skaisčios širdys, kurių *ilgesys yra danguje* (Pilyp. 3, 20).

Kiekviena žmogiška paguoda yra tuščia ir trumpa.

Tikra paguoda yra tik ta, kurią tiesa teikia viduje.

Dievotas žmogus Jėzų guodėją nešiojasi su savimi ir Jam kalba: Viešpatie Jėzau, būk su manimi visada ir visur.

Tegul mano džiaugsmas būna tas, kad aš neturėsiu jokio žemiško džiaugsmo.

Jeigu tu man, Jėzau, atimsi ir savo džiaugsmą, tegul tas skausmas būna didžiausias mano džiaugsmas.

Jis nesirūstina nuolat ir negrumoja per amžius (Psl. 102, 9).

XVII SKYRIUS

ATSIDAVIMAS DIEVUI

1. Jėzus. Mano sūnau, leisk man taip tave tvarkyti, kaip man patinka, nes aš žinau, ko tau reikia.

Tavo mintys yra žmogaus mintys, ir tu elgiesi pagal savo širdies troškimus.

2. Mokinys. Teisybę sakai, Viešpatie. Tu manimi labiau rūpiniesi, negu aš pats galėčiau savimi pasirūpinti.

Tas, kuris nesiremia vien tik tavimi, greit suklumpa.

Daryk su manimi, ką tik nori, Viešpatie, kad tik tavo valia būtų įvykdyta, nes tu tegali elgtis su manimi tik gerai.

Jei nori, kad būčiau tamsybėje, ačiū tau; jei nori, kad būčiau šviesoje, ačiū dar kartą.

Jei nori, kad džiaugčiausi, būk pagarbintas; jei nori, kad kentėčiau, ir už tai būk pagarbintas.

3. J ė z u s. Tikrai taip turi elgtis, mano sūnau, jei nenori išsiskirti su manimi.

Būk pasiruošęs ir kančiai ir džiaugsmui, turtui ir neturtui, trūkumui ir pertekliui.

4. M o k i n y s. Viešpatie, esu pasiruošęs dėl tavęs kęsti viską, ką tik man duosi.

Iš tavo rankos esu pasiruošęs priimti lygiai gera ir bloga, malonumus ir nemalonumus, džiaugsmą ir liūdesį ir tau dėkoti už viską.

Saugok mane nuo nuodėmės, aš nebijosiu nei mirties nei pragaro.

Jei manęs neatstumsi ir manęs neišbrauksi iš gyvųjų knygos, jokia kita nelaimė manęs negąsdina.

XVIII SKYRIUS

REIKIA PAKĘSTI ŠIO GYVENIMO VARGUS

1. Jėzus. Mano sūnau, aš nužengiau iš dangaus dėl tavo išganymo; aš vargstu kaip ir tu, kad tave savo pavyzdžiu išmokyčiau kantrybės, kad tu be murmėjimo neštum šio gyvenimo vargus.

Juk visas mano žemiškasis gyvenimas — nuo gimimo valandos iki mirties ant kryžiaus — buvo tik skausmas.

Aš kenčiau didžiausią žemiškų daiktų trūkumą; dažnai girdėjau manimi skundžiantis; nuolankiai pakęsdavau pažeminimą ir įžeidimus; už gerus darbus patyriau tik nedėkingumą; mano stebuklus laikė piktžodžiavimu, mano mokslą smarkiai kritikavo.

2. Mokinys. Viešpatie, kadangi savo gyvenime buvai toks kantrus ir tuo būdu taip tobulai įvykdei savo Tėvo valią, tai visai teisinga, kad aš, vargšas nusidėjėlis, pagal tavo valią kantriai pakęsčiau savo

vargą ir kad dėl savo išganymo vargčiau šį varginga gyvenimą tol, kol tau patiks.

Nors šis gyvenimas ir pilnas vargų, bet dėl tavo malonės jis tampa gausiu nuopelnų šaltiniu, ir tavo, kaip ir tavo šventųjų, pavyzdys daro jį pakenčiamą net ir silpniesiems.

Dabar daug daugiau paguodos gyventi, negu senojo įstatymo laikais: tada dangaus vartai buvo dar uždaryti, tada kelias į dangų buvo neaiškus, tada taip maža buvo rūpinamasi Dievo karalystės ieškojimu.

Net ir teisieji negalėjo įeiti į dangaus karalystę tol, kol tu nebuvai kentėjęs ir miręs.

3. O, kaip dėkingas turiu tau būti, kad man ir visiems tikintiesiems parodei tiesų ir tikrą kelią į savo dangiškąją karalystę.

Juk tavo kelias yra mūsų kelias; kantriai mes artinamės prie tavęs, prie savo kelionės viršūnės.

Jei tu nebūtumei tuo keliu pirma pats ėjęs ir mus juo eiti pamokęs, kas drįstų juo eiti?

Deja, kiek pasiliktų užpakaly, jei neturėtų prieš akis tavo švento pavyzdžio!

Mes ir dabar dar sustingę, nors tiek stebuklų matę ir tiek pamokymų girdėję; kur mes atsidurtume, jei tiek šviesos nešviestų ant mūsų tako?

XIX SKYRIUS

ĮŽEIDIMŲ PAKENTIMAS

1. Jėzus. Ko skundies, mano sūnau? Įsižiūrėk į mano ir mano šventųjų kančias ir nustok skųstis.

Nes jūs dar nesipriešinote iki kraujui (Žyd. 12, 4).

Tavo kančios yra tokios menkos, palyginus jas su kančiomis tų, kurie iškentėjo stiprias pagundas ir didelius priešingumus.

Kad ramiau pakęstum savo ne taip sunkius vargus, atsimink kitų didesnius.

Jei tavieji tau neatrodo esą pakenčiami, tai žiūrėk, ar pats juos dėl savo nekantrumo tokiais nepadarai.

Tačiau kokie jie bebūtų — dideli ar maži — kęsk juos kantriai.

2. Juo labiau esi nusiteikęs kentėti, juo esi išmintingesnis ir daugiau gauni nuopelnų. Tvirtas nusistatymas kentėti ir patį kentėjimą padarys lengvesnį.

Nesakyk, kad negali pakelti iš to žmogaus patiriamų įžeidimų arba tos rūšies įžeidimų; nesakyk: jis mane nuskriaudė ir man prikaišioja tokius dalykus, apie kuriuos aš nė galvote negalvoju; nesakyk: jei mane įžeistų kitas žmogus, tai tas įžeidimas būtų lengviau pakeliamas arba kad aš kentėčiau taip, kaip man patinka.

Tokia kalba yra neprotinga, nes, užuot galvojęs apie kantrybės dorybę ir jos nuopelnus, tu galvoji apie įžeidimą ir tą asmenį, kuris tave įžeidė.

3. Tas nėra tikrai kantrus, kuris tenori kentėti tik tiek, kiek jam patinka ir iš ko jam patinka nuoskaudą priimti.

Kantrus žmogus nežiūri, kas jį įskaudino: vyresnis už jį, jam lygus, žemesnis, geras ar blogas žmogus.

Bet, neatsižvelgdamas į asmenis, jis dėkingai priima iš Dievo rankos viską ir visada ir laiko tai dideliu laimėjimu.

Juk Dievas nepaliks skolingas net už mažiausią dėl Jo pakęstą vargą.

4. Būk tad pasiruošęs kovai, jei nori laimėti.

Be kovos negalima laimėti kantrybės vainiko; atsisakyti kovoti reiškia atsisakyti pergalės vainiko.

Jei nori laimėti, kovok drąsiai, būk kantrus.

Nemalonus poilsis be darbo, ir neturima laimėjimo be kovos.

5. M o k i n y s. Viešpatie, padaryk taip, kad tai, kas atrodo negalima prigimčiai, būtų galima malonei padedant.

Tu žinai, kad mano jėgos menkos kentėti, ir mažiausias pasipriešinimas mane veda į nusiminimą.

Suteik man tos malonės, kad aš trokščiau kentėti dėl tavo vardo, nes tai naudinga mano sielai.

XX SKYRIUS

SAVO SILPNUMO PRIPAŽINIMAS

1. Mokinys. *Aš išpažinau tau savo nusikaltimą* (Psl. 31, 5); prisipažįstu, Viešpatie, kad esu silpnas.

Dažnai pats menkniekis mane įveikia ir nusiminiman įvaro.

Aš pasiryžtu būti tvirtas, tačiau ir mažiausia pagunda mane baugina.

Dažniausiai pats mažiausias menkniekis tampa didžiausia pagunda.

Ir kai, rodos, esu visai ramus, ir mažiausias brakštelėjimas išmuša mane iš pusiausviros.

2. Matai, Viešpatie, koks esu bejėgis ir silpnas.

Pasigailėk manęs ir *ištrauk mane iš dumblo, kad nenugrimsčiau* (Psl. 68, 15).

Man labai skaudu ir gėda prieš tave, kad taip dažnai suklumpu ir esu taip neatsparus savo aistroms.

Nors jos (aistros) negauna pilno mano pritarimo, tačiau jų įkyrumas mane vargi-

na, ir man labai sunku kasdien gyventi karo stovy.

Jau ir iš to aš sprendžiu apie savo silpnumą, kad biaurios svajonės daug greičiau mane užvaldo, negu aš jas nugaliu.

3. Galingasis Izraelio Dieve, ištikimųjų sielų gynėjau, pažvelk į savo suvargusį ir prakaituojantį tarną ir padėk jam visame gerame.

Sustiprink mane dangiška jėga, kad kartais senasis žmogus ir nuodėmingasis kūnas, kuris dar nėra visiškai pavergtas dvasiai, vėl neužvaldytų manęs, kad aš galėčiau su juo kovoti iki paskutinio atodūsio.

Ko gi vertas šis gyvenimas, pilnas vargų ir skausmų, apsuptas pinklių ir priešų?

4. Kaip galima mylėti tokį vargingą ir skausmingą gyvenimą?

Kaip dar galima vadinti gyvenimu tai, kas gimdo tiek skausmų ir tiek mirties?

Tačiau daug kas jį myli ir jame ieško laimės.

Dažnai prikišama šiam gyvenimui, kad jis apgaulingas ir tuščias, tačiau su juo nelengvai tesiskiriama, nes vis dar viešpatauja kūno reikalavimai.

Vieni dalykai mus verčia pasaulį mylėti, kiti jo neapkęsti.

Kūno pageidimas, akių pageidimas ir gyvenimo puikybė (Jon. 2, 16) mus ragina pasaulį mylėti, bet dėl tos meilės atsiradusios kančios verčia jo neapkęsti ir juo bodėtis.

5. Bet, deja, blogas pageidimas valdo pasauliui atsidavusią sielą: ji gėrisi aistrų vergija, nes nepažįsta dangiškų saldybių ir jos nevilioja dorybės grožis.

Tie gi, kurie visiškai išsižada pasaulio, gyvena dėl Dievo šventoje drausmėje, patiria išsižadėjusiems paruoštų dangiškų malonumų ir aiškiai supranta, kaip pasaulis pavojingai klysta.

XXI SKYRIUS

DIEVAS DIDŽIAUSIA GĖRYBĖ

1. Mokinys. Mano siela, visame kame, ir tai pirmiausia, atsiduok Dievui, nes jis yra amžinoji visų šventųjų prieglauda.

Maloniausias Jėzau, leisk man tave mylėti labiau, negu visus tvarinius; labiau negu sveikatą, grožį ir garbę; labiau negu visą galybę ir kilnumą; labiau negu mokslą, išmintingumą, turtus ir meną; labiau negu malonumą ir džiaugsmą, gerą vardą ir pagyrimus, paguodas ir malonumus, viltis ir pažadus; labiau negu nuopelnus ir norus; labiau net negu dovanas, kurias galėtum man suteikti; labiau negu visus džiaugsmus, kurių siela galėtų patirti; labiau, galop, negu angelus, arkangelus ir visą dangaus kariuomenę; labiau negu visus matomus ir nematomus daiktus; labiau negu visa tai, kas nesi tu, mano Dieve!

2. Nes tik tu vienas begaliniai geras, vienas aukščiausias, galingiausias; tavęs vieno pakanka, nes vienas viską turi ir viską duodi: pats vienas mus guodi savo neapsakomais malonumais; pats vienas esi visas grožis ir visa meilė; tavo garbė iškyla virš visų garbių, tavo didybė — virš visų didybių; visa tobulybė buvo ir visad bus tavyje, mano Dieve.

Tad viso to, ką man duodi be savęs, ką man apreiški apie save, ką man pažadi,

man neužtenka, jei aš tavęs nematau, jei aš tavęs neturiu.

Mano siela negali būti rami ir patenkinta tol, kol ji, pakilusi virš visų tavo dovanų ir visų tvarinių, nenurims vien tik tavyje.

3. Švelniausias mano sielos sužadėtini, jos meilės objekte, mano Jėzau, visų tvarinių Karaliau, kas mane išvaduos iš mano pančių, kas *man duos sparnus* (Psl. 54, 7) nulėkti pas tave pailsėti?

Kada gi aš būsiu visai išsilaisvinęs nuo žemės, kad galėčiau matyti tave, Viešpatie, ir patirti, koks tu esi malonus?

Kada aš taip būsiu tavy pasinėręs, taip paskendęs tavo meilėj, kad visai nebejausiu savęs, gyvensiu tik tavim, toj neatskiriamoj vienybėj, iškilęs virš visų jausmų, kurią nedaugelis tepažįsta?

Dabar aš temoku tik dejuoti ir skausmingai nešu savo vargą.

Nes šioje ašarų pakalnėj yra daug vargų ir skausmų, kurie mane baugina, veda nusiminiman ir apdengia mano sielą lyg debesiu. Dažnai jie taip mane įvargina, kad visai jiems pasiduodu; jie pastoja man

kelią prie tavęs, ir aš nebetenku tavo malonių glamonėjimų, kuriais dangiškosios dvasios naudojasi laisvai ir visada.

Pasigailėk mano dejonių ir atkreipk dėmesį į mano bodėjimąsi žeme.

4. Jėzau, amžinosios garbės atšvaita (Žyd. 1, 3), ištremtos sielos ramintojau, esu nebylys prieš tave, mano tylėjimas tau kalba.

Kiek ilgai teks tavęs, o Viešpatie, laukti?

Ateik pas savo vargšą ir pradžiugink jį.

Ištiesk savo ranką ir pakelk baimėje paskendusį nelaimingąjį.

Ateik, ateik, nes be tavęs eina dienos ir valandos nuliūdime, nes tik tu mano džiaugsmas ir tu vienas tegali pripildyti mano sielos tuštumą.

Mane spaudžia vargas, ir esu apkaltas kaip kalinys tol, kol, savo buvimo šviesa mane atgaivindamas, nesugrąžini man laisvės ir nežvilgteri į mane meilės žvilgsniu.

5. Tegul kiti ieško ne tavęs, bet ko kito; manęs niekas daugiau negali patenkinti, kaip tik tu, mano Dieve, mano viltie, mano amžinasis išganyme.

Aš nenutilsiu, nenustosiu maldauti tol, kol tavo malonė sugrįš ir kol tu neprašneksi mano sieloje.

6. J ė z u s. Štai aš čia — aš ateinu pas tave, nes mane šaukei. Tavo ašaros, tavo sielos troškimas, tavo nusižeminusios širdies skausmas mane nugalėjo, ir aš sugrįžau pas tave.

7. M o k i n y s. Viešpatie, aš tave kviečiu, aš noriu tik tavęs, visko išsižadu dėl tavęs.

Juk tu pirmasis mane raginai tavęs ieškoti.

Būk pagarbintas, Viešpatie, už tą gerumą, kurį parodei savo tarnui dėl savo gailestingumo.

Ką tau daugiau begalėčiau pasakyti? Man belieka tik giliai nusižeminti ir atsiminti savo menkumą.

Danguje ir žemėje nėra į tave panašaus.

Tavo kūriniai tobuli, tavo sprendimai teisingi, pasaulį valdo tavo apvaizda (Psl. 18, 10; Iz. 14, 26-27).

Garbė ir šlovė tau, išminties Tėve! Mano siela, mano lūpos ir visas sutvėrimas kartu tegarbina tave amžinai!

XXII SKYRIUS

DIEVO GERUMO PRISIMINIMAS

1. M o k i n y s. Viešpatie, atidaryk mano širdį tavo įstatymui ir išmokyk mane vaikščioti tavo įsakymų keliu.

Padėk man suprasti tavo valią ir su didžia pagarba atsiminti visas tavo geradarybes, kad už jas galėčiau tinkamai padėkoti.

Tikrai žinau ir išpažįstu, kad nė už mažiausią tavo malonę negaliu tinkamai atsilyginti.

Aš esu mažesnis už kiekvieną gerą, kurį man suteikei, ir kada aš galvoju apie tavo begalinį iškilimą, mano dvasia skęsta tavo didybėje.

2. Visa, ką turiu kūne ir sieloje, išorėje ar viduje, kaip gamtos ar kaip malonės dovaną, visa tai. Viešpatie, tu man davei; tavo geradarybės man nuolat primena tavo gerumą, tavo malonumą, tavo dosnumą.

Viską duodi tu, nors vienas gauna mažiau, kitas daugiau; be tavęs mes neturėtume jokios gėrybės.

Tas, kuris gavo daugiau, negali girtis savo nuopelnais, statyti save aukščiau kitų ar įžeidinėti tą, kuris mažiau gavo; tik tas yra geresnis ir didesnis, kuris save laiko mažesniu ir karščiau bei labiau nusižeminęs dėkoja Dievui.

Tas, kuris save laiko blogiausiu ir neverčiausiu, yra verčiausias gauti didžių dovanų.

3. Tas, kuris mažiau gavo, neprivalo nei nusiminti, nei skųstis, nei pavydėti tiems, kurie gavo daugiau, bet turi tavimi pasitikėti ir visa siela garbinti tavo gerumą, visada pasirengusį, nežiūrint asmenų, gausiai ir be užmokesčio dalinti savo dovanas.

Visa tau priklauso, tau turi būti dėkojama už viską.

Tu žinai, ką kam duoti, žinai, kodėl tas gavo daugiau, anas mažiau; tik tau, kuris žinai visus nuopelnus, priklauso gėrybių skirstymas.

4. Todėl, Viešpatie, mano Dieve, aš laikau ypatinga tavo malone, kad man nedaug tesuteikei tų išorinių dalykų, kuriuos taip žmonės garbina. Nors ir žinau, kad esu

vargšas, tačiau neturėčiau dėl to liūdėti ar kentėti, bet greičiau džiaugtis, nes tu, mano Dieve, savo tarnais ir draugais pasirinkai vargšus ir nusižeminusius, tuos, kuriuos pasaulis niekina.

Tokie buvo ir tavo apaštalai, kuriuos tu pastatei visos žemės kunigaikščiais (Psl. 44, 17).

Jie perėjo pasaulį nesiskųsdami, laisvi nuo visokio apsimetimo ir visokios piktos minties, paprasti ir nusižeminę, net džiaugdamiesi galį kentėti įžeidimus dėl tavo vardo ir su meile priimdami visa tai, kuo pasaulis šlykštisi.

5. Niekas taip negali pradžiuginti tave mylinčio ir tavo dovanų kainą žinančio žmogaus, kaip tavo valios ir tavo amžinųjų planų išsipildymas jojo atžvilgiu.

Jo pasitenkinimas yra toks didelis, kad jis taip noriai sutinka būti pats mažiausias, kaip kiti trokšta būti patys didžiausi; jis yra lygiai ramus ir patenkintas būdamas paskutinėje vietoje kaip ir pirmojoje ir, pasiruošęs visada pakęsti panieką, jis yra lygiai taip laimingas būti be vardo, be garso, kaip

kiti naudodamiesi pasaulio garbe ir išaukštinimais.

Tavo valia ir tavo garbė yra jam už viską aukščiau ir jį labiau džiugina, negu visos tavo jam duotos ar duosimos dovanos.

XXIII SKYRIUS

KETURI SVARBŪS DALYKAI RAMYBEI IŠLAIKYTI

1. Jėzus. Mano sūnau, aš tau dabar parodysiu ramybės ir tikros laisvės kelią.

2. Mokinys. Padaryk, Viešpatie, ką pasakei, nes man malonu tavęs klausyti.

3. Jėzus. Stenkis, mano sūnau, verčiau vykdyti kito, negu savo valią.

Geriau norėk turėti mažiau, negu daugiau.

Visada ieškok paskutinės vietos ir būk žemiau visų kitų.

Visada norėk ir melskis, kad Dievo valia tavyje išsipildytų tobulai.

Kas taip elgiasi, yra taikos ir ramybės kely.

4. M o k i n y s. Viešpatie, tie trumpi nurodymai slepia didelį tobulumą.

Čia maža žodžių, bet jie reikšmingi ir gausūs vaisiais.

Jei aš ištikimai jų laikyčiausi, niekad neturėčiau neramumo.

Kiekvieną kartą, kai aš prarandu sielos ramybę, aš jaučiu, kad esu nuo tų nurodymų nutolęs.

Tu, Viešpatie, kurs viską gali ir kuris nori sielų tobulumo, padidink many savo malonę, kad, paklusdamas tavo įsakymams, galėčiau būti išganytas.

MALDA PRAŠANT MALONĖS NETURĖTI BLOGŲ MINČIŲ

5. M o k i n y s. Viešpatie, mano Dieve, nepasitrauk nuo manęs. Mano Dieve, skubėk man į pagalbą, nes įvairios mintys mane apspito, ir didelė baimė kankina mano sielą.

Kaip aš praeisiu pro tiek priešų nepažeistas? Kaip juos nugalėsiu?

J ė z u s. Aš eisiu pirm tavęs ir pažeminsiu žemės galinguosius (Iz. 45, 2). Aš atida-

rysiu kalėjimo vartus ir parodysiu slapčiausius išėjimus.

M o k i n y s. Daryk, Viešpatie, kaip pasakei: tegul visos blogos mintys pradingsta tavo akivaizdoj.

Vienintelė mano viltis ir mano paguoda vargams spaudžiant yra ta, kad aš galiu pas tave nubėgti, tau pasivesti, tavęs šauktis sielos gilumoje ir kantriai laukti tavo pagalbos.

6. Mano Jėzau, apšviesk mano dvasią, leisk sutviskėti savo šviesai mano širdyje ir pašalink iš jos visas tamsumas.

Sulaikyk mano klystančią dvasią ir palaužk mane kankinančių pagundų prievartą.

Ištiesk savo ranką ir sutramdyk tuos įdūkusius žvėris, tuos ryjančius pageidimus, kad aš galėčiau rasti ramybę tavo jėgoje ir kad nuolat būtumei garbinamas savo šventovėje, grynoje sąžinėje.

Įsakyk vėjams ir audroms; sakyk jūrai: nurimk, sakyk vėjui: nepūsk; ir pasidarys *didelė tyla* (Mork. 4, 39).

7. *Siųsk savo šviesą ir savo tiesą* (Psl. 42, 3), kad ji šviestų ant žemės, nes tol, kol manęs neapšviesi, esu tamsi ir nevaisinga žemė.

Atsiųsk malonę iš aukštybių, suvilgyk mano širdį dangiška rasa, išpilk ant tos sausos žemės gausius pamaldumo vandenis, kad ji galėtų duoti gerų ir išganingų vaisių.

Priimk mano sielą, nuodėmių naštos prislėgtą, pakeisk mano norus dangaus norais, kad, pavilgęs lūpas amžinųjų gėrybių šaltiny, nebegalėčiau be pasibiaurėjimo galvoti apie žemiškus dalykus.

Atskirk mane nuo visų greit nykstančių žemiškų paguodų, nes joks sutvėrimas negali pasotinti mano širdies.

Suvienyk mane su savimi nenutraukiamu meilės ryšiu, nes tavęs vieno užtenka tam, kuris tave myli, o visa kita be tavęs yra niekis.

XXIV SKYRIUS

NESIKIŠIMAS Į SVETIMUS REIKALUS

1. J ė z u s. Mano sūnau, nebūk smalsus ir nesirūpink tuščiais reikalais.

Kas tau rūpi? Tu sek mane (Jon. 21, 22). Kas tau rūpi, kas yra tas ar kitas, ką kalba ir veikia anas?

Juk tu neatsakysi už kitus, bet tik už save, tai kodėl kišiesi ne į savo reikalus?

Aš pažįstu visus žmones, aš matau viską, kas vyksta po saule; aš žinau, ko kas vertas, ką jis mąsto, ko jis nori, kokie jo siekimai.

Tad palik man visus rūpesčius, o pats būk ramus ir leisk kitiems veikti tiek, kiek tik jie nori.

Jie patys atsakys už tai, ką jie pasakys ar ką jie padarys, nes jie manęs negali prigauti.

2. Nesivaikyk garsaus vardo šešėlio: nesistenk turėti nei gausių pažinčių, nei ypatingos kurio nors žmogaus draugystės.

Nes tai blaško dvasią ir labai aptemdo širdį.

Noriai su tavim kalbėčiausi ir patikėčiau tau savo paslaptis, jei, man ateinant, būtum susitelkęs ir pasirengęs tuojau atidaryti savo sielos duris.

Galvok apie ateitį, budėk, nuolat melskis ir nusižemink.

XXV SKYRIUS

TIKROJI RAMYBĖ IR TIKRAS TOBULUMAS

1. J ė z u s. Mano sūnau, juk aš pasakiau: *Aš jums palieku ramybę, duodu jums savo ramybę; ne kaip pasaulis duoda, aš jums duodu* (Jon. 14, 27).

Visi nori ramybės, bet visi ieško ne to, kas suteikia tikrą ramybę.

Mano ramybę turi švelnieji ir nuolankios širdies.

Tavo ramybė priklausys nuo didžios kantrybės.

Jei mano žodžio klausysi ir jam paklusi, turėsi didelę ramybę.

2. M o k i n y s. Viešpatie, ką turiu daryti?

3. J ė z u s. Visuose dalykuose žiūrėk, ką darai ir ką sakai. Neturėk jokio kito tikslo, kaip tik man patikti. Nieko nenorėk ir nieko neieškok, kaip tik manęs.

Kitų žodžių ar darbų drąsiai neteisk: nesikišk į tuos dalykus, kurie tau nepavesti, o tada retai tebūsi neramus.

Tačiau šiame gyvenime nebus tokios padėties — tai tik amžinojo poilsio padėtis — kad nejaustum jokio neramumo, neturėtum jokio širdies ar kūno skausmo.

Nemanyk suradęs tikrą ramybę, jei viskas gerai klojasi; nemanyk, kad viskas gerai, jei niekas tau nesipriešina arba kad tavo laimė jau pilna, jei išsipildo visi tavo norai.

Nepervertink pats savęs ir neįsivaizduok, kad Dievas tave ypatingai myli, jei tavo širdis yra kupina švelnaus pamaldumo, nes ne pagal tuos ženklus pažįstami tie, kurie myli dorybę, ir ne tai rodo žmogaus pažangą tobulume.

4. M o k i n y s. Tai kas gi, Viešpatie?

5. J ė z u s. Kad tu visa širdimi atsiduotumei Dievo valiai, neieškotumei savęs nei didžiuose nei mažuose dalykuose, nei lai-

ke, nei amžinybėje, vienodai žiūrėtumei į visa tai, kas tau atsitinka bloga ar gera, ir vienodai man už tai dėkotumei.

Dar daugiau. Turi būti tiek tvirtas ir manimi pasitikįs, kad ir neturėdamas jokios dvasinės paguodos ruoštumei savo širdį dar didesniems bandymams, visai nesiteisindamas, lyg nebūtumei vertas tiek kentėti, bet pripažindamas man tiesą ir garbindamas mano šventumą. Tada tu vaikščiosi tiesiu, pilnu ramybės keliu ir galėsi viltis pamatyti *mano veidą džiaugsme* (Job. 33, 26).

Jei galėtumei tobulai savęs išsižadėti, aš tau užtikrinu, kad turėtumei tokią didelę ramybę, kokią šioj žemėj tik galima turėti.

XXVI SKYRIUS

ŠIRDIES LAISVĖ

1. M o k i n y s. Viešpatie, yra didelio tobulumo ženklas niekad nenukreipti savo širdies nuo dangiškų dalykų, praeiti pro pasaulio rūpesčius nė vienu iš jų nesidomint, ne dėl nejautrumo ar širdies šaltumo,

bet kad širdis laisva, kad jos neriša prie sutvertų dalykų joks netvarkingas jausmas.

2. Aš tavęs prašau, geriausias Dieve, išlaisvink mane iš šios žemės rūpesčių, kad jie nesulaikytų mano pažangos, iš kūno reikalų, kad geismas mane nesuviliotų, iš viso to, kas sielą gali įtraukti į neramumą, kad nusiminimas manęs nesugniuždytų.

Aš prašau mane apsaugoti ne tik nuo tų dalykų, kurių taip uoliai ieško žmogiška tuštybė, bet ir nuo to skurdo, kuris, dėl bendro visiems Adomo vaikams tekusio prakeikimo, apsunkina tavo tarno sielą ir jam neleidžia laisvai naudotis dvasios laisve.

3. Mano Dieve, neapsakomai malonus Dieve, pakeisk man kartumu visus kūno malonumus, kurie man trukdo amžinųjų dalykų meilę ir mane vilioja savo tuojau peršamu malonumu.

Mano Dieve, duok, kad manęs neįveiktų kūnas ir kraujas, kad manęs neapgautų pasaulis ir greit praeinanti garbė, kad aš neįsipainiočiau į velnio pinkles.

Duok man jėgų atsilaikyti, kantrybės kentėti ir pastovumo ištverti.

Vietoj visų pasaulio malonumų suteik man savo dvasios paguodos ir vietoj žemiškos meilės — tavo vardo meilę.

4. Uoliai sielai sudaro sunkumų rūpinimasis valgiu, gėrimu, drabužiu ir kitais kūnui reikalingais dalykais.

Duok, Dieve, kad šitais dalykais aš kukliai tesinaudočiau ir jų uoliai neieškočiau.

Jų išsižadėti negalima, nes to reikalauja gyvybės palaikymas, tačiau tavo šventas įstatymas draudžia ieškoti tų dalykų daugiau, negu jų tikrai reikia; jei yra kitaip, tada kūnas sukyla prieš dvasią.

Viešpatie, tegul tavo ranka mane veda tarp tų dviejų kraštutinumų, kad tavo pamokytas aš išvengčiau visokių perdėjimų.

XXVII SKYRIUS

SAVIMEILĖ — DIDŽIAUSIA KLIŪTIS TOBULĖTI

1. Jėzus. Mano sūnau, jei nori viską turėti, viską atiduok ir nieko, ką turi, savu nelaikyk.

Žinok, kad savimeilė tau kenkia daugiau, negu koks nors kitas pasaulio daiktas. Prie kiekvieno dalyko prisirišama tiek, kiek ir kokia meile jis pamilstamas.

Jei tavo meilė bus gryna, paprasta ir tvarkinga, joks daiktas tavęs nepavergs.

Netrokšk to, kas tau uždrausta, atsisakyk to, kas perdaug apsunkina tavo sielą ir jai atima laimę.

Keista, kad neatsiduodi man iš visos širdies su visais savo norais ir troškimais.

2. Kodėl vargsti nereikalingai liūdėdamas ir kankiniesi nereikalingais rūpesčiais? Atsiduok mano valiai, ir viskas bus gerai.

Jei ieškai to ar kito, jei nori būti čia ar ten vien tik dėl to, kad save patenkintumei ir pagal savo įgeidžius gyventumei, tai niekad neturėsi jokios ramybės, nes visur rasi ką nors, kas tau nepatiks arba kas tau pasipriešins.

3. Tad ką padės daugelio žemiškų dalykų įsigijimas? Naudingiau bus jų nekęsti ir jų troškimą išrauti iš savo širdies.

Nemanyk, kad šitas įspėjimas liečia tik pinigus ir turtus — jis liečia ir vaikymąsi

garbės, tuščių pagyrimų troškimą ir visus tuos dalykus, kurie pasibaigia su pasauliu.

Jei neturima uolumo dvasios, visur bus nesaugu; ieškoma ramybė taip pat ilgai netvers, jei neturės tikros atramos, t. y. jei nebus atremta į mane. Pats gali pasikeisti, bet geresnis pasidaryti pats negali.

Pirmoji proga tave suvilios, ir vėl pateksi į tą pačią vietą, iš kurios pabėgai, jeigu dar ne į blogesnę.

MALDA ŠIRDIES SKAISTUMUI IR IŠMINČIAI IŠPRAŠYTI

4. Mokinys. Viešpatie, palaikyk mane Šv. Dvasios malone.

Stiprink mane vidiniai savo dorybe, kad aš išvyčiau iš savo širdies visus kankinančius tuščius rūpesčius ir nepasiduočiau jokiam brangaus ar menko daikto troškimui, bet kad — įvertindamas daiktus pagal tikrąją jų vertę — suprasčiau, jog jie nyksta, o kartu su jais ir aš pats.

Nes nieko nėra amžino pasauly, viskas tuštybė ir dvasios vargas. Koks išmintingas žmogus, kuris taip mano!

5. Viešpatie, duok man dangiškos išminties, kad aš išmokčiau tavęs ieškoti ir tave surasti, tavimi gėrėtis ir tave mylėti už visa labiau, o visa kita, pagal tavo išminties nurodymus, vertinti tik tiek, kiek yra verta.

Duok man nusimanymo protingai vengti pagyrimų ir kantrybės pakęsti tuos, kurie mane persekioja.

Didelė išmintis yra nesijaudinti dėl kiekvieno papeikimo ir abejingai klausytis kiekvieno pagyrimo. Tik šitas kelias yra saugus ir tikras pažangos kelias.

XXVIII SKYRIUS

NEKREIPIMAS DĖMESIO Į ŽMONIŲ KALBAS

1. Jėzus. Mano sūnau, nepyk, jei kas blogai apie tave mąsto ar nepatinkamus dalykus tau kalba.

Pats apie save turėtumei dar blogiau manyti ir būti įsitikinęs, kad esi pats netobuliausias žmogus.

Jei esi savy užsidaręs, kokios reikšmės tau turi po orą besklindą žodžiai?

Nemaža išmintis yra mokėti tylėti nemaloniu laiku ir vidiniai susijungti su manimi, nesijaudinant dėl žmonių kalbų.

2. Tegul tavo ramybė nepriklauso nuo žmonių kalbų, nes — ar jie gerai ar blogai apie tave mano — tu pasiliksi toks, koks esi. Argi ne su manim bendraujant yra tikra taika ir tikra garbė?

Tas bus visada ramus, kas nesirūpins žmonėms patikti ir nebijos jiems nepatikti.

Širdies blaškymąsi gimdo netvarkinga meilė ir tuščia baimė.

XXIX SKYRIUS

PRISPAUDIME REIKIA ŠAUKTIS DIEVO

1. Mokinys. Viešpatie, kuris panorėjai mane išbandyti šia kančia ir šia pagunda, tegul būna amžinai garbinamas tavo vardas!

Kadangi aš negaliu jų išvengti, tai ką galėčiau daugiau daryti, jei ne glaustis prie

tavęs, kad man padėtumei ir kad tas bandymas man išeitų į gera?

Viešpatie, man labai nemalonu, mano širdis serga ir blaškoma aistrų.

Dabar mano siela nerami. Ir ką aš turiu sakyti? Tėve, gelbėk mane iš šios valandos! (Jon. 12, 27).

Bet toji valanda atėjo tam, kad mane iš nužeminimo pakeldamas pats būtumei pagarbintas.

Viešpatie, padėk man, nes ką aš, toks vargšas, darysiu ir kur aš eisiu?

Viešpatie, dar šį kartą suteik man kantrybės. Palaikyk mane, mano Dieve, ir aš nebijosiu, nors ir kaip sunkus būtų šis bandymas.

2. Ir ką dabar aš pasakysiu? Viešpatie, tegul būna tavo valia. Aš nusipelniau, kad būčiau spaudžiamas.

Tad aš turiu viską pakelti; tik padaryk, Viešpatie, kad man užtektų kantrybės, kol praeis audra ir grįš ramybė.

Tavo visagalinti ranka gali atitolinti nuo manęs tą pagundą ir ją sušvelninti, kad aš visai nesugniužčiau po jos našta; mano Die-

ve, juk tiek kartų jau buvai man gailestingas!

Juk tas pakeitimas tau taip lengva padaryti: *ta permaina padaryta Aukščiausiojo dešinės* (Psl. 76, 11).

XXX SKYRIUS

REIKIA ŠAUKTIS DIEVO PAGALBOS

1. Jėzus. Mano sūnau, aš esu Viešpats; tai aš stiprinu sielvarto dienoje (Naum. 1, 7).

Kai kentėsi, ateik pas mane.

Kadangi tu perdaug vėlai pradedi melstis, todėl nuo tavęs ir nutolsta dangiška paguoda.

Pirm, negu manęs ko nors prašai, kur kitur ieškai suraminimo ir paguodos.

Bet tai tau maža tepadeda, ir tu turi žinoti, kad tik aš išgelbsčiu tuos, kurie manimi pasitiki (Psl. 16, 7), ir kad be manęs nėra nei naudingos pagalbos, nei gero patarimo, nei išgydančio vaisto.

Dabar, kai pradedi atsigauti po audros,

atsimink mano gailestingumą, nes esu pasirengęs grąžinti tau ne tik tai, ką esi pražudęs, bet daug daugiau.

2. Argi man bus sunkus bet koks dalykas? (Jer. 32, 27). Argi aš būsiu panašus į tuos, kurie tik kalba, bet nieko nedaro?

Kur tavo tikėjimas? Būk tvirtas ir ištverk.

Nepailsk, būk drąsus, paguoda ateis reikiamu laiku.

Lauk manęs, lauk: *aš ateisiu ir jį pagydysiu* (Mat. 8, 7).

Juk pagunda tave kursto į neramumą ir tuščia baime tave baugina.

Juk tie rūpesčiai dėl netikros ateities tau teikia vien tik nusiminimą. *Kiekvienai dienai gana jos vargo* (Mat. 6, 54).

Kaip gi neprotinga džiaugtis ar liūdėti dėl būsimųjų dalykų, kurie tikriausiai niekada neįvyks!

3. Būti savo vaizduotės žaislu yra žmogiškos silpnybės ženklas; lengvai pasiduoti priešo vilionėms yra silpnos širdies ženklas.

Priešui nesvarbu, ar jis mus suvilios bei apgaus realiais dalykais, ar netikrais vaiz-

dais, prisirišimu prie turimų dalykų, ar baime dėl būsimų nemalonumų.

Tegul jūsų širdis nenusigąsta ir tenebijo (Jon. 14, 27).

Tikėk man ir pasitikėk mano gailestingumu.

Tomis valandomis, kada manai mane toli esant, aš esu kaip tik arčiausiai tavęs.

Valanda, kurią manai esąs viską praradęs, dažnai yra didelių nuopelnų proga.

Dar nereiškia, kad viskas prarasta, jei pasisekimas nėra toks, kokio tu nori.

Kokia bebūtų priežastis, nereikia pasiduoti momento nuotaikai ir įpulti į beviltišką nusiminimą be vilties surasti išeitį.

4. Jei tau kuriam laikui leidžiu kokį nemalonumą ir nebeguodžiu, tai nemanyk, kad tave visai apleidau, nes tik šituo keliu einama į dangų.

Tau, ir visiems mano tarnams, yra naudingiau patirti nepasisekimų, negu niekad nesutikti jokio pasipriešinimo.

Aš pažįstu tavo širdies paslaptis ir žinau, kad tau kartais naudinga kęsti širdies sausrą, nes kitaip galėtum pakilti į puikybę, save laikyti geresniu, negu iš tikro esi.

Ką aš daviau, galiu atimti ir vėl grąžinti, kada man patiks.

5. Ką aš duodu, man ir priklauso, ką aš atimu, ne tavo atimu, nes iš manęs eina visoks gėris ir visokia tobula dovana.

Jei tau siunčiu kokį skausmą ar priešingumą, nemurmėk ir neliūdėk, nes vienu akimirksniu aš galiu atimti iš tavęs naštą ir liūdesį paversti džiaugsmu.

Jei aš ir taip elgiuosi su tavimi, aš esu teisingas ir vertas pagarbos.

6. Jei teisingai ir išmintingai galvoji, niekada neturi dėl patiriamų nepasisekimų liūdėti, bet greičiau džiaugtis ir man dėkoti.

Mano smūgiai turėtų būti net vienintelis tavo džiaugsmas (Job. 6, 10).

Kaip tėvas mylėjo mane, taip ir aš jus mylėjau (Jon. 15, 9), pasakiau aš savo mokiniams juos siųsdamas į pasaulį ne džiaugsmams, bet didelėms kovoms, ne garbei, bet paniekai, ne tinginiavimui, bet darbui, ne poilsiui, bet kad atneštų vaisių kantrybėje (Luk. 8, 15). Atsimink, mano sūnau, šiuos žodžius.

XXXI SKYRIUS

REIKIA UŽMIRŠTI TVARINIUS DĖL TVĖRĖJO

1. M o k i n y s. Viešpatie, aš esu reikalingas didelės malonės, kad galėčiau pasiekti tą tobulybės laipsnį, kada nebebūsiu prisirišęs prie jokio tvarinio.

Aš negaliu prie tavęs laisvai kilti tol, kol kas nors dar mane laiko.

Laisvės tikrai geidė tas, kuris sakė: *kas man duos sparnus kaip karvelio, kad skrisčiau ir atsilsėčiau?* (Psl. 54, 7).

Ar gali būti didesnis poilsis už poilsį to žmogaus, kuris ilsisi tavo akivaizdoje? Ar gali būti laisvesnis žmogus už tą, kuris nieko žemėje netrokšta?

Tad reikia iškilti viršum visų tvarinių, tobulai išsižadėti savęs, atsipalaiduoti nuo savo nuomonės, pakilti aukščiau ir pripažinti, kad tu viską padarai, kad nėra kito tau lygaus.

Dievo dalykais nebus galima laisvai už-

siimti tol, kol būsi prisirišęs prie kokio nors tvarinio.

Todėl tiek maža ir tėra kontempliatyvių žmonių, kad nedaugelis temoka visiškai atsiskirti nuo tvarinių ir nuo nykstančių daiktų.

2. Tam reikia galingos Dievo malonės, kuri pakeltų sielą ir ją nuneštų viršum jos pačios.

Kol žmogus nėra į tokį laipsnį pakilęs dvasioje, nėra atsiskyręs nuo visų tvarinių ir tobulai susijungęs su Dievu, visa tai, ką jis žino, ir visa tai, ką jis turi, tėra menkos vertės.

Tas, kuris be vienintelio, begalinio ir amžino gėrio dar ką nors kitą vertina, ilgai bus silpnas ir žemėn palinkęs.

Visa tai, kas nėra Dievas, yra niekis ir tokiu turi būti laikomas.

Yra didelis skirtumas tarp pamaldumo apšviestos išminties ir tarp studijų keliu įgyto mokslininko mokslo.

Iš aukščiau ateinąs ir Dievo į žmogaus sielą paskleistas mokslas yra daug vertesnis už tą mokslą, kurį žmogus įgyja savo proto pastangomis.

3. Daugis nori pakilti iki kontempliacijos, bet nenori daryti tai, ko reikia tam dalykui pasiekti.

Didžiausia kliūtis yra ta, kad sustojama prie išorinių ir jausmais patiriamų dalykų ir maža marinamasi.

Nežinau, kas tai yra, kokia dvasia mums vadovauja ir ką mes manome, kai — žmonių laikomi dvasiniais žmonėmis — su tokiu uolumu rūpinamės žemiškais ir menkaverčiais dalykais, o tuo tarpu retai tesusikaupiame pažvelgti į savo vidų.

4. Jei kartais grįžtame į save, tai tuoj skubame išeiti ir rimtai netyrinėjame savo darbų.

Mes visai netyrinėjame, kaip toli eina mūsų palinkimai, ir visai nesijaudiname, kad mumyse viskas taip nešvaru.

Kiekvienas kūnas buvo pagadinęs savo kelią (Gen. 6, 12), ir todėl įvyko tvanas.

Kada mūsų vidaus palinkimai yra sugedę, sugedę tampa ir mūsų veiksmai, kurie atidengia visą mūsų sielos silpnumą.

Gero gyvenimo vaisiai noksta tik skaisčioj širdy.

5. Paprastai žiūrima, ką žmogus padarė. Tačiau dėl kurios dorybės tai padarė, maža tepasiteiraujama.

Norima žinoti, ar žmogus drąsus, ar turtingas, ar gražus, ar mokytas, ar moka rašyti, ar dainuoja, ar patyręs savo darbe, tačiau visai neklausiama, ar jis kuklus, ar švelnus, ar kantrus, ar dievotas, ar gyvenąs dvasiniu gyvenimu.

Vien prigimties akimis žiūrįs žmogus pastebi tik išorinius dalykus, o Dievo malonės apšviestasis žvelgia į vidų.

Pirmasis dažnai apsirinka, o antrasis, kad neapsiriktų, pasitiki Dievu.

XXXII SKYRIUS

SAVĘS IŠSIŽADĖJIMAS

1. Jėzus. Mano sūnau, jei visiškai savęs neišsižadėsi, neturėsi pilnos laisvės.

Visi savimylos yra vergai. Jie godūs, smalsūs, neramūs, ieško ne to, kas man patinka, bet kas pataikauja jų jausmams, maitinasi svajonėmis ir vaikosi paskui šim-

tus sumanymų, kurie niekad nebus realizuoti.

Nes visa žus, kas neina iš Dievo.

Įsidėmėk gerai tą trumpą, bet gilią tiesą: palik viską, viską rasi. Atsižadėk savo norų ir būsi ramus.

Apmąstyk tą tiesą, o kai ją įvykdysi, viską žinosi.

2. M o k i n y s. Viešpatie, tai ne vienos dienos darbas ir ne vaiko žaislas — juk čia išreikštas visas vienuoliškasis tobulumas.

3. J ė z u s. Mano sūnau, kai tau rodomas tobulųjų kelias, tu privalai ne nusiminti ir išsigąsti, bet stengtis tos padėties pasiekti, bent jau norėti jos pasiekti.

Kaip gera būtų, jei toks būtum! Jeigu jau būtum laisvas nuo savimylos, būtum man ir vyresniajam, kurį tau daviau, visiškai atsidavęs, tada aš žvelgčiau į tave maloniai, ir tavo dienos būtų ramios ir džiaugsmingos.

Tu dar turi daug dalykų išsižadėti; jeigu dėl manęs jų neišsižadėsi, negausi to, ko prašai.

Klausyk mano patarimų ir, kad gautum tikrus turtus, pirk iš manęs aukso ugnyje išbandyto (Apr. 3, 18), tai yra dangiškos išminties, mindžiojančios visa, kas žemiška.

Tą išmintį brangink labiau už pasaulio išmintį ir už visa tai, kas žmonėms ar tau pačiam patinka.

4. Visa tai, ką žmonės laiko brangiu ir didžiu, iškeisk į tai, ką jie laiko mažaverčiu ir mažu.

5. Menku, netikusiu ir visai užmirštamu dalyku pasaulis laiko dangaus išmintį, kuri viena tėra tikra, kuri nesididžiuoja ir neieško būti žemėje gerbiama. Daugis ją giria lūpomis, bet yra toli nuo jos savo gyvenimu. O tačiau šitas brangus perlas yra paslėptas nuo daugelio akių.

XXXIII SKYRIUS

ŠIRDIES NEPASTOVUMAS

1. Jėzus. Mano sūnau, nepasitikėk savo jausmu, nes šiandien jausi vienaip, o ryt kitaip. Kol čia žemėje gyvensi, tavo nuo-

taika keisis, nors tu to ir nenorėtum: čia tu būsi nuliūdęs, čia linksmas, čia ramus, čia susijaudinęs, čia uolus, čia atšalęs, čia veiklus, čia tinginys, čia rimtas, čia lengvapėdiškas.

Išmintingas ir dvasinio gyvenimo kelius pažįstąs žmogus iškyla aukščiau visų tų kaitaliojimųsi. Jis nekreipia dėmesio į tai, kas dedasi jo viduj ir kur jį kreipia nepastovumo vėjas, bet visas savo mintis sukaupia į siekiamąjį tikslą.

Todėl nepaisant visų tų įvairių blaškymų jis išsilaiko nepajudinamas ir visada toks pat.

2. Juo skaistesnė yra sielos akis ir grynesnė intencija, juo mažiau žmogų blaško audros.

Tačiau daugio toji akis greit aptemsta, nes jie ją per dažnai kraipo į kiekvieną pasitaikantį malonų daiktą.

Juk reta rasti žmogų, kuris būtų visai laisvas nuo savimeilės.

Kadaise ir žydai atėjo į Betaniją pas Mariją ir Mortą pažiūrėti ne vien Jėzaus, bet ir Lozoriaus (Jon. 12, 9).

Tad reikia gryninti intenciją, kad, apvalyta, ji nuolat kryptų į mane ir niekad nekryptų į už mane žemesnius dalykus.

XXXIV SKYRIUS

VIEN TIK DIEVO UŽTENKA

1. Mokinys. Dievas mano, viskas mano! Ko daugiau galėčiau norėti? Kokios didesnės laimės trokšti?

Tai žavūs žodžiai, bet tik tam, kuris myli ne pasaulį ir ne tai, kas iš pasaulio, bet Jėzų.

Jie daug pasako tam, kas juos supranta, ir juos kartoti malonu tam, kuris myli Dievą.

Tu su manim, man viskas gera, tu pasitrauki, man viskas kartu.

Tu teiki širdžiai poilsio, ramybės ir neapsakomo džiaugsmo.

Tu taip sutvarkai, kad žmogus patenkinta siela garbina tave už viską. Kai tu pasitrauki, viskas greit įgrįsta ir be tavo malonės ir tavo išminties dvelkimo niekas netraukia, niekas nemalonu.

2. Kas tave rado, tam viskas gera; ką malonaus galėtų surasti tas, kuris toli nuo tavęs?

Pasaulio išminčiai, kurie pamėgę tik kūno pageidimus, žūsta su savo išmintimi, nes suranda tik begalinę tuštumą ir mirtį.

Tie gi, kurie, norėdami tave sekti, niekina pasaulį ir marina kūną, yra tikrai išmintingi, nes jie atsisako melo dėl tiesos ir kūno dėl dvasios.

Jie moka gėrėtis Dievu; visa, ką randa gero tvariniuose, priskiria Kūrėjo garbei.

Tačiau kaip gi skiriasi Tvėrėjas nuo tvarinio, laikas nuo amžinybės, Dievo šviesa nuo silpno šviesos atspindžio.

3. Amžinoji šviesa, taip nepalyginti aukštai iškilusi virš sutvertosios šviesos, tegul tavo spindulys kaip žaibas perskrodžia mane iki pat slapčiausių širdies gelmių.

Nušvarink, praplatink, apšviesk mano sielą ir visas jos galias, kad ji susijungtų su tavim džiaugsmingame pagavime.

Kada ateis ta laimingoji, ta laukiamoji valanda, kai būsiu prisotintas tavo laukimu ir kai tu man būsi viskas?

Kol to nebus, tol mano džiaugsmas nebus tobulas.

Deja, many dar gyvena senasis žmogus — jis dar nenukryžiuotas, dar visai nenumiręs.

Jo pageidimai dar smarkiai kovoja prieš dvasią; jis sukelia many vidaus kovas ir sielai neduoda ramybės.

4. Bet tu, kuris įsakinėji jūrai ir tildai jos bangas, pakilk ir padėk man.

Išblaškyk tautas, kurios nori karo (Psl. 67, 31), ir sunaikink jų galybę.

Parodyk, prašau, savo didybę ir duok garbės savo rankai, nes tu, o mano Dieve, esi vienintelė mano viltis ir vienintelė mano prieglauda.

XXXV SKYRIUS

NĖRA LAISVĖS NUO PAGUNDŲ

1. Jėzus. Mano sūnau, šiame gyvenime niekad nebūsi saugus: kol gyvensi, dvasiniai ginklai visada bus reikalingi.

Tu esi priešų apsuptas, jie tave puola iš kairės ir dešinės.

Jei neprisidengsi iš visų pusių kantrybės skydu, greit būsi sužeistas.

Jei dar ir tavo širdis neatšaukiamai su manimi nesusiriša tvirtu nusistatymu viską pakęsti dėl mano meilės, tu neišlaikysi kovos smūgio ir negausi palaimintųjų vainiko.

Reikia drąsiai žengti pro visas kliūtis ir galingą ranką iškelti kovai.

Manna dalinama tik nugalėjusiems (Apr. 2, 17), o niekšai kenčia skurdą.

2. Jei tu ieškai šiame gyvenime ramybės, kaip tu laimėsi amžiną ramybę?

Nesiruošk didelei ramybei, bet didelei kantrybei.

Tikros ramybės ieškok ne žemėje, bet danguje, ne žmonėse ir ne kuriame kitame tvariny, bet tik Dievuje.

Dėl Dievo meilės viską džiaugsmingai pakelk: darbus, skausmus, pagundas, persekiojimus, neramumą, trūkumą, ligas, įžeidimus, apkalbas, priekaištus, pažeminimus, pastabas, panieką.

Visa tai stiprina dorybes, grūdina naują Kristaus karį ir pelno dangišką vainiką.

Už trumpą darbą gausi amžiną užmokestį ir už praeinantį pažeminimą begalinę garbę.

3. Ar manai, kad visada turėsi, kada tik panorėsi, dvasinių džiaugsmų?

Mano šventieji to neturėjo; priešingai, jie turėjo daug skausmų, įvairių pagundų, didelių nusivylimų.

Visuose tuose bandymuose juos palaikė kantrybė ir pasitikėjimas Dievu, nes jie žinojo, kad *šio laiko kentėjimai negali lygintis su būsimąja garbe* (Rom. 8, 18), kuria jiems bus užmokėta už šio gyvenimo vargus.

Argi jau pirmomis dienomis norėtumei turėti tai, ką kiti įgijo po tiek ašarų ir darbų?

Lauk Viešpaties, kovok drąsiai, būk tvirtas, nebijok, nesitrauk atgal ir noriai aukok savo gyvenimą Dievo garbei.

Aš tau gausiai atlyginsiu ir būsiu su tavimi tavo sielvarte (Psl. 90, 15).

XXXVI SKYRIUS

TUŠTI ŽMONIŲ SPRENDIMAI

1. Jėzus. Mano sūnau, tik Dievuje ieškok širdies ramybės, nebijok žmonių sprendimų tada, kada tavo sąžinė liudija apie tavo teisingumą ir tavo dievotumą.

Malonu ir gera kentėti dėl šių dalykų; nuolankiai ir Dievu labiau negu savimi pasitikinčiai širdžiai tas kentėjimas nebus nė sunkus.

Juk žmonės tiek daug kalba, kad maža tegalima toms kalboms tikėti.

Pagaliau, ar galima visiems įtikti?

Nors šv. Povilas ir stengėsi įtikti visiems Viešpatyje ir visiems visa kuo pasidarė (I Kor. 9, 22), tačiau nemažiau jis buvo abejingas ir žmonių sprendimams (I Kor. 4, 3).

2. Jis padarė visa, ką galėjo padaryti kitų sustiprinimui ir išganymui, tačiau tas nesukliudė, kad jis kartais nebūtų žmonių smerkiamas ir niekinamas.

Dėl to jis viską pavedė visažinančiam Dievui, o į neteisingus, aistrų padiktuotus

priekaištus, melagingus įtarimus ir melą atsakė nusižeminimu ir kantrybe.

Kartais jis ir pasiteisindavo, nes nenorėjo, kad jo tylėjimas papiktintų silpnesniuosius.

3. Ko bijai mirtingo žmogaus (Iz. 51, 12)? Šiandien jis yra, rytoj jau nebus.

Bijok Dievo, ne žmonių.

Ką tau gali padaryti žmogus žodžiu ar įžeidimu? Jis daugiau sau pakenks, negu tau, nes juk jis niekaip negalės išvengti Dievo sprendimo.

Galvok tik apie Dievą, o skundus ir ginčus padėk į šalį.

Jei ir rodysis, kad dabar pralaimi ir kenti neužtarnautą pažeminimą, nemurmėk ir savo nekantrumu nemažink garbės vainiko.

Geriau pakelk akis į dangų, į mane, nes aš esu pakankamai galingas apginti nuskriaustuosius ir kiekvienam atlyginti pagal jo darbus (Rom. 2, 6).

XXXVII SKYRIUS

ŠIRDIES LAISVĖ ĮGYJAMA IŠSIŽADĖJIMU

1. Jėzus. Mano sūnau, palik save, atrasi mane.

Visko išsižadėk, net savo valios, o viską laimėsi.

Kai tik būsi savęs visiškai išsižadėjęs, tuoj gausi gausių malonių.

2. Mokinys. Viešpatie, ko aš turiu išsižadėti ir kiek kartų?

3. Jėzus. Visada, kiekvieną valandą, didžių ir mažų dalykų. Aš nedarau jokių išimčių ir reikalauju visiško atsidavimo.

Kaip galėtumei būti mano, o aš tavo, jei viduje ir išorėje nesi laisvas nuo savo valios?

Juo greičiau šitą savo valios atsisakymą įvykdysi, juo daugiau turėsi ramybės; juo tas atsisakymas bus tobulesnis ir nuoširdesnis, juo man būsi malonesnis ir juo daugiau iš manęs laimėsi.

4. Yra žmonių, kurie tik dalinai savęs teišsižada, nes jie ne visiškai pasitiki Dievu ir dar patys nori tvarkyti savo reikalus.

Kai kurie pradžioje visko išsižada, bet, pagundai užėjus, jie vėl atsiima savo pažadą. Tokie žmonės nedaro beveik jokios pažangos tobulybėje.

Nei pirmieji nei antrieji niekad neturės pilnos širdies laisvės; aš juos priimsiu į savo draugystę tik tada, kada jie visiškai savęs išsižadės nuolatine savęs auka; kito kelio su manimi susivienyti nėra.

5. Aš jau tau sakiau daug kartų ir dabar dar kartą pakartoju: palik save, išsižadėk savęs, ir turėsi didelę vidujinę ramybę.

Atiduok viską, kad gautum viską; nieko neieškok, nieko nereikalauk, tik būk stipriai prie manęs prisiglaudęs ir mane turėsi.

Tavo širdis bus laisva ir tamsumos bus išblaškytos.

Tavo pastangos, tavo maldos, tavo norai sieks tik vieno tikslo: išsižadėti savo reikalų, sekti Jėzų ir numirti sau, kad amžinai gyventum man.

Tada pranyks visos tuščios mintys, nereikalingi rūpesčiai ir neramumai, perdėtos baimės ir netvarkinga meilė.

XXXVIII SKYRIUS

IŠORINIS ELGESYS

1. Jėzus. Mano sūnau, visur, visuose darbuose ir visuose išoriniuose dalykuose privalai stengtis viduje išlikti laisvas ir pats savęs viešpats, nes visi dalykai turi tau paklusti, o ne tu jiems.

Valdyk savo veiksmus ir būk jų valdovas, o ne vergas.

Kaip tikras izraelitas, laisvas nuo bet kokios vergijos, paveldėk laisvę Dievo vaikų, kurie pakilę virš laikinųjų dalykų gėrisi amžinaisiais, kurie vos žvilgteri į tai, kas nyksta, ir niekad neatitraukia savo akių nuo to, kas amžina, kurie nesižavi žemiškais dalykais, bet juos verčia tarnauti aukštesnei gerovei pagal tą tvarką, kurią nustatė Dievas, aukščiausias tvarkytojas, kuris nieko savo veikaluose nepaliko nesutvarkyto.

2. Jei visuose atsitikimuose nesitenkinsi tik matomais dalykais, nepasitikėsi savo ausimis ir akimis, bet, kaip Mozė, pirmiausia eisi pasitarti su Viešpačiu, tai kartais

gausi jo dievišką atsakymą apie daugelį dabarties ir ateities dalykų.

Abejodamas ir sunkumų turėdamas Mozė visada kreipėsi į Viešpatį prašydamas paaiškinimų — malda buvo jo vienintelis ginklas prieš žmonių pinkles ir suktybes.

Ir tu turi užsidaryti savo širdies gelmėse, kad prašytumei Dievą pagalbos.

Mes skaitome, kad Jozuę ir Izraelio vaikus apgavo gabonitai, nes anie, užuot pirma kreipęsi į Viešpatį patarimo, patikėjo šių saldžiais žodžiais ir susižavėjo apsimestu gailestingumu.

XXXIX SKYRIUS

KARŠČIAVIMASIS DARBUOSE

1. Jėzus. Mano sūnau, pavesk man visus savo reikalus, aš jais pasirūpinsiu tinkamu laiku.

Palauk, kol aš juos sutvarkysiu, tau bus tai naudinga.

2. M o k i n y s. Viešpatie, aš tau viską atiduodu su džiaugsmu, nes savo pastangomis aš maža ką padarau.

Kaip būtų gera, kad nebesirūpinčiau ateitimi ir visiškai atsiduočiau tavo aukščiausiai valiai!

3. J ė z u s. Mano sūnau, žmogus dažnai uoliai siekia to dalyko, kuris jam patinka, bet jį pasiekęs jis pradeda bodėtis, nes žmogaus nusiteikimai nepastovūs — jis mėtosi nuo vieno dalyko prie kito.

Žinok, kad nemenkas dalykas yra savęs išsižadėti net mažuose dalykuose.

4. Tikras žmogaus tobulumas priklauso nuo visiško savęs paneigimo; tik tas žmogus tikrai laisvas ir saugus, kuris visai savęs nebevertina.

Bet senasis priešas niekad nenustoja gundęs; dieną ir naktį jis spendžia kilpas ir stengiasi į jas įpainioti žmogų.

Melskitės ir budėkite, sako Viešpats, *kad neįpultumėt į pagundą* (Mat. 26, 41).

XL SKYRIUS

ŽMOGUS NIEKO SAVO NETURI

1. Mokinys. Viešpatie, kas yra žmogus, kad tu jį atsimeni? Arba kas yra žmogaus sūnus, kad jį lankai? (Psl. 8, 5).

Kuo žmogus užsitarnavo tavo malonės? Kokią teisę turiu skųstis, Viešpatie, jei mane apleidi, ir kodėl turiu murmėti, jei neduodi, ko prašau?

Teisingai aš galiu tik šitaip sakyti: Viešpatie, aš esu niekas, nieko negaliu, iš savęs neturiu nieko gero, visame jaučiuosi silpnas ir linkęs į menkystę.

Jei man nepadedi ir viduje nestiprini, tuoj atšąlu ir ištįžtu.

2. Tu gi, Viešpatie, visada tas pats, amžinai geras, teisingas ir šventas, viską darai gerai, teisingai ir šventai, viską tvarkai išmintingai.

Aš gi labiau linkęs prie blogo kaip prie gero, neištveriu ilgai viename nusistatyme ir pasikeičiu septynis kartus per dieną.

Tačiau aš tuoj sutvirtėju, kai tik man ištiesi savo pagalbos ranką, nes tik tu vienas, be kitų pagalbos, gali man padėti ir

mane sustiprinti tiek, kad aš daugiau nebesvyruočiau, kad mano širdis kryptų į tave ir ten nurimtų amžinai.

3. Jei aš galėčiau atsisakyti žmogiškos paguodos, ar tai norėdamas įgyti daugiau uolumo, ar dėl reikalo tavęs ieškoti (nebesurasdamas žmogaus, galinčio mane paguosti), tada teisingai galėčiau tikėtis tavo malonės ir vėl džiaugtis iš tavęs gaunamu suraminimu.

4. Ačiū tau, Viešpatie, už visa gera, kurį man padarei.

Aš gi, palyginus su tavimi, esu tuštybė ir niekis, nepastovus ir silpnas žmogus.

Tad kuo aš galėčiau didžiuotis? Kaip galėčiau reikalauti būti gerbiamas?

Ar dėl to, kad esu taip menkas? Juk tai būtų beprotybė.

Tiesa, tuščia garbė yra pati didžiausia tuštybė ir didžiausia blogybė, nes ji mus tolina nuo tikrosios garbės ir dėl jos netenkame dangiškos malonės.

Nes kai tik žmogus pradeda pats sau patikti, jis tau nebepatinka; kai tik jis pradeda ieškoti žmonių pagyrimų, jis pameta dorybės kelią.

5. Tikroji garbė ir šventas džiaugsmas yra didžiuotis tavimi, ne savimi, džiaugtis tavo didingumu, o ne savo dorybėmis ir neieškoti pamėgimo tvariniuose, nebent dėl tavęs.

Tegul būna garbinamas tavo, ne mano vardas; tegul būna giriami tavo, ne mano, darbai, tegul tavo vardas būna palaimintas, ir tegul manęs nepasiekia joks žmonių pagyrimas.

Tu mano garbė ir mano širdies džiaugsmas.

Aš girsiuos ir linksminsiuos tavimi, o savimi nė kiek nesigirsiu, tik savo silpnybėmis (II Kor. 12, 5).

Tegul žydai ieško garbės vieni iš kitų, aš gi ieškosiu tik iš Dievo gaunamos garbės.

Visokia žmonių garbė, laikiniai išaukštinimai, šio pasaulio didybė, palyginus su tavo amžinąja garbe, yra beprotybė ir tuštybė.

Mano Dieve, mano tiesa ir mano gailestingume, švenčiausioji Trejybe, tau vienam garbė, šlovė ir galybė per amžių amžius.

XLI SKYRIUS

LAIKINĖS GARBĖS NIEKINIMAS

1. Jėzus. Mano sūnau, nepavydėk kitiems, jei matai juos giriamus ir aukštinamus, o pats esi žeminamas ir niekinamas.

Pakelk savo širdį prie manęs, ir nebebus tau skaudi žmonių panieka.

2. Mokinys. Viešpatie, aš esu aklas, ir tuštybė greit mane suvilioja.

Kai gerai įsižiūriu, turiu pripažinti, kad joks sutvėrimas nėra man padaręs skriaudos, ir todėl neturiu pagrindo tavimi skųstis.

Atsiminęs, kiek kartų ir kaip skaudžiai tave įžeidžiau, matau, jog visai teisinga, kad visas sutvėrimas sukyla prieš mane.

Aš esu nusipelnęs tik gėdos ir paniekos, tik tau vienam priklauso šlovė ir garbė.

Jei aš nemoku džiaugsmingai kentėti, jei nenoriu būti niekinamas, visų apleistas ir nieku laikomas, negaliu turėti vidaus ramybės, negaliu gauti dvasinės šviesos ir būti su tavimi visiškai sujungtas.

XLII SKYRIUS

MŪSŲ RAMYBĖ NEPRIKLAUSO NUO ŽMONIŲ

1. Jėzus. Jei savo ramybę paremi asmeniu dėl to, kad su juo gyveni ar kad jūsų nuomonės sutinka, tavo ramybė bus nuolat drumsčiama.

Bet jei savo ramybę remi nepajudinama ir nuolat gyva tiesa, tai tavo ramybė nesusidrums ir draugui pasitraukus ar mirus.

Kiekviena draugystė turi manimi remtis; dėl manęs turi mylėti tuos, kurie tau atrodo mylėtini ir brangiausi gyvenime.

Draugystė be manęs yra bergždžia ir nepatvari; jei aš nesu meilės ryšys, toji meilė nėra tvirta ir skaisti.

Tu turi tuos žmogiškus jausmus visai nuslopinti ir, jei galima, neturėti jokių santykių su žmonėmis.

Juo toliau žmogus nuo žemiškų džiaugsmų, juo jis arčiau Dievo.

Juo labiau žmogus savy susikaupia ir nuolankiau apie save mano, juo arčiau prie Dievo prisiglaudžia.

2. Tas, kuris manosi turįs ką nors gero iš savęs, trukdo ateiti Dievo malonei, nes Šv. Dvasia ieško tik nuolankių širdžių.

Jei mokėtumei tobulai savęs išsižadėti ir širdį išlaisvinti nuo tvarinių meilės, aš tave paskandinčiau savo malonės tvane.

Kai domiesi kūriniu, pamiršti Kūrėją.

Visuose dalykuose išmok dėl Dievo nusigalėti, tada jį galėsi geriau pažinti.

Netvarkinga nors ir mažiausio dalyko meilė sutepa sielą ir ją skiria nuo aukščiausiojo gėrio.

XLIII SKYRIUS

PASAULIO MOKSLAS

1. J ė z u s. Mano sūnau, nesižavėk gražiomis žmonių kalbomis, nes *Dievo karalystė reiškiasi ne žodžiais, bet galia* (I Kor. 4, 20).

Klausyk mano žodžių, kurie uždega širdį, apšviečia ir sušvelnina sielą ir ją pripildo paguodos.

Niekad neskaityk tik tuo tikslu, kad pasirodytum mokytas ar išmintingas.

Mokykis sunaikinti savo ydas, nes tai duos daugiau naudos, negu sunkiausių klausimų pažinimas.

2. Ir daug skaičius bei daug išmokus visada reikia grįžti prie vienintelio visų dalykų principo.

Juk aš teikiu žmonėms mokslą ir apšviečiu vaikų protus labiau, negu tai galėtų padaryti žmogus nežinau kokiu mokslu.

Tas, kurį aš pamokau, daro didelę pažangą dvasios gyvenime.

Vargas tiems, kurie teiraujasi pas žmones apie daugelį dalykų, bet kurie maža tesirūpina išmokti man tarnauti.

Ateis diena, kada pasirodys Jėzus, mokytojų Mokytojas, angelų Viešpats, ir pareikalaus viso žinojimo apyskaitos, t. y. kvos sąžines.

Tada su žibintu rankoje jis išieškos Jeruzalę; *jis apšvies paslėptuosius tamsybėse dalykus* (I Kor. 4, 5), ir visi liežuviai nutils.

3. Aš vienu akimirksniu galiu išaukštinti nuolankią sielą ir jai suteikti daug geresnį amžinosios tiesos pažinimą, negu tai

galėtų padaryti žmogus, dešimtį metų mokęsis mokykloje.

Aš mokau be žodžių, aiškiai, be gyrimosi, be argumentų ir ginčų.

Aš mokau neapkęsti žemiškų dalykų, nepasitikėti tuo, kas praeina, ieškoti amžinų dalykų, vengti garbės, pakęsti papiktinimus, pasitikėti manimi, nieko neieškoti šalia manęs ir mane mylėti už visa labiau.

4. Kai kurie taip mane mylėdami patyrė dieviškų dalykų, apie kuriuos jie kalba su didžiausiu susižavėjimu.

Jie daug daugiau laimėjo viską apleisdami, negu daug mokydamiesi.

Vieniems aš pasakiau bendrąsias tiesas, kitiems ypatingesnes. Vieniems aš pasirodau įvairių ženklų pavidale, kitiems apreiškiu savo paslaptis visame didybės blizgėjime.

Knygos kalba visiems viena kalba, tačiau ne visiems padaro vienodą įspūdį, nes tik aš vienas mokau tiesos iš vidaus, aš tyrinėju širdis ir mintis, raginu veikti ir kiekvienam dalinu savo dovanas taip, kaip man patinka.

XLIV SKYRIUS

IŠORINIAIS DALYKAIS NESISIELOTI

1. Jėzus. Mano sūnau, reikia, kad tu daug dalykų nežinotum, kad mirtum pasauliui ir kad pasaulis tau būtų miręs (Kol. 3, 2; Gal. 6, 14).

Reikia daug kalbų negirdėti ir stengtis išlaikyti širdies ramybę.

Reikia geriau nežiūrėti į nepatinkamus dalykus ir nesiginčyti dėl priešingų nuomonių.

Lengviau pakelsi pralaimėjimą, jei nuolat turėsi prieš akis Dievą ir jo sprendimą.

2. Mokinys. Deja, Viešpatie, kaip toli mes nuo tavo reikalavimų! Apverkiama laikina žala, iki pailsimo vaikomasi mažiausio laimėjimo, užmirštami arba vėlai beprisimenami sielos nuostoliai.

Labai domimasi tuo, kas mažai arba visai nenaudinga, o nerūpestingai praeinama pro pačius reikalingiausius dalykus, nes žmogus yra labai išsiblaškęs ir, jei jis greit nesugrįžta į save, jis su malonumu paskęsta išoriniuose dalykuose.

XLV SKYRIUS

NEREIKIA VISAIS PASITIKĖTI

1. Mokinys. *Viešpatie, duok man savo pagalbos sielvarte, nes žmonių gelbėjimas tuščias* (Psl. 59, 13).

Kiek kartų aš veltui ieškojau ištikimybės ten, kur tikėjausi ją rasti. Ir kiek kartų aš ją radau ten, kur mažiausia tikėjausi!

Tuščia yra pasitikėti žmonėmis; tu, mano Dieve, esi teisiųjų išganymas.

Būk palaimintas, Viešpatie, dėl viso to, kas mums atsitinka.

2. Mes esame silpni ir nepastovūs, ir mažmožis mus sužavi ir iš kelio išbloškia.

Kur rasi tokį apdairų ir atsargų žmogų, kuris niekad neapsigautų ir pusiausvyros nenustotų?

Bet tas, kuris tau, mano Dieve, pasiveda ir kuris tavęs ieško be gudrybių, taip greit nesusvyruoja.

Jeigu kartais jį ištinka smūgis, tu tuoj jam padedi ir jį paguodi, nes tu niekad neapleidi to, kuris tavimi pasitiki.

Kaip retai tesutinkamas toks žmogus, kuris neapleidžia draugo nė vienoje jį ištikusioje nelaimėje!

Viešpatie, tik tu vienas pastoviai ištikimas ir nėra geresnio draugo už tave.

3. Kaip išmintingai kalbėjo ši šventa siela: *Mano širdis yra sutvirtinta ir atremta Jėzuje Kristuje* (šv. Agota).

Jei su manimi taip būtų, taip greit nepabūgčiau žmonių ir ne taip mane jaudintų piktos jų kalbos.

Kas gali numatyti, kas gali išvengti būsimo blogio? Jei ir numatytas dažnai sužeidžia, tai ką sakyti dėl nenumatyto?

Bet kodėl aš, vargšas, nepasirūpinau saugesnėmis priemonėmis? Kodėl aš taip pasitikėjau kitais?

Mes esame tik silpni žmonės, nors daug kas mano mus esant angelais.

Kuo pasitikėsiu, Viešpatie, jei ne tavimi? Tu esi tiesa, kuri niekad neapgauna ir negali apgauti.

Priešingai gi, *kiekvienas žmogus yra melagis* (Psl. 115, 11), silpnas, nepastovus, ypač savo žody, todėl ir labiausiai, rodos,

tiesą sakančiam negalima perdaug pasitikėti.

4. Kaip išmintingai padarei įspėdamas nepasitikėti žmonėmis, nes žmogaus priešai yra jo paties namiškiai; ir jei kas sakytų, kad Kristus yra čia arba jis yra ten, netikėkite (Mat. 24, 23).

Kartus patyrimas jau mane pamokė; būčiau laimingas, jei tapčiau gudresnis ir budresnis.

Tik niekam nesakyk, sako man kitas, nes tai, ką tau pasakiau, tik tu vienas težinai. Kai aš tyliu ir laikau paslaptį, jis nesusivaldo, išduoda mane ir save ir nueina sau.

Atitolink nuo manęs, Viešpatie, tas klaidinančias paslaptis ir apsaugok mane, kad nepatekčiau į tokių žmonių rankas arba pats tokiu nepasidaryčiau.

Įdėk į mano lūpas tiesų ir tikrą žodį, kad mano kalbai būtų svetimas visoks dirbtinumas.

Ko negaliu pakęsti pas kitą, turiu ir pats to nedaryti.

5. Ramybė reikalauja nekalbėti apie kitus, neperduoti girdėto be apsimąstymo,

lengvapėdiškai nepatikėti viskam, kas pasakyta, nedaug kam savo reikalus išpasakoti, tave, Viešpatie, visad turėti savo širdies liudininku, daug nekalbėti ir trokšti, kad viskas įvyktų pagal tavo valią.

Taip pat gera priemonė išsaugoti dangiškai malonei yra vengti viso to, kas krinta žmonėms į akis, ir ieškoti tik to, kas didina dvasios uolumą ir taiso gyvenimą.

Kokiam dideliam žmonių skaičiui pakenkė per ankstyvas kurios nors jų dorybės pagyrimas!

Priešingai gi, kokių didelių vaisių turėjo tie, kurie per visą, pilną pagundų ir nuolatinių kovų, gyvenimą slėpė turimą malonę.

XLVI SKYRIUS

ĮŽEISTAS PASITIKĖK DIEVU

1. Jėzus. Mano sūnau, būk tvirtas ir pasitikėk manimi. Kas gi yra žodžiai? Tik tuščias triukšmas. Oru nulėkė, bet uolų nepajudino.

Jei esi kaltas, galvok, kad reikia pasitaisyti. Jei sąžinė nieko neprikiša, pasirenk džiaugsmingai kentėti dėl Dievo.

Kadangi dar negali pakelti didesnių bandymų, tai gera yra, kad retkarčiais nukęstum kokį neteisingą žodį.

Kodėl tokie menki dalykai taip giliai tave žeidžia? Gi todėl, kad dar esi perdaug kūniškas ir susidomėjęs žmonių nuomonėmis apie save.

Tu bijai paniekos ir dėl to nenori, kad tavo klaidos būtų tau prikištos; tu stengiesi jas pateisinti.

2. Patyrinėk gerai savo širdį ir patirsi, kad tavy dar gyvena pasaulis ir noras patikti žmonėms.

Toji baimė būti pažemintam dėl silpnybių atidengimo yra ženklas, kad dar nesi tikrai nusižeminęs, kad nesi miręs pasauliui ir pasaulis tau nėra nukryžiuotas (Gal. 6, 14).

Klausykis mano kalbos, ir tau mažai terūpės žmonių kalbos.

Jei tau prikištų ir visa tai, ką galėtų išgalvoti pats biauriausias melas, ką tas tau pakenktų, jei į tai tik tiek dėmesio tekreip-

tum, kaip į vėjo nešamą šiaudą? Ar tu nustotum nors vieno plauko?

3. Tą, kurio širdis dar netvirta ir kuris neturi Dievo savo akivaizdoje, jaudina kiekvienas papeikimo žodis.

Gi tas, kuris manimi pasitiki, o ne savo galvojimu, žmonių kalbų nebijo.

Juk tik aš žinau ir sprendžiu visus slaptus dalykus; aš žinau visą tiesą, aš žinau, kas įžeidė ir kas kenčia.

Aš pasiunčiau tą žodį, leidau tą įvykį, *kad būtų atidengtos daugelio širdžių mintys* (Luk. 2, 35).

Aš teisiu kaltą ir nekaltą, tačiau slaptu sprendimu aš norėjau iš anksto išbandyti vieną ir kitą.

4. Žmonių nuomonės dažnai klaidingos, mano gi sprendimas yra tikras ir nepakeičiamas.

Dažniausiai jis yra slaptas, ir mažai kas jį tepastebi, tačiau jis yra neklaidingas, nors daugeliui neprotingųjų jis ir atrodytų kartais neteisingas.

Tad visuose dalykuose klauskis mano nuomonės, niekad nepasitikėk savąja.

Teisingasis niekad neišsigąs, nors kažin ką jam Dievas siųstų. Jis visai nesijaudina, kad jį kas neteisingai kaltina.

Jei kitas kas jį gina ir pasiseka apginti, jis per daug tuo nesidžiaugia.

Nes jis atsimena, kad aš tyrinėju širdis ir inkstus (Psl. 7, 10) ir kad aš neteisiu pagal išorinius dalykus.

Ką žmonės giria, aš dažnai laikau nusikaltimu.

5. Mokinys. Viešpatie, mano Dieve, teisingas, tvirtas ir kantrus teisėjau, kuris pažįsti žmogaus silpnumą ir jo palinkimą į blogą, būk mano stiprybė ir visa mano viltis, nes mano paties sąžinės man neužtenka.

Tu žinai tai, ko aš nežinau; aš turiu nusižeminti dėl man daromų priekaištų ir juos priimti maloniai.

Atleisk man dėl savo gerumo tiek kartų, kiek aš nesielgiau pagal tavo valią, ir duok gausiai malonės, kuri išmokytų mane kentėti.

Juk, norėdamas gauti atleidimą, aš turiu labiau pasitikėti tavo gailestingumu, negu savo tariamu tobulumu.

Nors aš nieko blogo savy nenujaučiu, tačiau ne dėl to esu nuteisintas (I Kor. 4, 4), nes be tavo gailestingumo *nė vienas gyvas nebus rastas teisus* (Psl. 142, 2).

XLVII SKYRIUS

REIKIA NORIAI KENTĖTI

1. J ė z u s. Mano sūnau, darbas, kurį man pažadėjai, tegul neatima tau drąsos, tegul nusiminimas tavęs nesugniuždo, bet tegul visose sunkiose valandose tave stiprina mano pažadas.

Aš galiu tau suteikti besaikį ir beribį atlyginimą.

Juk tavo darbo laikas trumpas, ir negi amžinai teks kentėti.

Būk kantrus valandėlę, greit pamatysi savo kančių galą.

Ateis valanda, kada pasibaigs darbas ir rūpesčiai.

Visa, kas laikina, nereikšminga ir neilgai tveria.

2. Daryk, ką turi padaryti; ištikimai

dirbk mano vynuogyne, o aš pats būsiu tau užmokestis.

Rašyk, skaityk, mane garbink, vaitok, tylą saugok, melskis, drąsiai pakęsk priešingumus, nes amžinasis gyvenimas yra vertas dar didesnių kovų, negu šios.

Bus viena diena, žinoma Viešpačiui, kuri bus nei diena nei naktis (Zak. 14, 7) šios žemės prasme, bet amžina šviesa, begalinis spindėjimas, nesudrumsčiama ramybė ir saugus poilsis.

Tada jau nebesakysi: *kas mane išlaisvins nuo to maraus kūno?* (Rom. 7, 24). Jau daugiau nebedejuosi: *Deja man, kad mano keleivystė taip ilgai tęsiasi* (Psl. 119, 5), nes mirtis jau bus nugalėta, bus amžinas išganymas, jokių rūpesčių, vien tik džiaugsmas ir garbės bei laimės bendruomenė.

3. Jei pamatytumei danguje nemirtinguosius šventųjų vainikus, jei žinotumei, kokia garbe žiba tie, kurie žemėje buvo niekinami ir gyventi nevertais laikomi, tu nusilenktum iki žemės ir geriau norėtumei būti žemesnis už visus, negu aukštesnis nors už vieną žmogų.

Tu nebeieškotumei šiame gyvenime laimingų dienų, bet džiaugtumeis galėdamas kentėti dėl Dievo ir žmonių panieką laikytumei didžiausiu laimėjimu.

4. Jei tos tiesos prasiskverbtų į tavo širdies gilumas, tu nedrįstum pasiskųsti nors vieną kartą.

Argi yra tokia sunkenybė, kuri dėl amžinybės būtų nepakeliama?

Juk tai didelis dalykas laimėti ar prarasti Dievo karalystę.

Pakelk akis į dangų, ten rasi mane ir mano šventuosius; jie kovojo sunkias gyvenimo kovas, dabar ilsisi, džiaugiasi, laisvi nuo rūpesčių ir amžinai gyvens su manimi mano Tėvo karalystėje.

XLVIII SKYRIUS

AMŽINYBĖ IR ŽEMĖS VARGAI

1. M o k i n y s. Palaiminta dangaus buveine, skaisčioji amžinybės diena, kurios naktis nebetemdo, kurią aukščiausioji tiesa amžinai apšviečia savo spinduliais, die-

na džiaugsmo ir poilsio, kurio netrukdo joks rūpestis!

O kad toji diena greičiau ateitų ir kad visa, kas laikina, pasibaigtų!

Ji šviečia šventiesiems savo amžina šviesa, mes gi, žemės keleiviai, ją matome lyg per šydą.

2. Dangaus gyventojai pažįsta jos džiaugsmus, bet Jievos vaikai, žemės tremtiniai, dejuoja kęsdami šio gyvenimo kartumus.

Šios žemės dienos trumpos ir blogos (Gen. 47, 9), pilnos skausmų ir vargų.

Čia žmogus susitepęs daugybe nuodėmių, pasidavęs daugeliui aistrų, draskomas tūkstančio rūpesčių ir neramumų, blaškomas smalsumo, susižavėjęs galybe svajonių, apsuptas klaidų, varginamas darbų ir pagundų, erzinamas džiaugsmų ir kankinamas neturto.

3. Kada gi bus galas visiems tiems blogumams? Kada aš būsiu išlaisvintas iš ydų vergijos? Kada, Viešpatie, tik apie tave vieną tegalvosiu? Kada džiaugsiuos tavyje pilnu džiaugsmu?

Kada, laisvas nuo visų pančių, naudosiuos tikra laisve, jau nei kūno nei dvasios skausmų nedrumsčiama?

Kada turėsiu pilną, pastovią vidaus ir išorės ramybę?

Gerasis Jėzau, kada tave matysiu, kada gėrėsiuos tavo karalystės garbe? Kada man būsi viskas visame?

Kada aš būsiu su tavimi tavo karalystėje, kurią ruošei nuo amžių savo išrinktiesiems (Mat. 25, 34).

Aš buvau apleistas, vargšas, ištremtas į priešo šalį, kur amžinas karas ir dideli nepatogumai.

4. Paguosk mane ištremtą, sušvelnink mano širdies skausmą, nes ji begaliniai tavęs išsiilgusi.

Visa tai, ką pasaulis siūlo man paguosti, mane tik dar labiau skaudina.

Aš taip norėčiau prie tavęs prisiglausti ir vis negaliu to susivienijimo sulaukti.

Aš norėčiau susidraugauti su dangiškais dalykais, bet mano nesuvaldytos aistros mane panardina žemės dalykuose.

Mano siela nori pakilti virš visko, bet

mano kūnas, nežiūrint pastangų, mane nutraukia žemiau visko.

Būdamas toks vargšas, aš kenčiu nuolatinį vidaus karą ir esu pats sau našta (Job. 7, 20), nes dvasia visad nori kilti aukštyn, o kūnas tempia žemyn.

Kaip man skaudu, kada, begalvojant apie dangiškus dalykus, maldos metu, pradeda lįsti į galvą žemiškos mintys. Mano Dieve, *neatsitolink nuo manęs; neatsitrauk rūstybėje nuo savo tarno* (Psl. 70, 12; 26, 9).

Žaibais išblaškyk tą kūno viziją, *paleisk savo vilyčias* (Psl. 143, 6) ir išvaikyk tas priešo baidykles.

Pašauk pas save visus mano jausmus, leisk man užmiršti visus pasaulio daiktus ir su panieka atmesti visus jo nuodėmingus vaizdus.

Amžinoji Tiesa, globok mane, kad nė vienas nuodėmingas dalykas manęs nepaliestų.

Dangiškasis Švelnume, būk su manimi, kad visa, kas nešvaru, nedrįstų pasirodyti.

Būk man gailestingas ir dovanok kiekvieną kartą, kada maldos metu nukrypstu nuo tavęs į kitus dalykus.

Prisipažįstu atvirai, išsiblaškymas yra mano yda.

Darbe ar poilsy dažnai aš esu ne ten, kur mano kūnas, bet kur mano mintis.

Aš esu ten, kur mano mintis, o ši dažniausiai nulekia ten, kur yra mylimas objektas.

Pirmiausia ji užsiima tais dalykais, kurie man natūraliai ar iš įpročio patinka.

6. Štai dėl ko, o Tiesa, tu pasakei: *Kur tavo turtas, ten ir tavo širdis* (Mat. 6, 21).

Jei myliu dangų, galvoju apie dangiškus dalykus.

Jei myliu pasaulį, džiaugiuosi pasaulio pasisekimais ir liūstu, kad kas su juo kariauja.

Jei myliu kūną, dažnai galvoju apie tai, kas kūniška.

Jei myliu dvasią, džiaugiuos galėdamas galvoti apie dvasinius dalykus.

Juk man malonu kalbėti ar girdėti kalbant apie mano mylimus dalykus, aš apie juos galvoju ir vienatvėje.

Mano Dieve, koks laimingas tas žmogus, kuris dėl tavęs gali išvyti iš savo šir-

dies visus tvarinius, suvaldyti savo prigimtį, dvasios uolumu nukryžiuoti visus kūno geismus, kad ramia sąžine galėtų tau paaukoti gryną, nuo visų žemės dulkių laisvą maldą ir tokiu būdu prisijungti prie angelų choro!

XLIX SKYRIUS

AMŽINOJO GYVENIMO TROŠKIMAS

1. Jėzus. Mano sūnau, kai pajunti iš dangaus įkvėptą amžinosios laimės troškimą ir trokšti išsilaisvinti iš kūno kalėjimo, kad galėtum gėrėtis mano skaisčia šviesa, atverk tada plačiai savo širdį ir priimk tą šventą įkvėpimą didele meile.

Iš savo sielos gilumos dėkok tam dangiškajam gerumui, kad tau dalina savo malones, tave švelniai lanko, tave ragina ir palaiko, kad tu visu svoriu nepalinktum prie žemės.

Juk visa tai gavai ne dėl savo nuopelnų, bet iš malonės Dievo, kuris pažvelgė į tave, kad bręsdamas dorybėje ir nusižeminime pasiruoštumei naujoms kovoms ir kad

tavo širdis tvirtai prisirištų prie manęs ir pasiryžtų vien tik man tarnauti.

2. Nors ir kaip karšta būtų ugnis, liepsna nekyla be dūmų.

Tad ir tie, kurie ir labai yra užsidegę dangiškų dalykų troškimu, nėra laisvi nuo prisirišimų ir kūno pagundų.

Ir savo maldose jie dar nesirūpina vien tik Dievo garbe.

Tokia dažnai yra ir tavo malda, nors tu manai ją esant gryną.

Nieko nėra tobulo ten, kur dar maišosi ir tavo paties reikalai.

3. Prašyk ne to, kas tau malonu, kas tau naudinga, bet to, kas man patinka ir mane pagarbina, nes jei tu teisingai galvotum, tu turėtum mano reikalus statyti aukščiau už savuosius.

Aš žinau tavo norus ir girdėjau tavo verkšlenimus.

Tu dabar jau norėtum naudotis garbinga Dievo vaikų laisve; jau dabar tave žavi dangiškoji tėvynė, kur džiaugsmas tveria amžinai. Bet toji valanda dar neatėjo, tu dar gyveni karo, darbo ir bandymų metą.

Tu nori pasisotinti aukščiausiu gėriu, bet dabar tai negalima.

Juk aš esu aukščiausias gėris; palauk manęs, sako Viešpats, *iki ateis Dievo karalystė* (Luk. 22, 18).

4. Dar turi būti žemėje bandomas įvairiais būdais.

Retkarčiais patirsi džiaugsmo, bet niekad nepatirsi tiek, kad būtum pasotintas.

Būk stiprus ir drąsus (Joz. 1, 6), kad galėtum pakęsti tai, kas nepatinka tavo prigimčiai.

Apsivilkite nauju žmogumi (Efz. 4, 24) ir pasikeisk nauju žmogumi.

Dažnai reikės daryti tai, ko nenori, ir atsisakyti to, ko nori.

Kiti pasieks to, ko nori, o tavo norams pastos kelią tūkstančiai kliūčių.

Mielai klausys, ką kiti kalba, o tavo kalbos niekas nevertins.

Kiti prašys ir gaus, tu prašysi ir negausi.

5. Apie kitus visi kalbės, visi juos girs, apie tave niekas neužsimins.

Kitiems paves vienokį ir kitokį darbą, tave gi laikys nieko nesugebantį padaryti.

Kartais tavo prigimtis pasijus įskaudinta; jei tą skausmą tyliai pakęsi, būsi daug padaręs.

Pagal šiuos ir panašius bandymus paprastai sprendžiama, kiek Dievo tarnas yra savęs išsišadėjęs ir moka save nugalėti.

Niekas taip neįrodo savęs išsišadėjimo naudingumo, kaip sunkumas daryti tai, kas priešinasi tavo valiai, ypač jei tau įsako daryti nenaudingus ir neprotingus dalykus.

Kadangi būdamas vyresniojo valdžioje nedrįsti priešintis jo įsakymams, tau labai sunku būti kito vadovaujamam, ypač gi sunku dėl to, kad negali elgtis pagal savo valią.

6. Mano sūnau, verčiau galvok apie tų dalykų vaisius ir apie tai, kad tokia padėtis greit pasibaigs; tada vietoj skausmo tu rasi galingą suraminimą.

Dabar atsisakęs vieno kito menkniekio, danguje amžinai galėsi vykdyti savo valią.

Ten visi tavo pageidavimai bus išpildyti, visi norai patenkinti.

Ten turėsi visus turtus ir nebijosi jų netekti.

Ten tavo valia bus amžinai sujungta su manąja, norėsi tik ko aš noriu, ir nebus jokių tavo reikalų.

Ten niekas tau nesipriešins, niekas tavimi nesiskųs, niekas tau nekliudys, ko panorėsi, tą tuojau turėsi, ir tavo siela, tobulai patenkinta, galės apimti tą begalinę laimę.

Ten bus išaukštinti paniekintieji, nudžius ašaros verkiantiems, tie gi, kurie čia buvo paskutinėse vietose, mano amžinoj karalystėj sėdės sostuose.

Ten pasirodys klusnumo vaisiai, atgailavusieji džiaugsis dėl savo darbų, nusižeminusieji bus garbingai vainikuoti.

7. Dabar nuolankiai klausyk įsakinėjančių ir nesiteirauk, kas ką pasakė ar ką įsakė.

Jei iš tavęs ko nors reikalauja tavo vyresnysis, už tave žemesnis ar tau lygus, neįsižeisk, bet nuoširdžiai patarnauk — prašomą dalyką įvykdyk.

Vienas žmogus ieško vieno dalyko, kitas kito; vienas ieško garbės viename dalyke, kitas kitame, tu gi ieškok tik vieno da-

lyko: savęs išsižadėjimo, atsidavimo mano valiai, mano garbės.

Tu turi norėti tik vieno dalyko: kad *Kristus būtų pagarbintas mano kūne, ar tai mano gyvenimu ar mirtimi* (Pilyp. 1, 20).

L SKYRIUS

SUNKENYBĖSE DIEVU PASITIKĖK

1. M o k i n y s. Viešpatie mano Dieve, Šventasis Tėve, būk pagarbintas dabar ir amžinai, nes kaip norėjai, taip padaryta, ir ką padarei, yra gera.

Tegul tavo tarnas neieško džiaugsmo savyje ar kituose tvariniuose, bet tik tavyje, kuris esi tikrasis džiaugsmas. Viešpatie, tu mano viltis, mano vainikas, mano džiaugsmas, mano garbė.

Ką turi ko nesi gavęs? (I Kor. 4, 7) Ką esi užsipelnęs?

Viskas tavo, tu viską padarei, tu viską davei.

Aš beturtis ir varguose nuo mano jaunystės (Psl. 87, 16). Kartais mano siela nu-

liūdus iki ašarų, kartais ji kenčia dėl ją draskančių aistrų.

2. Aš trokštu ramybės džiaugsmo, ramybės tavo vaikų, kuriems tu teiki savo šviesos ir savo paguodos.

Jei man duosi ramybės, jei man duosi savo švento džiaugsmo, tavo tarno siela bus pilna šventos melodijos ir iš meilės giedos tau himnus.

Bet jei tu pasitrauksi — kaip tu dažnai padarai — jis nebegalės bėgti tavo įsakymų keliu (Psl. 118, 32); tada jis turi pulti ant kelių ir muštis į krūtinę, nes jis nebėra toks, koks buvo pirmiau, kada tavo šviesa spindėjo ties jo galva (Job. 29, 3) ir kada savo sparnų ūksme uždengei jį nuo pagundų (Psl. 16, 8).

3. Teisingasis ir visad garbintinas Tėve, atėjo tavo tarno ištyrimo valanda.

Maloniausias Tėve, teisinga, kad tavo tarnas dabar pakentėtų dėl tavęs.

Amžinai garbintinas Tėve, valanda, kurią nuo amžių numatei, atėjo, tavo tarnas turi laikinai išoriniai pralaimėti, tačiau savo viduje jis niekad neturi su tavimi išsiskirti.

Reikia, kad laikinai jis būtų pažemintas, paniekintas žmonių akyse, skausmų ir sausros kankinamas, kad paskui vėl galėtų prisikelti su tavimi naujai dienai auštant ir spindėtų danguje.

Šventasis Tėve, tu taip sutvarkei, taip norėjai, ir ką įsakei, tas įvyko.

4. Juk tu darai didelę malonę tiems, kuriuos myli, leisdamas jiems šiame pasauly kentėti dėl tavo meilės tiek kartų ir nuo tiek asmenų, kiek tik tau patiks.

Niekas neįvyksta žemėje be priežasties, be tavo apvaizdos sutvarkymo.

Man gera, jog pažeminai mane, kad išmokčiau tavo įsakymų (Psl. 118, 71) ir kad išvyčiau iš savo širdies puikybę ir pasididžiavimą.

Man naudinga būti sugėdintam (Psl. 68, 8), kad neieškočiau paguodos pas žmones, bet pas tave.

Tai mane išmokė bijoti tavo nesuprantamų sprendimų, kuriais tu palieti lygiai ir blogus ir gerus, tačiau visada teisingai.

5. Aš tau dėkoju, Viešpatie, kad mane griežtai prispaudei kūno ir dvasios skausmais.

Niekas iš tvarinių negali manęs suraminti, tik tu vienas, mano Dieve, dangiškasis sielų gydytojau, kuris sužeidi ir išgydai, kuris nuvedi iki pragaro ir vėl grąžini (I Kar. 2, 6; Tob. 13, 2).

Tavo drausmė teisė mane iki galui ir ta pati tavo drausmė moko mane (Psl. 17, 36).

6. Vieninteliai mylimas Tėve, štai aš tavo rankoj; aš lenkiuosi rykštei, kuri mane plaka.

Plak, nesigailėk, kad tavo noru aš pataisyčiau visa, kas many netobula.

Padaryk iš manęs nuolankų ir dievotą savo sekėją, visad pasirengusį tau paklusti kiekvieną akimirką.

Save ir visa, kas many, pavedu tau taisyti, nes geriau būti plakamu šiame pasauly, negu aname.

Juk tu viską žinai ir nieko tau nėra nežinomo žmogaus sąžinėje.

Tu žinai apie būsimus dalykus anksčiau, negu jie įvyksta, ir nesi reikalingas pranešimo apie žemės įvykius.

Tu žinai, kas naudinga mano pažangai ir kaip gerai visoki prispaudimai graužia mano ydų rūdis.

Daryk su manim, ką nori, tik neapleisk manęs dėl mano nuodėmingo gyvenimo, kurį pažįsti geriau, negu kas nors galėtų pažinti.

7. Viešpatie, kad žinočiau, ką turiu žinoti, kad mylėčiau, ką turiu mylėti, kad girčiau, kas tau malonu, kad branginčiau, kas tau brangu, kad nekęsčiau, kas tau biauru.

Kad neteisčiau, kaip akims rodosi, ir nepasmerkčiau, kaip ausims girdisi (Iz. 11, 3), bet kad teisingai galvočiau apie jausmais patiriamus ir dvasinius dalykus, ypač kad stengčiausi pažinti tavo valią.

8. Jausmų patyrimu vadovaudamiesi, žmonės dažnai klysta. Pasaulio mylėtojai klysta, tevertindami tik apčiuopiamus dalykus.

Argi žmogus yra vertesnis, jei kitas apie jį mano, kad jis vertingas yra?

Kada žmogus giria kitą žmogų, tai melagis apgaudinėja melagį, ligonis ligonį, ir tušti pagyrimai yra tikra gėda tam, kam jie skiriami.

"Tik tas yra tikra, ką Dievas mano apie žmogų", sako nuolankusis šv. Pranciškus.

LI SKYRIUS

DVASIOS LAVINIMUS PAKEIČIA RANKŲ DARBAI

1. Jėzus. Mano sūnau, nepajėgsi vienodai uoliai ištverti tobulybės troškime arba aukštame kontempliacijos laipsny; todėl naudinga kartais nusileisti ir prie žemesnių dalykų bei nešti, nors ir labai nesinorėtų, šio nuodėmingo gyvenimo naštą.

Kol turėsi šį mirtingą kūną, liūdna bus tavo širdis.

Kol gyveni kūne, reikia kęsti kūno sunkumą, ir negali nuolat užsiimti dvasiškais dalykais arba dieviška kontempliacija.

2. Užsiimk tad kitokiais, negu dvasiniai, kukliais darbais ir ieškok poilsio geruose darbuose; su viltimi lauk mano sugrįžimo ir mano malonės; kantriai pakęsk ištrėmimą ir širdies sausrą ir lauk, kol vėl tave aplankysiu ir išlaisvinsiu.

Aš tikrai sugrįšiu, tu pamirši savo vargą ir turėsi dvasinio poilsio.

Parodysiu tau šv. Raštų laukus, kad ta-

vo meilės kupina širdis ragintų tave bėgti mano įsakymų keliais (Psl. 118, 32).

Tada tu sakysi: *Šio laiko kentėjimai negali lygintis su būsimąja garbe, kuri bus mumyse apreikšta* (Rom. 8, 18).

LII SKYRIUS

ŽMOGUS VERTAS NE PAGUODOS, BET BAUSMĖS

1. Mokinys. Viešpatie, aš nevertas, kad mane guostum ir mane lankytum; tu teisingai elgiesi su manim mane palikdamas vargšą ir nusiminusį.

Jei aš ir jūrą ašarų išverkčiau, nebūčiau vertas tavo suraminimo.

Aš esu vertas tik rykštės ir bausmės, nes tave dažnai ir skaudžiai įžeidžiau, o mano nuodėmės be skaičiaus.

Gerai save ištyręs manau, kad nesu vertas jokio pasigailėjimo.

Bet tu, o geriausias Dieve, kuris nenori pražudyti savo rankų darbo ir kuris parodai savo garbingumo turtus gailestingumo induose (Rom. 9, 23), paguodi savo tarną

daugiau, negu jis vertas, ir tai dievišku būdu.

Tavo suraminimas tai ne tušti žmonių žodžiai.

2. Kuo aš nusipelniau, Viešpatie, kad man leistum naudotis dangaus džiaugsmais?

Aš neatsimenu ką nors gero padaręs; priešingai, vis linkstu į bloga ir nesiskubinu pasitaisyti.

Tai, ką sakau, tikrą tiesą sakau, nes jei ir kitaip sakyčiau, tu užginčytumei, ir niekas manęs negintų.

Juk savo nuodėmėmis užsitarnavau tik pragarą ir amžiną ugnį.

Atvirai prisipažįstu, kad esu vertas tik paniekos ir nesu vertas būti skaičiuje tavųjų. Nors man ir skaudu tai žinoti, tačiau aš liudysiu prieš save už tiesą, aš save apskųsiu, kad greičiau laimėčiau tavo gailestingumą.

3. Ką aš galiu pasakyti, būdamas toks nusikaltėlis?

Aš galiu pasakyti tik vieną žodį: Viešpatie, aš nusidėjau, pasigailėk manęs, atleisk man.

Leisk tad man apraudoti truputį savo skausmą pirma, negu eisiu ir nebegrįšiu į tamsią ir mirties rūku apdengtą žemę (Job. 10, 20-21).

Ko daugiau galėtum reikalauti iš vargšo nusidėjėlio, jei ne nusižeminimo dėl savo nuodėmių?

Tikras gailestis ir širdies nusižeminimas sužadina atleidimo viltį, nuramina sąžinę, atgauna prarastą malonę, apsaugoja žmogų nuo būsimo piktumo; tik tada Dievas ir atgailaujanti siela susiartina ir susitaiko šventu pasibučiavimu.

4. Viešpatie, tas nuolankus nusidėjėlio skausmas tau yra maloni auka ir kvepianti maloniau už visokius smilkalus.

Tai brangūs kvepalai, kuriais leidi patepti savo kojas, nes niekad nepaniekini atgailaujančios ir nuolankios širdies (Psl. 50, 19).

Gailestis uždengia nuo priešo rūstybės; per jį nusidėjėlis susitaiko ir nusivalo nuo visų purvų, kuriais buvo susitepęs.

LIII SKYRIUS

MALONĖ NEVAISINGA MYLINTIEMS ŽEMĘ

1. J ė z u s. Mano sūnau, mano malonė yra brangi ir nemėgsta būti kartu su jai svetimais dalykais ar žemės džiaugsmais.

Jei nori, kad ji tave lankytų, venk viso to, ko ji nemėgsta.

Pasitrauk į nuošalią vietą, mylėk vienumą, neieškok kitų draugystės, junkis su Dievu karšta malda, turėk gryną sąžinę ir gailesčio apimtą širdį.

Nieku laikyk visą pasaulį ir labiau rūpinkis Dievu, negu išoriniu pasauliu.

Tavo širdis vienu metu negali mane ir laikinuosius dalykus mylėti.

Reikia atsisakyti visų pažinčių, išsiskirti su visais draugais ir atitraukti širdį nuo žemiškų malonumų.

Ir šv. Petras ragina ištikimuosius Kristaus tarnus laikyti save ateiviais ir keleiviais (I Petr. 2, 11).

2. Kokią didelę viltį turės mirties valandą tas, kuris nėra prisirišęs prie šio pasaulio!

Tačiau silpnas protas negali suprasti, kad širdis galėtų taip visko išsižadėti, ir kūniškasis žmogus nepažįsta dvasinio žmogaus laisvės.

Kad taptumei tikru dvasios žmogumi, reikia išsižadėti ir artimųjų ir svetimųjų, o paties savęs saugotis už visa labiau.

Jei save nugalėsi, lengvai nugalėsi ir visa kita.

Tobula pergalė yra savęs pergalė.

Tas yra tikras savęs ir pasaulio valdovas, kurio jausmai klauso proto, o protas manęs.

3. Jei nori pasiekti tokio aukšto tobulumo, reikia drąsiai pradėti ir pridėti kirvį prie pat šaknų, kad išrautumei bei sunaikintumei ir giliausiai tūnančias netvarkingos savimeilės ir žemiškų daiktų pamėgimo liekanas.

Iš savimeilės kyla visos ydos, kurias žmogus turi išrauti ir sunaikinti; kai ji bus visiškai nugalėta, žmogus turės tikrą ramybę.

Kadangi nedaug tėra su savimeile bekovojančių, todėl ir vargstame palaidoti kūne, negalėdami virš jo pakilti.

Kas nori laisvai mane sekti, turi apmarinti visus netvarkingus palinkimus ir atsisakyti nuo tvarinių meilės.

LIV SKYRIUS

PRIGIMTIES IR MALONĖS VEIKIMAS

1. Jėzus. Mano sūnau, rūpestingai stebėk prigimties ir malonės veiksmus, nes, nors jie ir yra vienas kitam priešingi, tačiau skirtumas tarp jų yra toks nepastebimas, kad juos gali atskirti tik dvasiniuose dalykuose gerai patyręs žmogus.

Kiekvienas žmogus nori gero ir jo siekia žodžiais ir veiksmais. Daug kas apsiriko dėl to tariamo gero.

2. Prigimtis yra gera artistė; ji vilioja, žavi, bet turi tik vieną tikslą — pačią save.

Malonė gi, priešingai, veikia paprastai, vengia viso to, kas galėtų mesti kokio blogio šešėlį; ji nestatinėja pinklių ir visa daro dėl Dievo, galutinio savo tikslo.

Prigimtis bijo mirti, nenori pakęsti prievartos, būti nugalėta, pavergta arba geruoju pasiduoti.

Malonė ragina apsimarinti, kovoja su kūniškumu, atmeta pavergimą, nori būti nugalėta ir nenori naudotis laisve; ji mėgsta kitų priklausyti, nenori nė vieno valdyti, bet nori gyventi Dievo rankos vadovybėj; dėl Dievo ji nori būti žemesnė už visus tvarinius.

4. Prigimtis dirba savo naudai ir žiūri ką laimėti iš kitų.

Malonė domisi ne tuo, kas jai naudinga, bet kas kitiems naudinga.

5. Prigimtis mėgsta pagarbą ir išaukštinimą.

Malonė visą garbę Dievui skiria.

6. Prigimtis bijo paniekos ir nepasisekimo.

Malonė gi džiaugiasi galėdama kentėti panieką dėl Jėzaus vardo (Apd. 5, 41).

7. Prigimtis mėgsta tinginiauti ir kūnui poilsio duoti.

Malonė negali tinginiauti ir džiaugiasi galėdama dirbti.

8. Prigimtis ieško įdomių ir gražių dalykų, biaurius ir negražius niekina.

Malonei patinka paprasti ir kuklūs da-

lykai; ji nesibaido šiurkščių dalykų ir neatsisako apsirengti skudurais.

9. Prigimtis trokšta žemiškų dalykų; ji džiaugiasi žemišku pelnu, liūdi dėl nuostolių ir jaudinasi dėl menkiausio įžeidimo.

Malonė ieško amžinųjų dalykų ir neprisiriša prie laikinųjų; ji nesijaudina pralaimėjusi ir nepyksta dėl skaudžiausių įžeidimų, nes jos turtas ir jos džiaugsmas yra danguje, kur niekas nedingsta.

10. Prigimtis yra godi ir lengviau ima, negu duoda; ji saugoja, kas jai priklauso.

Malonė yra dosni ir nieko sau nepalieka; pasitenkina mažu ir mano, kad *laimingesnis dalykas duoti kaip imti* (Apd. 20, 35).

11. Prigimtis linksta prie tvarinių, prie tuštybės, prie kūniškumo; ji nori atgimti kituose.

Malonė kelia prie Dievo, ragina tobulėti, atsisako tvarinių, bėga nuo pasaulio, niekina kūno geismus, nesiblaško ir nedrįsta rodytis žmonėms.

12. Prigimtis džiaugiasi patirdama malonumo, pataikaujančio jausmams.

Malonė tik Dievuje ieško suraminimo;

būdama aukščiau visų matomų dalykų, ji gėrisi tik aukščiausiu gėriu.

13. Prigimtis veikia tik dėl pelno ir savo naudai; ji nieko nedaro veltui, bet tikisi laimėti tiek pat, arba daugiau, garbės ar pagyrimų; ji reikalauja, kad jos darbas būtų brangiai vertinamas.

Malonė neieško nieko laikino; ji ieško tik vieno užmokesčio, Dievo, ir iš laikinųjų dalykų pasirenka tik tuos, kurie tarnauja amžiniesiems dalykams įsigyti.

14. Prigimtis nori turėti didelį skaičių giminių ir draugų; ji didžiuojasi aukšta kilme ir gera vieta; ji šypsosi galingiesiems, pataikauja turtuoliams ir garbina į save panašius.

Malonė myli net savo priešus ir nesididžiuoja draugų skaičiumi; jai neturi reikšmės nei kilmė nei protėviai, išskyrus tuos, kurie pasižymėjo dorybėmis; ji labiau linksta prie vargšo, kaip prie turtuolio, labiau užjaučia nekaltą, negu galingą, susideda su teisingu, vengia melagio ir nepaliauja raginti geruosius būti dar geresniais (1 Kor. 12, 31), kad savo dorybėmis taptų panašūs į Dievo Sūnų.

15. Prigimtis greit skundžiasi trūkumu ir nepatogumais.

Malonė be dejonių pakelia neturtą.

16. Prigimtis viską sau priskiria, kovoja už savo reikalus.

Malonė viską priskiria Dievui, iš kurio viskas kyla, ji sau nepasisavina jokio gero, storžieviškai nesipučia, nelaiko savo nuomonės geresne už kitų, bet visas savo mintis ir visus savo jausmus paveda amžinajai Išminčiai ir Dievo sprendimui.

17. Prigimtis nori sužinoti paslaptis ir ieško naujienų; ji nori pasirodyti, viską matyti ir viską patirti; ji nori būti žinoma ir giriama.

Malonė nesirūpina naujienomis ar tuo, kas pataikauja smalsumui, nes tai yra seno sugedimo atgimimas, kadangi žemėje nėra nieko naujo nei pastovaus.

Ji moko drausminti jusles, vengti pasididžiavimo, kukliai paslėpti tai, kas tikrai verta pagirti, ir ieškoti tik to, kas galėtų būti naudinga Dievo garbei.

Ji nemėgsta, kad ji pati ar jos darbai būtų giriami, bet trokšta, kad būtų garbina-

mas Dievas, kuris iš meilės dalina savo dovanas.

18. Toji malonė ir antgamtinė šviesa speciali Dievo dovana; tai išrinktųjų ženklas, tai amžinojo išganymo laidas. Ji pakelia žmogaus širdį nuo žemės iki dangiškųjų dalykų meilės ir iš kūniškos padaro dvasišką.

Juo labiau susilpnėja ir yra nugalima prigimtis, juo gausiau pasklinda malonė; vis gausėdama žmogaus sieloj, ji atstato žmogaus viduje Dievo paveikslą.

LV SKYRIUS

PRIGIMTIES SUGEDIMAS

1. M o k i n y s. Viešpatie mano Dieve, kuris mane sutvėrei pagal savo paveikslą ir panašumą, suteik man mano išganymui reikalingos malonės, kad aš galėčiau įveikti sugedusią prigimtį, kuri mane stumia į nuodėmę ir į pražūtį.

Matau savo sąnariuose kitą įstatymą, pasipriešinantį mano proto įstatymui (Rom.

7, 23), kuris mane daro pojučių vergu; jei tu man nepadėsi, uždegdamas mano širdį šventąja malone, aš neatsispirsiu jo kurstomoms aistroms.

Tavo malonė reikalinga nugalėti prigimčiai, linkusiai į jaunystės blogį (Gen. 8, 21).

Pirmajam tėvui Adomui puolus, toji dėmė pereina ant visų žmonių, ir jie dėl jos kenčia, nes pati prigimtis, kurią sutvėrei gerą, dabar yra sugedusi, kadangi viena pati palikta linksta tik į bloga ir prie žemiškų dalykų.

Kas dar joje yra likę gera, tai yra paslėpta kaip žarija pelenuose.

Toji jos galia yra labai aptemdytas natūralus protas, kuris dar atskiria gera nuo bloga, tikra nuo netikra, tačiau bejėgis įvykdyti tai, kas jam atrodo gera, kadangi jam trūksta pilnos tiesos šviesos ir kadangi visos jo galios serga.

3. Dėl to aš gėriuosi Dievo įstatymu kaip vidujinis žmogus (Rom. 7, 22) ir pripažįstu, kad tavo įstatymai yra šventi, teisingi ir geri (Rom. 7, 12) ir kad jie smerkia blogį ir saugo nuo nuodėmės.

Bet matau savo sąnariuose kitą įstatymą, darantį mane belaisvį nuodėmės įstatymo (Rom. 7, 25), labiau klausantį jausmų, negu proto. Norėti yra arti manęs, bet padaryti gera aš neįstengiu (Rom. 7, 18).

Aš dažnai darau gerus pasiryžimus, tačiau be tavo malonės aš nenugaliu nė mažiausios kliūties.

Aš matau ir tobulybės kelią ir žinau, ką turiu daryti, tačiau savo sugedimo naštos slegiamas aš nepasiekiu jokio tobulumo.

4. Kaip man reikalinga, Viešpatie, tavo malonė, kad ką nors gera pradėčiau ir ištesėčiau.

Be jos aš nieko negaliu padaryti, bet aš visa galiu tame, kuris mane stiprina (Pilyp. 4, 13).

Dangiškoji malone, be tavęs mūsų nuopelnai ir prigimties dovanos nieko nereiškia!

Be malonės, o Viešpatie, tavo akyse neturi jokios vertės nei menai, nei turtai, nei grožis, nei galybė, nei talentai, nei iškalba.

Prigimties dovanų juk turi ir dori ir blogi žmonės, o malonė yra tik išrinktųjų do-

vana; ji yra ženklas, pagal kurį pažįsta tuos, kurie verti amžino gyvenimo.

Malonės dovana yra tokia reikšminga, kad be jos neturi reikšmės nei pranašavimo, nei stebuklų darymo, nei kontempliacijos dovana.

Be malonės ir meilės tau nemalonus nei tikėjimas, nei viltis, nei kitos dorybės.

5. Palaimintoji malone, tu praturtini dorybėmis dvasios beturtį ir nuolankųjį.

Nužemk ant manęs, pripildyk mane nuo pat ryto savo ramybe, kad pavargusi mano siela pakely nesukluptų.

Mano Dieve, aš maldauju tavo malonės, aš tik jos vienos tetrokštu, jos vienos man užtenka (II Kor. 12, 9), nors ir nieko negaučiau, ko nori prigimtis.

Jei turėčiau tavo malonę, nebijočiau jokio blogo bandymų metu.

Tu esi mano stiprybė, mano patarėjas, mano atrama.

Tavo malonė galingesnė už visus priešus ir išmintingesnė už visus išminčius.

6. Ji moko tiesos ir elgsenos; ji širdies šviesa ir paguoda suspaudimuose; ji naiki-

na liūdesį, išblaško baimę, maitina dievotumą, duoda ašarų.

Kas aš būčiau be jos? Sausas medis ir bergždžia šaka, kuri tinka tik sudeginti.

Tavo malonė, Viešpatie, tegu mus, meldžiančius, visados pranoksta ir lydi, ir žadina mumyse norą nuolatos siekti gerų darbų. Per Jėzų Kristų, mūsų Viešpatį. Amen.

LVI SKYRIUS

KRISTAUS SEKIMAS KRYŽIŲ NEŠANT

1. Jėzus. Mano sūnau, susivienysi su manimi tik tada, kada visai išsilaisvinsi iš savęs.

Kaip, išsižadėjus išorinių dalykų, turima vidaus ramybę, taip, būnant laisvu viduje, galima susijungti su Dievu.

Aš noriu tave išmokyti tobulo išsižadėjimo, kad galėtum man paklusti maloniai ir nemurmėdamas.

Sek mane, nes aš esu kelias, tiesa ir gyvybė (Jon. 14, 6). Be kelio neinama pir-

myn, be tiesos nėra pažinimo, be gyvybės — gyvenimo. Aš esu kelias, kuriuo turi eiti, tiesa, kurią turi tikėti, gyvenimas, kurio turi viltis.

Aš esu kelias, kuris neklaidina, tiesa, kuri neapgaudinėja, gyvybė, kuri niekad nepasibaigs.

Aš esu tiesus kelias, aukščiausia tiesa, tikras, palaimintas, nesutvertas gyvenimas.

Jei neiškrypsi iš mano kelio, pažinsi tiesą, ir tiesa padarys tave laisvą (Jon. 8, 32).

2. *Jeigu nori įeiti į gyvenimą, laikykis įsakymų* (Mat. 19, 17).

Jei nori pažinti tiesą, tikėk man.

Jei nori būti tobulas, parduok viską (Mat. 19, 21).

Jei nori būti mano mokinys, išsižadėk savęs (Luk. 9, 23).

Jei nori turėti palaimintą gyvenimą, niekink žemišką gyvenimą.

Jei nori būti išaukštintas danguje, nusižemink žemėje.

Jei nori su manim karaliauti, nešk su manim kryžių.

Tik kryžiaus tarnai randa palaimos ir tikros šviesos kelią.

3. M o k i n y s. Viešpatie Jėzau, kadangi tavo gyvenimas buvo vargingas ir pasaulis jį niekino, leisk man tave sekti ir būti pasaulio niekinamam.

Mokinys nėra aukštesnis už mokytoją nei tarnas už savo valdovą (Mat. 10, 24).

Aš noriu išmokti tvarkytis pagal tavo pavyzdį, nes tik ten yra mano išganymas ir tikras šventumas.

Nei skaitomi nei girdimi dalykai manęs nepatenkina — aš trokštu tik dangiškojo gyvenimo.

4. J ė z u s. Mano sūnau, būsi palaimintas, jei tai žinai ir tai darysi (Jon. 13, 17).

Kas turi mano įsakymus ir juos laiko, tas mane myli. O kas mane myli, bus mano tėvo mylimas; ir aš jį mylėsiu ir pats jam apsireikšiu (Jon. 14, 21).

5. M o k i n y s. Viešpatie Jėzau, tegul būna pagal tavo žodį ir pagal tavo pažadą —tik kad būčiau vertas tos neapsakomai didelės laimės.

Aš gavau kryžių iš tavo rankos, aš jį nešiu, kaip tu norėjai, iki mirties.

Gero vienuolio kelias yra kryžiaus kelias, bet tas kryžius veda į garbę.

Aš jau pradėjau jį nešti, ir negalima grįžti atgal; negalima nė sustoti.

6. Tad ženkime, mano broliai, pirmyn, Jėzus eis kartu su mumis.

Dėl Jėzaus mes pasiėmėme kryžių, dėl Jėzaus ir neškime.

Tas, kuris yra mūsų vadas ir mūsų vadovas, bus ir mūsų pagalba.

Mūsų karalius žengia mūsų prieky; jis kovos už mus.

Sekime drąsiai, būkime pasiruošę šioj kovoj mirti, bet nesutepkime savo garbės (I Mak. 9, 10) gėda, pabėgdami nuo kryžiaus.

LVII SKYRIUS

PUOLUS NENUSIMINTI

1. Jėzus. Mano sūnau, man labiau patinka tavo kantrybė ir tavo nusižeminimas nepasisekimuose, kaip džiaugsmas ir uolumas tada, kada tau visko pakanka.

Ko liūsti, kai tau prikiša kokį lengvą prasižengimą? Jei klaida būtų ir didesnė, nebūtų ko nusiminti.

Nekreipk dėmesio, juk tai ne naujas dalykas, patirtas ne pirmą kartą ir ne paskutinį, jei dar teks gyventi.

Esi drąsus, kai nieko blogo nėra atsitikę.

Net kitiems patari, kaip elgtis, ir juos ramini, tačiau kai tik patį staiga ištinka koks nemalonumas, tuoj netenki nei jėgų nei nuovokos, kaip elgtis.

Juk patyrimas parodė, koks silpnas esi, bet Dievas tai leidžia tavo išganymui.

2. Pašalink iš savo širdies visa, kas ją erzina. Jei ištiko koks nemalonumas, nenusimink, bet tuojau atgauk pusiausvirą, lyg nieko nebuvę.

Jei negali kentėti džiaugsmingai, kentėk kantriai.

Jei erziniesi ir piktiniesi girdėdamas apie ką nors kalbant, tai valdyk save tada ir saugokis, kad nepasakytum smarkų žodį, kuris galėtų papiktinti silpnesniuosius.

Tavo susijaudinimas greit praeis, ir sugrįžusi malonė sušvelnins vidaus kartumą.

Aš visad budžiu, sako Viešpats, kad tau padėčiau ir tave paguosčiau, jei tu manim pasitiki ir manęs šaukiesi.

3. Apsišarvuok ištverme ir pasiruošk dar daugiau kentėti.

Nors ir dažnai tau neramu ir esi gundomas, tačiau dar ne viskas prarasta.

Esi žmogus, ne Dievas; kūnas — ne angelas.

Kaip gi tu gali visada išsilaikyti vienodame tobulybės laipsny, jei tos ištvermės pritrūko angelui danguje ir pirmajam žmogui rojuje?

Aš stiprinu ir išlaisvinu tuos, kurie dejuoja; aš pakeliu iki savęs tuos, kurie prisipažįsta esą silpni.

4. M o k i n y s. Viešpatie, tegul būna palaiminta tavo kalba; ji saldesnė už medų (Psl. 18, 11).

Ką daryčiau, tokią daugybę nemalonumų turėdamas, jei tu manęs negaivintumei savo šventais žodžiais?

Ką man reiškia kentėjimai, jei tik aš ateičiau prie išganymo vartų?

Suteik man gerą kelionės galą — leisk man laimingai pereiti iš šio į aną pasaulį.

Atsimink mane, Viešpatie, ir vesk mane tiesiu keliu į savo karalystę. Amen.

LVIII SKYRIUS

NESIDOMĖK DIEVO PASLAPTIMIS

1. Jėzus. Mano sūnau, nesiginčyk apie aukštus dalykus ir apie slaptus Dievo sprendimus; neklausk, kodėl vienas žmogus apleistas, o kitas gausiai gauna malonių; kodėl vienas kenčia nepasisekimus, o kitas išaukštintas garbėje.

Visa tai yra aukščiau žmogaus išmanymo, ir jokios proto pastangos negalės suprasti Dievo planų.

Kada tau priešas pakiša panašias mintis arba žmonės tau iškelia smalsius klausimus, tu atsakyk pranašo žodžiais: *Viešpatie, tu teisingas ir tavo sprendimai teisingi* (Psl. 118, 137), arba: *Viešpaties nutarimai tikri ir teisingi patys savyje* (Psl. 18, 10).

Mano sprendimų reikia bijoti, o ne juos tyrinėti, nes jie žmogaus protui neprieinami.

Nesiginčyk ir dėl šventųjų nuopelnų, neieškok, kuris iš jų šventesnis ar didesnis dangaus karalystėje.

Tie tyrinėjimai dažnai sukelia nereikalingus ginčus; jie pataikauja puikybei ir tuščiai garbei, iš kurių kyla pavydas ir nesutarimas.

Tokių klausimų kėlimas nepatinka šventiesiems ir neatneša naudos. *Nes Dievas nėra nesutarimo Dievas, bet ramybės* (I Kor. 14, 33), kuri atsiranda ne puikybėn keliantis, bet nusižeminant.

3. Kai kurie vienus šventuosius labiau garbina, negu kitus. Tačiau tą skirtumą daro žmogus, ne Dievas.

Aš padariau visus šventuosius, aš jiems suteikiau malonių ir aš jiems padalinau garbę.

Aš žinau kiekvieno nuopelnus: aš juos įspėjau su maloniausiais palaiminimais (Psl. 20, 4).

Aš juos pažinau ir mylėjau prieš amžius: *aš juos išrinkau iš pasaulio* (Jon. 15, 19), ne jie pirmieji mane pasirinko.

Aš juos pakviečiau malone, juos patraukiau gailestingumu, juos vedžiau įvairiai bandydamas.

Aš juos raminau, daviau jėgos ištverti ir apvainikavau jų kantrybę.

4. Aš pažįstu pirmąjį ir paskutinįjį, aš juos visus apglėbiu savo begaline meile.

Juk, garbindamas šventuosius, mane turi garbinti. Kiekviename šventajame garbink mane, nes aš juos išaukštinau be jų nuopelnų. Tas, kuris niekina mano mažiausįjį, nepagarbina nė didžiausiojo, nes aš padariau ir vieną ir kitą.

Kas žemina kurį nors mano šventąjį, tas žemina mane ir visus, kurie yra danguje.

Juos visus jungia meilės ryšys; jie visi vienaip jaučia, turi vieną valią ir yra susijungę ta pačia meile.

5. Dar daugiau: jie mane myli labiau, negu save ir savo nuopelnus.

Iškilę aukščiau savęs ir savo meilės, jie pasineria mano meilėje ir yra laimingi.

Niekas negali laimėti jų širdies ar ją nukreipti į ką kitą, nes, pažindami amžiną tiesą, jie dega negęstančia meile.

Nedera tad kūne paskendusiems ir kūniškus džiaugsmus pamėgusiems kalbėti apie šventųjų padėtį, nes jie sprendžia apie tai ne pagal amžinąją tiesą, bet pagal savo palinkimus.

6. Daugelis tai daro dėl nežinojimo, ypač tie, kurie, maža teturėdami dieviškos šviesos, retai temyli ką nors tobula dvasine meile.

Prigimties palinkimas ir grynai žmogiškas prisirišimas lenkia tai prie vieno, tai prie kito šventojo; taip elgdamiesi žmonės perkelia žemės jausmus į dangų.

Tačiau yra begalinis skirtumas tarp galvojimo netobulų žmonių ir tarp tų, kuriuos apšviečia šviesa iš aukščiau.

7. Saugokis, mano sūnau, smalsiai tyrinėti tuos dalykus, kurie praneša tavo protą; vietoj to geriau stenkis laimėti nors ir paskutinę vietą danguje.

Ką padėtų žinojimas, kad tas ar kitas šventasis yra pats švenčiausias ir pats tobuliausias dangaus karalystėje, jei dėl to dar daugiau nenusižemintumei ir dar labiau manęs negarbintumei?

Tas yra malonesnis Dievui, kuris galvoja apie savo nuodėmių didumą ir dorybių mažumą, kuris mąsto, kaip toli dar jam iki šventųjų tobulumo, bet ne tas, kuris ginčijasi dėl šventųjų garbės laipsnio danguje.

Geriau su ašaromis akyse šauktis šventųjų užtarimo danguje, negu stengtis išsiaiškinti jų padėties paslaptį danguje.

8. Jie ten laimingi, patenkinti. Ką daugiau mums bereikia žinoti apie juos? Ar to nepakanka mūsų smalsumui pašalinti?

Šventieji nesididžiuoja savo nuopelnais, nes visa gera jie priskiria ne sau, bet man, nes viską aš jiems daviau dėl meilės.

Jų meilė Dievybei tokia didelė, jų džiaugsmas toks gausus, kad jų laimei, kaip ir jų garbei, nieko netrūksta.

Juo didesnė jų garbė, juo jie kuklesni savęs atžvilgiu; tas jų nusižeminimas man labai brangus ir labiau juos jungia su manim.

Štai dėlto yra parašyta, kad *jie dėjo vainikus ties Dievo sostu,* kad *jie parpuolė ant savo veido ir garbino gyvąjį per amžių amžius* (Apr. 4, 10; 5, 14).

9. Daugelis teiraujasi, kas bus pirmas Dievo karalystėje (Mat. 18, 1), o tuo tarpu jie dar nieko nežino, ar bus verti ten būti paskutiniaisiais.

Yra kažkas didingo būti mažiausiu dan-

guje, kur visi yra dideli, nes visi yra pašaukti ir visi yra Dievo vaikai.

Iš mažiausiojo pasidarys tūkstantis ir iš mažutėlio galingiausia tauta, tuo tarpu kai šimto metų nusidėjėlis bus prakeiktas (Iz. 60, 22; 65, 20).

Kada mano mokiniai paklausė mane, kas bus didžiausias Dievo karalystėje, jie išgirdo šį atsakymą:

Iš tikrųjų, sakau jums, jei jūs nesigręšite ir nepasidarysite kaip vaikai, neįeisite į dangaus karalystę. Taigi, kas tik pasižemina kaip vaikas, tas didžiausias dangaus karalystėje (Mat. 18, 3-4).

10. Vargas tiems, kurie gėdisi pasižeminti su mažaisiais, nes dangaus vartai yra žemi, ir jie negalės praįsti.

Vargas ir turtuoliams, nes jie jau turi savo paguodą (Luk. 6, 24). Kada vargšai bus įėję į dangaus karalystę, jie paliks už durų ir vaitos.

Džiaukitės, nuolankieji; virpėkit iš laimės, vargingieji, nes dangaus karalystė jums priklauso (Luk. 6, 20), jei, žinoma, jūs vaikščiosit tiesoje.

LIX SKYRIUS

VISA VILTIS DIEVUJE

1. M o k i n y s. Viešpatie, kas yra mano viltis ir mano paguoda šiame gyvenime? Argi ne tu, Viešpatie, kurio gailestingumas begalinis?

Kur man buvo gera be tavęs? Kur man buvo bloga su tavim?

Geriau noriu būti vargšas su tavimi, negu turtuolis be tavęs.

Geriau noriu būti su tavim žemės keleivis, negu turėti dangų be tavęs. Kur tu esi, ten yra dangus, kur tavęs nėra, ten yra pragaras ir mirtis.

Tu mano troškimas, dėl to būdamas toli nuo tavęs vaitoju ir meldžiuosi.

Aš galiu pasitikėti tik tavimi ir tik tavo, o Dieve, laukti pagalbos!

Tu mano viltis, mano pasitikėjimas, mano ištikimas ramintojas.

2. *Visi ieško savo naudos* (Pilyp. 2, 21), tik tu vienas teieškai mano išganymo ir mano tobulumo, viską sutvarkydamas mano naudai.

Jei leidi mane gundyti, tai darai mano naudai, nes taip mėgsti ištirti tuos, kurie tau brangūs.

Dėl tų bandymų negaliu tavęs mažiau mylėti, negu myliu gausiai guodžiamas.

3. Tavyje, Viešpatie, turiu visą viltį ir visą atramą; į tavo širdį aš sudedu visus skausmus ir susijaudinimus, nes visur kitur aš matau tik silpnumą ir nepastovumą.

Jei man nepadėsi, manęs nesustiprinsi, manęs nepaguosi, manęs nepamokysi, tai nėra draugų, kurie galėtų man patarnauti, nėra globėjų, kurie galėtų man padėti, nėra išminčių, kurie galėtų man patarti, nėra knygos, kuri mane paguostų, nėra tokių turtų, kurie galėtų mane išpirkti, nėra tokios slaptos vietos, kuri mane priglaustų.

Visa, kas, rodosi, galėtų teikti ramybę ir laimę, be tavęs yra niekas ir negali laimės suteikti.

Tu esi viso gero pradžia ir pabaiga, gyvenimo pilnybė, neišsemiamas šviesos šaltinis; tavimi pasitikėti yra didžiausias tavo tarnų džiaugsmas.

Mano akys atkreiptos į tave; mano Dieve, gailestingumo Tėve, tavimi pasitikiu.

Pašvęsk mano sielą, palaimink ją dangišku palaiminimu, kad ji taptų tavo šventa buveine, tavo amžinos garbės sostu, kad toj šventykloj, kurioj teiksies gyventi, nebūtų nieko, kas įžeistų tavo žvilgsnį.

Išklausyk mane, Viešpatie, nes tavo pasigailėjimas maloningas, pažvelk į mane dėl savo pasigailėjimo daugybės (Psl. 68, 17); išklausyk maldą savo vargingo tarno, kuris yra ištremtas toli nuo tavęs į tamsos ir mirties sritis.

Globok sielą savo vargšo tarno, kuris randasi sugedusio gyvenimo pavojuose; tegul tavo malonė jį lydi ir veda ramybės keliu į amžinosios šviesos tėvynę. Amen.

KETVIRTOJI KNYGA

ŠVENČIAUSIAS SAKRAMENTAS

RAGINIMAS PRIIMTI ŠV. KOMUNIJĄ

Jėzus. *Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate apsunkinti, ir aš jus atgaivinsiu* (Mat. 11, 28).

Duona, kurios aš duosiu, yra mano kūnas dėl pasaulio gyvybės (Jon. 6, 52).

Tai yra mano kūnas, kuris už jus duodamas; tai darykite mano atsiminimui (Luk. 22, 19).

Kas valgo mano kūną ir geria mano kraują, tas pasilieka manyje ir aš jame (Jon. 6, 57).

Žodžiai, kuriuos aš jums kalbėjau, yra dvasia ir gyvybė (Jon. 6, 64).

I SKYRIUS

KAIP REIKIA PRIIMTI JĖZU

1. M o k i n y s. Tai tavo žodžiai, Jėzau, amžinoji teisybe, nors jie pasakyti ne vienu laiku ir užrašyti ne toj pačioj vietoj.

Kadangi tai tavo žodžiai ir tikri žodžiai, aš turiu juos priimti su dėkingu tikėjimu.

Tai tavo žodžiai, nes tu juos pasakei; bet tai yra ir mano žodžiai, nes juos pasakei mano išganymui.

Aš juos priimu su džiaugsmu, kad jie giliai įsmegtų į mano širdį.

Šie žodžiai, kurie yra pilni gerumo, švelnumo ir meilės, mane gaivina; tačiau mano nuodėmės mane baugina ir netyra sąžinė mane tolina nuo tos taip šventos paslapties.

Tavo žodžių švelnumas mane traukia, bet mano nuodėmių sunkumas mane sulaiko.

2. Tu man liepi artintis prie tavęs su pasitikėjimu, jei aš noriu turėti dalį su tavimi; tu man liepi maitintis nemirtingumo duona, jei aš noriu turėti gyvybę ir amžiną garbę.

Ateikite pas mane, sakai tu, *visi, kurie vargstate ir esate apsunkinti, ir aš jus atgaivinsiu* (Mat. 11, 28).

Kokie malonūs žodžiai nusidėjėlio ausiai! Viešpatie mano Dieve, tu kvieti vargšą dalyvauti tavo šventame kūne.

Tačiau kas aš esu, Viešpatie, kad drįsčiau prie tavęs prisiartinti?

Dangų dangūs negali tavęs sutalpinti (III Kar. 8, 27), o tu sakai: *Ateikite visi pas mane.*

3. Iš kur tas gailestingas nuolaidumas ir tas malonus pakvietimas?

Kaip drįsčiau prisiartinti prie tavęs, kad savyje nejaučiu nieko gero, kas suteiktų nors kiek pasitikėjimo?

Kaip aš drįsčiau priimti tave savo namuose, jei taip dažnai įžeidžiau tavo gerumą?

Angelai ir arkangelai tave garbina drebėdami, šventieji ir teisingieji pilni išgąsčio, o tu vis sakai: *Ateikite visi pas mane!*

Jei ne tu pats tuos žodžius tartumei, kas galėtų jais patikėti?

Jei ne tu pats įsakytumei prie tavęs artintis, kas galėtų išdrįsti tai padaryti?

4. Teisingasis Nojus šimtą metų statė arką, kad galėtų išsigelbėti su keliais asmenimis, tai kaip gi aš per valandą galėčiau tinkamai pasiruošti priimti pasaulio Kūrėją?

Mozė, didžiausias tavo tarnas, kuriam tu buvai kaip draugas, padarė negendančio medžio arką ir ją padengė grynu auksu, kad į ją įdėtų įstatymo lenteles, tai kaip gi aš, nevertas sutvėrimas, galėčiau drįsti taip lengvai priimti įstatymo kūrėją ir gyvybės davėją?

Išmintingiausias Izraėlio karalius Saliamonas septynis metus statė bažnyčią tavo vardo garbei ir aštuonias dienas šventė pašventinimo iškilmes; jis paaukojo tūkstantį permaldavimo aukų ir trimitams gaudžiant bei džiaugsmo aidams skambant iškilmingai padėjo sandoros skrynią į jai skirtą vietą.

Kaip gi aš, būdamas toks vargingas žmogus, tegalėdamas vos pusvalandį pamaldžiai susikaupti, galėčiau tave įvesti į savo namus?

Kaip būtų gera, kad nors kartą naudingai būčiau panaudojęs nors mažiausią laiko valandėlę!

5. Mano Dieve, ko nėra padarę tie šventi žmonės, kad tau patiktų! O kiek aš maža tedarau ir kaip trumpai aš ruošiuosi šv. Komunijai priimti!

Retai aš tesu gerai susikaupęs, dar rečiau laisvas nuo išsiblaškymo.

Tavo gi dieviškojo buvimo metu jokia nereikalinga mintis, joks tvarinys neturėtų užimti mano dvasios, nes aš priimu į save ne angelą, bet angelų Viešpatį.

6. Koks begalinis skirtumas tarp sandoros skrynios turinio ir tavo skaisčiausiojo kūno; tarp senojo įstatymo aukų, būsimosios aukos paveikslo, ir tikrosios tavo kūno ostijos, visų senųjų aukų išsipildymo!

7. Kodėl tavo akivaizdoje labiau neužsidega mano širdis?

Kodėl aš rūpestingiau nesiruošiu dalyvauti tavo šventose paslaptyse, jei senovės patriarkai ir šventieji pranašai, karaliai ir kunigaikščiai su savo tautomis taip uoliai dalyvavo dieviškose apeigose?

8. Dievobaimingasis karalius Dovydas, atsimindamas Dievo tėvams suteiktas geradarybes, išreiškė savo džiaugsmą religi-

niais šokiais prieš sandoros skrynią; jis liepė padaryti įvairių muzikos instrumentų, sudėstė psalmes ir liepė tautai džiaugsmingai giedoti; Šventosios Dvasios pagautas ir pats dažnai jas giedodavo arfai pritariant; taip jis išmokė Izraelio vaikus garbinti Dievą visa širdimi ir kasdien sujungti savo balsus Dievo pagarbinimui.

Jei sandoros skrynia įkvėpdavo tiek uolumo Dievui pagarbinti, tai kiek pagarbos ir meilės turi įkvėpti krikščionims, o Jėzau, tavo buvimas Švč. Sakramente ir tavo švenčiausiojo kūno priėmimas!

9. Daugelis bėgioja po įvairias vietas, lankydami šventųjų relikvijas; jie klausosi pasakojimų apie jų darbus; jie gėrisi jų garbei pastatytomis bažnyčiomis ir bučiuoja jų šventus, aukse ir šilke paslėptus, kaulus.

Tu gi, mano Dieve, šventųjų Šventasis, žmonių Sutvėrėjas, angelų karalius, esi čia pat gyvas prieš mane altoriuje!

Tos relikvijos dažnai lankomos iš smalsumo, norint pamatyti naujų dalykų; tokiais nekilniais motyvais ir be atgailos dvasios daromos kelionės neduoda daug naudos įpročiams pataisyti.

Altoriaus gi Sakramente tu pats esi, Jėzau Kristau, tikrasis Dieve ir tikrasis Žmogau, ir kiek kartų vertai ir karštai esi priimamas, tiek kartų gausiai teiki amžinojo išganymo vaisių.

Į šią šventą puotą traukia ne lengvapėdiškumas, ne smalsumas, ne jausmai, bet tvirtas tikėjimas, gyva viltis ir nuoširdi meilė.

10. Dieve, nematomasis pasaulio Kūrėjau, kaip esi vertas garbinimo už visa tai, ką mums darai! Su kokiu gerumu ir malonumu globoji savo išrinktuosius, kad pats save duodi kaip maistą savo Švč. Sakramente!

Tai pranoksta kiekvieną supratimą; tik šitas, o ne kitas dalykas traukia prie tavęs pamaldžias širdis ir jas uždega tavo meile.

Tavo ištikimieji, visą gyvenimą užsiėmę tobulinimosi darbu, iš dažno Švč. Sakramento priėmimo semiasi nepaprasto uolumo dorybėms praktikuoti.

11. Paslėptoji Sakramento malone, tu pažįstama tik ištikimiesiems Jėzaus Kristaus tarnams, nes neištikimieji, nuodėmės pavergti, negali pajusti jos įtakos!

Šituo Sakramentu gaunama Šventosios Dvasios malonė; ji atgaivina sielos jėgas ir jai grąžina pirmykštį grožį, kurį nuodėmė buvo sunaikinusi.

Ta malonės jėga kartais yra tokia didelė, kad ne tik dvasia, bet ir aptingęs kūnas įgauna naujos jėgos.

12. Todėl su kartumu tenka apgailestauti tą nerūpestingumą, kuris silpnina mumyse norą priimti Jėzų Kristų, vienintelę išrinktųjų viltį.

Juk jis mus atpirko ir mus pašvenčia; jis žemės keleivių paguoda ir amžinoji šventųjų laimė.

Kaip skaudu turėtų būti matant, kiek daug žmonių yra abejingai nusistačiusių šios paslapties atžvilgiu! Juk tai yra dangaus džiaugsmas ir pasaulio išganymas!

O apakusi ir sukietėjusi žmogaus širdis, kuri taip neįvertina šios neapsakomos dovanos, arba, dėl kasdieninio naudojimo pradeda jos netgi nepaisyti!

13. Jei tas garbingiausias Sakramentas tebūtų vykdomas tik vienoj vietoj, jei tik vienas kunigas visame pasauly aukotų ostiją, su kokiu uolumu bėgtų žmonės į tą vie-

tą, pas tą vienintelį pasauly kunigą, kad galėtų pamatyti šventųjų paslapčių aukojimą!

Tačiau yra daug kunigų, Kristus yra aukojamas daugely vietų, kad Dievo gailestingumas ir Dievo meilė žmogui galėtų tiek plačiai reikštis, kiek plačiai bus pasklidusi pasauly šventoji Komunija.

Ačiū tau Jėzau, amžinasis Ganytojau, kuris teikiesi mus varge ir ištrėmime maitinti savo kūnu ir krauju ir mus kviesti dalyvauti tose šventose paslaptyse sakydamas: *Ateikite visi, kurie vargstate ir esate apsunkinti, ir aš jus atgaivinsiu* (Mat. 11, 28).

II SKYRIUS

ŠVENČIAUSIAS SAKRAMENTAS — DIEVO MEILĖS ŽMOGUI PAREIŠKIMAS

1. M o k i n y s. Visiškai pasitikėdamas tavo gerumu ir tavo gailestingumu, aš artinuosi prie tavęs, Viešpatie, kaip ligonis prie Gelbėtojo, kaip išalkęs ir ištroškęs prie gyvybės šaltinio, kaip neturtėlis prie dangaus

karaliaus, kaip vergas prie savo pono, kaip tvarinys prie Tvėrėjo, kaip nusiminęs prie švelnaus guodėjo.

Bet kas yra manyje, kas ragina eiti prie tavęs? Kas aš esu tau, kad save man duotumei?

Kaip nusidėjėlis drįs tau pasirodyti? Kaip tu ateisi pas nusidėjėlį?

Tu pažįsti savo tarną ir žinai, kad jame nėra nieko gero, dėl ko jis būtų vertas tokios malonės.

Prisipažįstu esąs nevertas, o tave, Dieve, pripažįstu esant gerą, gailestingą; aš tau dėkoju už tavo didžią meilę.

Mane myli ne dėl mano nuopelnų, bet dėl savo gerumo, kad geriau pažinčiau tavo malonumą ir užsidegęs didesne meile išmokčiau pagal tavo pavyzdį geriau nusižeminti.

Kadangi tau taip patinka ir kadangi tu taip sutvarkei, su džiaugsmu priimu tavo malonę, kurią man teiki. Kad tik mano menkumas nebūtų kliūtis!

2. Maloniausias ir geriausias Jėzau, kaip didžiai mes turime tave garbinti, kad galime priimti tavo Švenčiausiąjį Kūną,

apie kurio kilnumą kalbėti neturi žodžių žmogaus kalba!

Ką aš mąstysiu jį priimdamas, ką galvosiu artindamasis prie savo Viešpaties, kurį taip noriu priimti, bet kurio negaliu pagarbinti taip, kaip turėčiau pagarbinti.

Ką gi daugiau galėčiau daryti, jei ne giliai nusižeminti prieš tave ir skelbti tavo gerumą!

Garbinu tave, mano Dieve, šlovinu tave amžinai. Aš esu menkas ir susigėdęs puolu prieš tave.

3. Tu šventųjų Šventasis, aš nusidėjėlis.

Tu lenkiesi prie manęs, kuris nesu vertas nė akių į tave pakelti.

Tu ateini pas mane, nori būti su manimi, mane kvieti prie savo stalo. Tu nori man duoti valgyti dangiško valgio, angelų duonos, kuri yra ne kas kitas, kaip tu pats, gyvoji duona, kuri nužengei iš dangaus ir kuri duodi pasauliui gyvybę (Jon. 6, 48, 50, 51).

4. Štai kur tavo meilės šaltinis ir tavo gailestingumo aukščiausias pasireiškimas.

Kiek padėkos mes tau skolingi už šitą geradarybę!

Koks išganingas dalykas tavo sumanymas įsteigti šį meilės Sakramentą, tą maloniausią puotą, kurios metu teiki pats save kaip maistą!

Viešpatie, kaip girtini tavo darbai, kokia didelė tavo galybė, kokia neapsakoma tavo tiesa!

Jis tarė, ir įvyko (Psl. 148, 5), ir niekas neįvyko be tavo sutvarkymo.

5. Tai stebuklingas dalykas, kurio nė vienas žmogus negali suprasti, bet kurį visi turi tikėti, kad tu, mano Viešpats ir Dievas, tikras Dievas ir tikras Žmogus, esi visas mažiausioj duonos ir vyno dalelėj ir kad tas, kuris tave priima, tave valgo tavęs nenaikindamas.

Nors būdamas pasaulio Viešpats nieko nesi reikalingas, tačiau panorėjai gyventi manyje per savo Sakramentą; saugok, Viešpatie, nesuteptą mano sielą ir kūną, kad dažniau ir tyros sąžinės džiaugsmu galėčiau dalyvauti tavo šventoj paslapty ir tave priimti Švenčiausiame Sakramente,

kurį tu įsteigei savo garbei ir savo meilės atminčiai įamžinti.

6. Džiaukis, mano siela, ir dėkok Viešpačiui už tokią didelę dovaną, už tokią džiaugsmingą paguodą, kurią tau paliko Viešpats šioje ašarų pakalnėje.

Juk kiekvieną kartą, kai švenčiame šitą paslaptį ir kai priimame Jėzaus kūną, vykdome išganymo darbą ir dalyvaujame Kristaus nuopelnuose.

Jėzaus meilė niekad nesilpnėja ir jo begalinis dosnumas niekad neišsemiamas.

Tad kiekvieną kartą tam šventam veiksmui reikia pasiruošti, atnaujinti dvasią ir susikaupti, atidžiai apmąstant šią didžiąją išganymo paslaptį.

Kai laikai šv. Mišias arba jose dalyvauji, toji šventoji auka turi tau būti tokia pat didelė, tokia pat nauja ir tiek pat mylėtina, kaip ji tau būtų didelė, nauja ir mylėtina tą dieną, kada Jėzus Marijos įsčioje pirmą kartą tapo žmogumi arba kai iškeltas ant kryžiaus kentėjo ir mirė dėl žmonių išganymo.

III SKYRIUS

DAŽNOS KOMUNIJOS VERTĖ

1. M o k i n y s. Aš ateinu pas tave, Viešpatie, kad priimčiau tavo dovaną ir paragaučiau džiaugsmo šventosios puotos, kurią *tu, Dieve, dėl savo gerumo paruošei beturčiui* (Psl. 67, 11).

Tavyje yra viskas, ko galėčiau ar turėčiau norėti; tu mano išganymas ir mano atpirkimas, mano viltis ir mano stiprybė; mano garbė ir mano išaukštinimas.

Džiaukis šiandien, Jėzaus tarno siela, *nes aš keliu savo sielą į tave, Viešpatie* (Psl. 85, 4).

Aš noriu tave priimti su meilinga pagarba, aš noriu, kad įeitumei į mano namus, kad galėčiau būti palaimintas kaip Zachiejus ir palaikytas Abraomo vaiku.

Mano siela trokšta tavęs, mano širdis dega noru su tavimi susijungti.

2. Duok man save, Viešpatie, ir tos dovanos man užteks, nes tik tu vienas mane gali paguosti.

Aš negaliu be tavęs gyventi, ir jei neateisi pas mane, aš mirsiu.

Tad aš turiu dažnai prie tavęs artintis ir tave priimti kaip gyvybės palaikytoją, nes to dangiško maisto neturėdamas aš nualpsiu kelyje.

Gailestingasis Jėzau, štai dėl ko tu, sakydamas pamokslus ir gydydamas įvairias žmonių ligas, kalbėjai: *Aš nenoriu paleisti jų nevalgiusių, kad nenualptų kelyje* (Mat. 15, 32).

Viešpatie, kuris ištikimųjų paguodai panorėjai pasilikti Sakramente, pasilik su manimi.

Tu esi malonus sielos maistas; tas, kuris tave vertai valgo, galės paveldėti tavo amžinąją garbę.

Man, taip dažnai puolančiam ir nusidedančiam, taip greit atšalančiam ir nusimenančiam, reikalingas atsinaujinimas ir apsivalymas dažnomis maldomis ir išpažintimis ir tavo Švenčiausiojo Kūno priėmimu, nes kitaip aš neištversiu geruose pasiryžimuose.

Nes žmogiškos širdies jausmas ir mintis palinkę į piktą iš jaunystės (Prad. 8, 21);

jei jo nepalaiko tas dangiškasis maistas, jis linksta vis labiau ir labiau į pikta.

Šv. Komunija apsaugo nuo blogo ir išlaiko gerame.

Jei jau dabar aš dažnai esu nerūpestingas ir atšalęs, priimdamas Komuniją ar klausydamas šv. Mišių, tai kas būtų su manimi, jei aš atsisakyčiau to išganingo maisto ir tos galingos pagalbos?

Tad nors ir nesu vertas kasdien dalyvauti tose šventose paslaptyse, aš stengsiuosi priimti Komuniją, kada tik galėsiu.

Juk dažnai atsiminti apie savo Dievą ir priimti savo mylimąjį į meile degančią širdį yra didžiausia ištikimos sielos paguoda.

4. Kaip stebuklingai geras tavo malonumas! Viešpatie mano Dieve, kuris duodi visoms dvasioms esimą ir gyvybę, tu ateini pasotinti mano sielos alkį visas — su savo dievyste ir žmogyste.

Tūkstantį kartų laiminga siela, kuri gali tave, Viešpatie, vertai priimti ir džiaugtis pilnu tavo buvimo džiaugsmu joje!

Koks didis yra Viešpats, kurį siela priima! Koks malonus svečias, kuris ateina!

Koks ištikimas ir malonus draugas, kuris jai atsiduoda! Koks gražus sužieduotinis, kurį ji apkabina! Kaip kilnu jį mylėti už viską labiau!

Tegul dangus ir žemė su visu savo grožiu pasitraukia prieš tave, mano mylimasis, nes visa tai, ką jie turi gražaus, turi iš tavęs, *kurio išminčiai nėra ribų* (Psl. 146, 5); dangaus ir žemės grožis niekad negalės susilyginti su tavo aukščiausiuoju grožiu.

IV SKYRIUS

VERTAS PRIĖMIMAS ŠV. KOMUNIJOS

1. M o k i n y s. Viešpatie mano Dieve, palaimink savo tarną, kad aš būčiau vertas ir uoliai priimčiau Švč. Sakramentą.

Palenk mano širdį prie savęs, pažadink mane iš gilaus snaudulio, *aplankyk mane savo išganymu* (Psl. 105, 4), kad galėčiau patirti to suraminimo, kurio taip gausu Švč. Sakramente.

Apšviesk mano akis, kad jos pamatytų tą didžiąją paslaptį; sustiprink mano tikėji-

mą, kad galėčiau tikėti tą paslaptį nepajudinamai.

Tai tavo meilės, o ne žmogiškos galios darbas; tai tavo šventas sutvarkymas, o ne žmonių sumanymas.

Niekas vien savo žinojimu negali suprasti tų dalykų, kurių negali suprasti net angelai.

Kaip gi aš, nevertas nusidėjėlis, pelenai ir dulkė, galėčiau tą paslaptį suprasti?

2. Viešpatie, paprasta širdimi, tvirtu ir atviru tikėjimu ir tavo įsakomas aš artinuosi prie tavęs didžio pasitikėjimo ir pagarbos kupinas ir tikiu nesvyruodamas, kad esi tame Sakramente kaip Dievas ir kaip žmogus.

Tu nori, kad tave priimčiau ir su tavimi jungčiausi iš meilės?

Prašau tad, būk man gailestingas ir suteik šią valandą ypatingą malonę, kad, meilės apimtas, sutirpčiau tavyje ir neieškočiau jokios kitos paguodos.

Tas garbingiausias Sakramentas yra sielos ir kūno išganymas, vaistas nuo visų dvasios ligų. Jis gydo ydas, tramdo aistras, išblaško ar susilpnina pagundas, didina

malonę, augina dorybes, stiprina tikėjimą ir viltį, uždega meilę.

3. Mano Dieve, vienintele mano sielos atrama, žmogaus silpnybių gydytojau, dvasinės paguodos šaltini, kiek daug gero suteikei ir kasdien tebeteiki šiuo Sakramentu tiems, kuriuos myli ir kurie su meile tave priima!

Tu juos guodi įvairiuose neramumuose; tu juos pakeli nusiminusius; tu teiki gyvybės jų sielai ir apšvieti nauja malone. Dėl to tie, kurie prieš šv. Komuniją jautėsi atšalę ir neramūs, po jos pasijuto visai pasikeitę.

Tu taip elgiesi su savo išrinktaisiais dėl to, kad jie galėtų apčiuopiamai patirti visą savo silpnumą, o tavo malonę ir gerumą.

Jei tu jiems nepadedi, jie šalti, neturi noro melstis; per tavo malonę jie tampa pamaldūs, uolūs, karšti.

Kas, nuolankiai prisiartinęs prie gaivinančio šaltinio, nenueis nuo jo nors kiek atgaivintas?

Kas, stovėdamas prie ugnies, nenueis nors kiek sušildytas?

Tu, mano Dieve, esi tas visada pilnas ir perpildytas šaltinis ir ta visada karšta ir niekad neužgęstanti ugnis.

4. Jei man nebūtų leista semtis iš paties šaltinio, aš pridėčiau savo lūpas prie kiaurynės, pro kurią teka dangiškieji vandens, kad galėčiau gauti nors lašelį vandens troškuliui numalšinti ir nuo visiško sudžiūvimo apsisaugoti.

Jei aš dar nesu toks, kaip kerubinai ir serapinai, aš stengsiuosi didinti savo pamaldumą ir ruošti savo širdį, kad nuolankiai dalyvaudamas tame gyvybės Sakramente galėčiau gauti iš to dieviško ugniakuro nors mažytę kibirkštėlę.

Gerasis Jėzau, Švenčiausias Išganytojau, tu pats papildyk mano trūkumus, tu, kuris kvieti prie savęs visus, sakydamas: *Ateikite visi, kurie vargstate ir esate apsunkinti, aš jus atgaivinsiu* (Mat. 11, 28).

5. Aš dirbu prakaituota kakta, širdį man spaudžia skausmas, nuodėmių našta vargina, pagundos blaško, blogų aistrų daugybė laiko apgulusi, ir nėra kas man padeda, kas mane išlaisvina. Kas kitas, jei

ne tu, Viešpatie mano Dieve, mano Išganytojau, kuriam aš pasivedu, mane globos ir mane ves į amžinąjį gyvenimą?

Tu, kuris man paruošei savo kūną ir kraują gerti bei valgyti, priimk mane savo vardo garbei ir šlovei.

Viešpatie mano Dieve, mano Išganytojau, padaryk, kad juo dažniau aš dalyvausiu šitoj dvasiškoj paslapty, juo labiau didėtų mano uolumas ir mano meilė.

V SKYRIUS

ŠVENČIAUSIAS SAKRAMENTAS IR KUNIGYSTĖ

1. Jėzus. Nors turėtumei angelų skaistumą ir šv. Jono Krikštytojo šventumą, nebūtumei vertas šį Sakramentą nei priimti nei paliesti.

Ne dėl savo nuopelnų žmogus įgyja teisę pašvęsti ir paliesti Jėzaus Kristaus kūną ir maitintis angelų duona.

Kokia neapsakoma paslaptis, koks di-

dingas pašaukimas kunigų, kuriems suteikiama tai, kas atsakyta net angelams!

Juk vien tik tinkamai Bažnyčios pašventinti kunigai turi teisę Jėzaus Kristaus kūną pašvęsti ir šv. Mišias laikyti.

Kunigas yra Dievo tarnas; jis taria Dievo Žodį Dievo įsakymu ir Dievo sutvarkymu; tačiau Dievas, kurio valios viskas priklauso ir kurio įsakymų visi klauso, yra vyriausias altoriaus paslapties autorius ir pats veikia nematomai.

2. Šiame Švenčiausiame Sakramente labiau reikia tikėti Dievo galybe, negu savo pajautimu ar akimis matomais dalykais. Dėl to niekad nebus per daug pagarbos artinantis prie altoriaus.

Galvok apie tai, kas esi, ir apie tai, kas yra tas, kurio tarnu tave vyskupas pašventė.

Tu esi kunigas ir pašventintas šventoms paslaptims vykdyti, dėl to dabar ištikimai, nustatytu laiku ir uoliai aukok Dievui auką ir žiūrėk, kad tavo elgesys būtų be priekaištų.

Tavo našta nėra lengva, tu esi surištas pareigomis ir įpareigotas būti šventas.

Kunigas turi būti pasipuošęs visomis dorybėmis ir rodyti kitiems tyro gyvenimo pavyzdį.

Jo papročiai turi skirtis nuo kitų žmonių papročių: kunigas neturi vaikščioti pasauliečių vaikščiojamais keliais, bet turi gyventi kaip angelai danguje arba kaip tobuli žmonės žemėje.

3. Liturginiais drabužiais apsitaisęs kunigas užima Jėzaus vietą, kad paaukotų Dievui nuolankius savo ir savo ganomųjų prašymus.

Jo prieky ir užpakaly yra Išganytojo kryžius, kad jis nuolat turėtų prieš akis Kristaus kančią.

Arnoto prieky yra kryžius tam, kad kunigas atidžiai įsižiūrėtų į Kristaus žygius ir pasiragintų jį sekti.

Arnoto užpakaly yra kryžius tam, kad kunigas išmoktų pakęsti dėl Dievo visa tai, ką žmonės jam gali blogo padaryti.

Arnoto prieky yra kryžius tam, kad kunigas apgailėtų savo nuodėmes; jo užpakaly yra kryžius dar ir tam, kad užjausdamas jis apgailėtų ir kitų nuodėmes; atsi-

mindamas, kad yra tarpininkas tarp Dievo ir nusidėjėlio, kunigas nuolat aukoja savo maldas ir aukas, kol gaus jiems malonės ir pasigailėjimo.

Kada kunigas aukoja auką, jis garbina Dievą, džiugina angelus, stiprina Bažnyčią, gyviesiems išmeldžia pagalbos, mirusiems atilsio, o pats tampa viso gero dalyvis.

VI SKYRIUS

MALDA PRIEŠ KOMUNIJĄ

1. M o k i n y s. Viešpatie, kai aš pagalvoju apie tavo didingumą ir savo menkumą, aš pabūgstu ir susigėstu.

Jei aš neinu prie tavęs, aš prarandu gyvybę; jei aš artinuosi prie tavęs nevertas, aš sukeliu tavo nepasitenkinimą.

Ką gi aš darysiu, mano Dieve, mano globėjau, mano patarėjau?

2. Parodyk man tiesų kelią, išmokyk mane kokios trumpos maldos, kuri mane paruoštų šv. Komunijai.

Juk man svarbu žinoti, kaip stipriai aš turiu įkaitinti savo širdį, kad naudingai priimčiau tavo Sakramentą arba tau aukočiau šią didžią ir dievišką auką.

VII SKYRIUS

SĄŽINĖS SĄSKAITA

1. Jėzus. Pirmiausia reikia, kad kunigas, ruošdamasis aukoti auką, ruošdamasis liesti ir priimti Jėzaus kūną, artintųsi prie to Sakramento nuolankia širdimi, gilia pagarba, gyvu tikėjimu ir pamaldžia mintimi pagarbinti Dievą.

Rūpestingai peržiūrėk savo sąžinę ir kiek tik gali apvalyk ją tobulu gailesčiu ir nuolankia išpažintimi; tik tokiu būdu apsivalęs, laisvas nuo priekaištų, galėsi ateiti pas mane.

Gailėkis visų savo nuodėmių, ypač gi tų, kurias padarai kasdien; jei turi laiko, išpažink savo širdy Dievui visas silpnybes, kurios yra aistrų vaisiai.

2. Apgailėk, kad dar esi kūno ir pasaulio valdomas.

Kad taip silpnai tekovoji su savo palinkimais ir esi įgeidžių blaškomas.

Kad taip nestropiai saugoji savo jausmus ir taip dažnai pasiduodi tuščioms vilionėms.

Kad taip linkęs išsiblaškyti, o taip nepaslankus savy susikaupti.

Kad taip mėgstąs juoktis ir žaisti, o taip vengiąs verkti dėl savo nusižengimų.

Kad taip greitas malonumams ir lengvam gyvenimui, o taip bijąs griežto ir pamaldaus gyvenimo.

Kad taip mėgsti naujienas ir visa tai, kas akiai gražu, o šlykštiesi visu tuo, kas tave žemina.

Kad taip godus daug turėti, o taip šykštus duoti.

Kad taip neatsargus kalboj, taip nemėgstąs tylėti.

Kad esi taip netvarkingų įpročių ir taip nevertas pasitikėjimo veiksmuose.

Kad taip nesusivaldąs valgy ir gėrime, taip kurčias Dievo žodžiui.

Kad taip ieškąs poilsio ir nemėgstąs darbo.

Kad taip dėmesingai klausais tuščių kalbų, bet taip miego kankinamas maldų metu, taip laukiąs jų galo ir mažai susikaupęs jų metu.

Kad taip išsiblaškęs kalbėdamas brevijorių, drungnas laikydamas Mišias ir visai sausas priimdamas šv. Komuniją.

Kad taip lengvai išsiblaškai, o taip retai gerai susikaupi.

Kad taip greit supyksti ir taip greit įžeidi kitus.

Kad taip palinkęs blogį pasmerkti ir griežtai kitą išbarti.

Kad toks apsvaigęs džiaugsmu pasisekimuose ir toks nusiminęs kam nors nepasisekus.

Kad taip turtingas gerais pasiryžimais, bet visai bergždžias gerais darbais.

3. Su giliu skausmu ir gyvu savo silpnumo pajautimu išpažinęs ir apverkęs atsimintas ir neatsimintas klaidas, pasiryžk pasitaisyti ir žengti tobulybės keliu.

Pagaliau, kaip amžina auka mano vardo garbei, pasiaukok su giliu nuolankumu ir

visiškai ant savo širdies altoriaus, visiškai man pavesdamas savo sielos ir kūno reikalus, kad tuo būdu gautum malonę vertai aukoti šventąją Auką ir vaisingai priimti mano kūno Sakramentą.

Nėra brangesnės aukos ir geresnio atsilyginimo už nuodėmes, kaip pasiaukojimas Dievui, aukojant šv. Mišių ar Komunijos metu Jėzaus Kristaus kūną.

Jei žmogus daro tai, ką jis gali, ir jei jis tikrai gailisi kiekvieną kartą, kada tik prisiartina prie manęs prašyti malonės ir pasigailėjimo, tai *aš nebeatsiminsiu visų jo neteisybių; aš nenoriu bedievio mirties, bet kad bedievis grįžtųsi nuo savo kelio ir būtų gyvas* (Ez. 18, 22; 33, 11).

VIII SKYRIUS

KRISTAUS KRYŽIAUS AUKA

1. Jėzus. Kaip aš savo valia pasiaukojau Tėvui už tavo nuodėmes, rankas ištiesdamas ant kryžiaus, nuogas ir nieko sau nepasilikdamas, taip ir tu turi kasdien per šv. Mišias visa širdimi ir visomis sielos

galiomis aukotis man kaip gryna ir šventa ostija.

Ko galėčiau tavęs prašyti, jei ne visiškai man pasivesti?

Visa tai, ką man duodi, išskyrus save, neturi reikšmės, nes man reikia ne tavo dovanų, bet tavęs.

2. Kadangi be manęs ir kiti dalykai tavęs nepatenkins, tai ir tavo dovanos be tavęs paties man negali patikti.

Paaukok man save, atsiduok visas Dievui, ir tavo auka man bus maloni.

Aš visas už tave pasiaukojau Tėvui, aš tau atidaviau visą savo kūną ir kraują kaip maistą, kad visas galėčiau būti tavo ir kad tu visas būtum mano.

Tačiau jei dar sau ką nors pasiliksi, jei ne visiškai pasiduosi mano valiai, tai tavo auka nebus pilna, ir mes nebūsim tobulai susijungę.

Jei nori gauti malonės ir laisvės, pirm visų kitų darbų laisvai paaukok save Dievui.

Jei taip maža tėra apšviestų mano šviesa ir taip maža laisvų širdžių, tai tik dėl to, kad jos nenori visiškai savęs išsižadėti.

Aš pasakiau, ir mano žodis nekeičiamas: *Kiekvienas jūsų, kuris neišsižada viso, ką turi, negali būti mano mokinys* (Luk. 14, 33). Jei tad nori būti mano mokinys, pasiaukok man su visais savo jausmais.

IX SKYRIUS

PASIAUKOJIMAS DIEVUI

1. Mokinys. Viešpatie, kuriam priklauso visa, kas danguj bei žemėje, ir aš tau noriu pasiaukoti laisva auka, aš noriu tau amžinai priklausyti.

Mano Dieve, nuolankiai aukojuosi tau šiandien, kad tau amžinai tarnaučiau, tavęs klausyčiau, kad nuolat aukočiaus tavo garbei.

Priimk mane kartu su savo švenčiausio kūno auka, kurią tau šiandien aukoju akivaizdoje angelų, kurie nematomi dalyvauja šioje aukoje; įsakyk, kad jie atneštų man ir visiems kitiems išganymo vaisių.

2. Viešpatie, aš tau aukoju ant tavo permaldavimo altoriaus visas nuodėmes,

kuriomis įžeidžiau tave ir tavo angelus nuo tos dienos, kada pradėjau nusidėti, iki šios dienos, kad tu jas sunaikintumei savo meilės ugnimi, kad išvalytumei visas dėmes, kurias jos padarė mano sąžinėje, kad, apvalęs mano sąžinę, grąžintumei savo malonę, atleistumei visas mano nuodėmes ir mane priimtumei — dėl savo gailestingumo — taikos pabučiavimui.

3. Kaip kitaip galėčiau tave permaldauti už savo nuodėmes, jei ne jas nužemintai išpažindamas ir melsdamas tavo pasigailėjimo?

Aš tavęs maldauju, išgirsk mane, dovanok man, kada aš ateinu pas tave, mano Dieve.

Aš neapkenčiu savo nuodėmių ir esu pasiryžęs daugiau jų nedaryti. Dėl jų man liūdna dabar ir bus nejauku visą gyvenimą; už jas esu pasiryžęs daryti atgailą ir atsilyginti pagal savo jėgas.

Dovanok man, Viešpatie, dovanok dėl savo švento vardo garbės. Gelbėk mano sielą, kurią atpirkai savo kraujo kaina.

Pasivedu tavo gailestingumui, atsiduodu į tavo rankas; elkis su manimi pagal sa-

vo gailestingumą, bet ne pagal mano nevertumą.

4. Aukoju, Viešpatie, visa, kas manyje yra gero, nors tai ir būtų labai silpna ir netobula, kad tą gerą pašventindamas ir patobulindamas padarytumei labiau tavęs vertą, tau malonesnį ir kad mane, menkiausią, neverčiausią ir labiausiai nepaslankų iš visų žmonių, nuvestumei į laimingą pabaigą.

5. Aš tau aukoju gerus norus visų ištikimų sielų, reikalus savo tėvų, savo draugų, savo brolių, savo seserų, visų tų, kurie man brangūs, visų tų, kurie man ar kitiems padarė gera dėl tavo meilės, visų tų, kurie prašė mane paaukoti maldas ir šv. Mišių auką už save ar saviškius, gyvus ar mirusius.

Tegul visi pajunta tavo malonės pagalbą, tavo suraminimo galią; saugok juos pavojuose, išlaisvink iš vargų, kad laisvi nuo visų skausmų ir pilni džiaugsmo galėtų tau padėkoti.

Aš aukoju tau savo maldas ir permaldavimo Komunijas už tuos, kurie mane kaip nors įžeidė, kurie mane paniekino, kurie

man padarė kokį skausmą, ir už tuos, kuriuos aš įžeidžiau, įskaudinau, papiktinau, žinodamas ar nežinodamas, kad tu mums atleistumei mūsų nuodėmes ir mūsų savitarpius įžeidimus.

Mano Dieve, išlaisvink mūsų širdis nuo įtarimo, kartumo, pykčio, viso to, kas skiria, kas gali sumažinti mūsų meilę tau ir vienas kitam.

Pasigailėk, Viešpatie, tų vargingųjų, kurie maldauja tavo malonės ir tavo gailestingumo, ir padaryk, kad būtume verti šioje žemėje naudotis tavo dovanomis ir pasiekti amžiną gyvenimą. Amen.

X SKYRIUS

NEREIKIA TOLINTIS NUO ŠV. KOMUNIJOS

1. Jėzus. Reikia dažnai artintis prie malonės ir dieviško gailestingumo, visokio gerumo ir skaistumo šaltinio, kad išgydytumėt savo aistras ir savo ydas ir kad, tapę tvirtesni ir budresni, nebūtumėt velnio nugalėti ar jo apgauti.

Žmogaus priešas, žinodamas šv. Komunijos vaisius ir didelę pagalbą, kurią joje randa ištikimos sielos, stengiasi visomis progomis ir visomis priemonėmis atitolinti žmogų nuo šv. Komunijos.

2. Dėl tos priežasties kai kurie žmonės, besiruošdami priimti šv. Komuniją, patiria stiprių velnio užpuolimų.

Piktoji dvasia, kaip rašo Jobas, ateina į Dievo vaikų tarpą ir, kad savo suktumu sudrumstų jų ramybę, sukelia jiems nepagrįstos baimės ir sunkių abejonių, kad tuo būdu, susilpnindama jų meilę ir tikėjimą, priverstų juos atsisakyti nuo šv. Komunijos arba ją priimtų abejingai.

Tačiau — nors kaip begėdiški ir baisūs bebūtų tie velnio pasiūlymai — nereikia nusigąsti, bet reikia griežtai juos atmesti.

Reikia paniekinančiai pasijuokti iš to vargšo velnio ir niekados neapleisti šv. Komunijos dėl jo pasiūlymų ar užpuolimų.

3. Kartais atsitinka, kad tolinamasi nuo šv. Komunijos, jei neturima karšto jausmo arba jei turima kokios nors baimės dėl sąžinės negrynumo.

Elkis šiuo atveju taip, kaip pataria išmintingi žmonės ir vyk iš savo širdies baimes ir skrupulus, nes jie griauna pamaldumą ir yra kliūtis Dievo malonei.

Niekad neatsisakyk šv. Komunijos, jei ir jauti kokį neramumą ar sąžinė ką nedidelio prikiša, bet tuoj atlik išpažintį ir atleisk visiems, kurie tave įžeidė.

Jei pats ką įžeidei, nuolankiai prašyk atleidžiamas, ir Dievas tau atleis.

4. Ką padės laukti neinant išpažinties ir atidėlioti šv. Komuniją?

Greit nusivalyk, skubėk nusikratyti nuodų ir bėk prie vaistų; taip daugiau laimėsi, negu atidėliodamas.

Jei šiandien atidedi dėl vienos priežasties, ryt tikriausiai atsiras kita ir svarbesnė; ir taip galės ilgai tęstis atidėliojimas, o kartu didės ir noras tolintis nuo šv. Komunijos.

Nedelsk nė minutės, vyk nuo savęs tinginį, atsikratyk viso to, kas kliudo, nes neverta visad gyventi baimėje ir kasdien vis labiau tolti nuo šventojo stalo.

Nėra nieko žalingesnio, kaip ilgai susilaikyti nuo šv. Komunijos, nes dėl tos prie-

žasties paprastai sielą užgula didelis snaudulys.

Tačiau yra, nelaimei, taip atvėsusių ir tokių neuolių krikščionių, kurie su džiaugsmu išnaudoja kiekvieną progą atidėlioti išpažinčiai, o tuo pačiu ir šv. Komunijai, kad nereiktų labiau save saugoti ir kontroliuoti.

5. Maža meilės ir pamaldumo tuose, kurie taip lengvai atsisako šv. Komunijos!

Priešingai, labai malonus Dievui tas, kurio sąžinė taip gryna, kad jis gali priimti šv. Komuniją kasdien ir iš tikro ją priima, jei turi leidimą.

Jei kartais kas susilaiko nuo šv. Komunijos dėl nuolankumo ar dėl svarbios priežasties, tas gerbtinas.

Jei jo uolumas atšalo, jis turi tapti uolesnis ir padaryti viską, kad jo uolumas padidėtų. Dėl jo intencijos tiesumo, kuri yra svarbiausias dalykas, Dievas jam padės.

6. Tas, kuriam trukdo priimti šv. Komuniją teisėtos priežastys, bet jis turi norą ją priimti, nebus praradęs visų Sakramento vaisių.

Nors kiekvienas tikintysis, ieškodamas

labiau Dievo garbės, o ne savo paguodos, privalo nustatytu laiku pagarbiai priimti Išganytojo kūną Švenčiausiame Sakramente, tačiau dvasioje jis gali naudingai priimti šv. Komuniją kiekvieną dieną ir kiekvieną valandą.

Jis jungiasi su Kristumi ir juo nematomai maitinasi kiekvieną kartą, kada tik pamaldžiai apmąsto jo įsikūnijimo ir jo kančios paslaptis ir užsidega jo meile.

7. Kas ruošiasi šv. Komunijai tik švenčių metu arba tik tada, kai paprotys verčia, tas dažnai blogai prisiruošia.

Laimingas tas, kuris aukojasi Išganytojui, kaip auka, kiekvieną kartą, kada laiko šv. Mišias arba priima šv. Komuniją!

Laikydamas šv. Mišias neskubėk ir nebūk per daug lėtas, bet prisitaikink prie tų, su kuriais gyveni.

Nereikia kitus varginti, bet reikia laikytis nustatytos tvarkos ir labiau atsižvelgti į kitų gerovę, negu į savo pamaldumo palinkimus.

XI SKYRIUS

ŠVČ. SAKRAMENTAS IR ŠV. RAŠTAS

1. Mokinys. Viešpatie Jėzau, koks džiaugsmas užplūsta sielą, prileistą prie tavo stalo; ten jos maistas esi tu pats, jos vienintelis mylimasis ir vienintelis laukiamas!

Kaip malonu verkti tavo akivaizdoj meilės ašaromis ir vilgyti, kaip Magdalietė, jomis tavo kojas!

Tačiau kur tas švelnus pamaldumas ir tos gausios ašaros?

Juk tavo ir angelų akivaizdoje mano širdis turi suliepsnoti ir sutirpti iš džiaugsmo.

Juk tu tikrai esi Švenčiausiame Sakramente, nors ir pasislėpęs po duonos ir vyno pavidalais.

2. Mano akys negalėtų pakelti tavo dieviškos šviesos tviskėjimo, ir visas pasaulis apalptų, pamatęs tavo garbės spindėjimą.

Tu pasislėpei po Sakramento šydu tam, kad pagerbtumei mano silpnumą.

Aš tikrai (realiai) turiu ir garbinu Tą, kurį angelai garbina danguje, bet aš jį matau tik tikėjimo akimis, o angelai jį mato tokį, koks jis yra, be šydo.

Aš turiu pasitenkinti tuo tikėjimo žibintu ir eiti tos šviesos vedamas tol, kol sušvis amžinos dienos aušra, kol diena atvės ir pasilenks šešėliai (Giesmių giesmė, 2, 17).

O *kai ateis, kas yra tobula* (I Kor. 13, 10), Sakramentai nebebus vartojami, nes dangaus garbėje esą palaimintieji nebebus reikalingi pagalbos.

Jie džiaugsis Dievą matydami ir garbins jį veidas į veidą; peršviesti jo šviesa ir, tarsi, paskendę jo dievybėje, jie gėrėsis tapusiu kūnu Dievo Žodžiu tokiu, koks jis buvo amžių pradžioje ir koks pasiliks amžinai.

3. Atsimindamas tuos nuostabius dalykus, pradedu jų ilgėtis, nebemalonios darosi nė dvasinės paguodos, nes tol, kol nematysiu savo Išganytojo visame garbės tviskėjime, niekis yra visa tai, ką šiame pasauly matau ar girdžiu.

Juk tu pats matai, Viešpatie, kad niekur nerandu nei paguodos nei poilsio, nes tai

galiu rasti tik tavy, mano Dieve, kurį noriu amžinai kontempliuoti.

Tačiau to negali būti tol, kol gyvenu mirtingame kūne.

Tad reikia didelės kantrybės ir reikia viską pavesti tavo valiai.

Juk ir tavo šventieji, Viešpatie, kurie džiaugsme paskendę dabar viešpatauja su tavim danguje, kol gyveno čia žemėje, su giliu tikėjimu ir didele kantrybe laukė tavo garbės valandos.

Aš tikiu tai, ką jie tikėjo; viliuosi to, ko jie vylėsi; tikiuosi tavo malonės padedamas nueiti ten, kur jie nuėjo.

O iki ten nueisiu, jų pavyzdžio stiprinamas gyvensiu tikėjimu.

Juk ir aš turiu Evangeliją, kuri mane guodžia ir moko, o vaistas ir prieglobа yra Švenčiausias tavo kūnas.

4. Aš jaučiu, kad du dalykai man būtinai reikalingi, ir be jų aš negalėčiau panešti šio vargingo gyvenimo naštos.

Uždarytas kūno kalėjime esu reikalingas maisto ir šviesos.

Todėl tu davei tam vargšui paliegėliui savo šventąjį kūną, kaip sielos ir kūno

maistą, o savo žodį, kaip žiburį mano kojoms ir šviesą mano takams (Psl. 118, 105).

Be tų dviejų dalykų aš negalėčiau gyventi, nes Dievo Žodis yra sielos šviesa, o tavo Sakramentas — gyvenimo duona.

Tuos dalykus galima laikyti lyg du stalu, pastatytu Bažnyčios iždoose.

Vienas yra šventojo altoriaus stalas, ant kurio padėta pašventinta duona, t. y. brangiausias Jėzaus Kristaus kūnas.

Kitas yra dieviškojo įstatymo stalas, ant kurio padėta šventoji doktrina, kuri moko tikro tikėjimo, kuri praskleidžia šventyklos šydą ir kuri mus saugiai veda iki šventųjų Šventojo.

Ačiū tau, Išganytojau, amžinosios šviesos šviesa, kad per pranašus, apaštalus ir kitus mokytuosius davei mums šitą šventos doktrinos stalą.

5. Ačiū tau, žmonių Kūrėjau ir Atpirkėjau, už tai, kad, norėdamas parodyti pasauliui savo meilę, tu paruošei didelę puotą, kuriai kaip maistą duodi ne simbolišką avinėlį, bet tikrą savo kūną ir tikrą kraują.

Tos šventos puotos metu tu pripildai džiaugsmo visus ištikimuosius ir juos girdai

iš išganymo taurės, kurioje yra visi dangaus džiaugsmai; šią puotą švenčia su mumis šventieji angelai, tik jie patiria daugiau džiaugsmo už mus.

6. Kaip didelės, kaip garbingos pareigos kunigo, kuriam duota galia pašvęsti Dievą šventais žodžiais, jį garbinti savo lūpomis, jį laikyti savo rankose, jį priimti į savo burną ir jį dalinti kitiems!

Kokios nekaltos turi būti kunigo rankos, kokia švari turi būti jo burna, koks šventas kūnas, kokia be dėmių siela, kad galėtų taip dažnai priimti skaistybės Kūrėją!

Iš lūpų kunigo, kuris taip dažnai priima Švenčiausią Sakramentą, negali išeiti nieko, kas nešventa, kas nekilnu, kas nenaudinga.

7. O kad būtų skaisčios akys, kurios nuolat stebi Jėzaus Kristaus kūną; kad būtų švarios ir į dangų pakeltos rankos, kurios nuolat liečia dangaus ir žemės Kūrėją!

Ypač kunigams taikomi šie žodžiai: Būkite šventi, kaip aš, jūsų Dievas, esu šventas (Kun. 19, 2; 20, 7).

8. Visagalis Dieve, tegul tavo malonė padeda mums, kurie esame kunigai, kad

pamaldžiai, tyra sąžine ir vertai galėtume tau tarnauti.

Jei mes negalime būti tokie nekalti, kaip norėtume, suteik mums malonės nuoširdžiai apgailėti savo ydas ir nuo šiol pasiryžti *uoliai tau tarnauti.*

XII SKYRIUS

PASIRUOŠIMAS ŠV. KOMUNIJAI

1. Jėzus. Aš esu skaistybės mylėtojas ir iš manęs kyla visas šventumas.

Aš ieškau skaisčios širdies ir ten ilsiuos.

Jis parodys jums paruoštą didelį kambarį; tenai prirenkite (Luk. 22, 12).

Jei nori, kad pas tave ateičiau ir apsigyvenčiau, apsivalyk nuo senojo raugo (I Kor. 5, 7) ir išvalyk savo širdies namus.

Pašalink iš savo širdies pasaulio mintis ir ydų triukšmą.

Prisimink savo nuodėmes karčiai susigraudinęs, kaip tas žvirblis, kurs pats vienas dejuoja ant stogo (Psl. 101, 8).

Draugas draugui visada paruošia ge-

riausią ir gražiausią vietą ir pagal parodomą pasiruošimą pažįsta tą meilę, su kuria laukia.

2. Tačiau žinok, kad vien savo jėgomis negali tinkamai pasiruošti, nors tam tikslui pašvęstumei ir ištisus metus, daugiau nieko neveikdamas.

Tik mano malonė ir mano gerumas leidžia tau prisiartinti prie mano stalo, kaip pavargėliui prie turtingojo puotos stalo, nors jis neturi kuo kitu atsilyginti, kaip tik nuolankia padėka.

Pasiruošk kaip gali ir rūpestingai. Priimk Išganytojo Kūną ne dėl įpročio ar dėl pareigos, bet su baime, pagarba ir meile.

Aš tave kviečiu, aš tau liepiu ateiti; ateik ir priimk mane, aš papildysiu tai, ko tu negalėjai padaryti.

3. Kai aš tau suteikiu uolumo malonę, dėkok man už tai, nes tau tą daviau ne todėl, kad jos esi vertas, bet tavęs pasigailėdamas.

Jei, priešingai, sausra tave kankina, melskis nepaliaudamas, dejuok ir belsk į duris tol, kol gausi kokį trupinį nuo stalo ar kokį lašą iš išganingų malonės šaltinių.

Aš tau reikalingas, tu man nereikalingas. Ne tu ateini manęs pašvęsti, bet aš ateinu padaryti tave geresnį ir šventesnį.

Tu ateini, kad tave pašventinčiau ir kad tu susijungtum su manimi, kad gautum naują malonę ir užsidegtum nauju uolumu žengti tobulybės keliu.

Neniekink tos malonės, bet rūpestingai paruošk savo širdį ir priimk į ją savo mylimąjį.

4. Neužtenka vien žadinti uolumą prieš šv. Komuniją, bet reikia ištverti ir ją priėmus; budrumas po šv. Komunijos nėra mažiau reikalingas už pasiruošimą šv. Komunijai, nes tas budrumas yra geriausias pasiruošimas gauti dar didesnę malonę.

Niekas taip netolina nuo tos padėties, kurioje žmogus privalo būti po šv. Komunijos, kaip didelis išsiblaškymas.

Kalbėk mažai, pasitrauk į nuošalią vietą ir džiaukis savo Dievu.

Juk turi tą, kurio tau negali atimti visas pasaulis.

Aš esu tas, kuriam turi visiškai atsiduoti, kad, laisvas nuo visų rūpesčių, gyventum ne pats, bet aš gyvenčiau tavyje.

XIII SKYRIUS

TROŠKIMAS SUSIJUNGTI SU JĖZUMI ŠV. KOMUNIJOJ

1. Mokinys. Kada tai bus, Viešpatie, kada tave vieną rasiu, atversiu tau savo širdį ir tavimi džiaugsiuosi, kiek norėsiu, kada niekas manęs nebeniekins, kada, laisvas nuo visų tvarinių, kalbėsiu su tavimi, o tu su manimi, kaip kad draugas kalbasi su draugu ir susėda su juo prie vieno stalo?

Aš tik vieno trokštu — visas susijungti su tavimi, išlaisvinti savo širdį iš kitų tvarinių ir šv. Komunijos metu išmokti skonėtis dangaus ir amžinybės dalykais.

Viešpatie mano Dieve, kada aš visai save pamiršiu ir tobulai su tavimi susijungsiu?

Tai neapsakoma malonė, stebuklingas prielankumas, begalinė meilė, kuri buvo parodyta tik žmogui!

Ką aš duosiu Viešpačiui už tą malonę, už tą begalinę meilę?

Kad aš būčiau tavyje, o tu manyje, ir kad tas susijungimas būtų nepajudinamas!

2. Tu esi išrinktas iš tūkstančio, mano mylimasis (Giesm. Giesmė, 5, 10), kurį myli mano siela ir nori su tavimi pasilikti amžinai.

Tu esi taikos Karalius; pas tave tobula ramybė ir tikras poilsis; be tavęs tik darbas, skausmai, amžinas vargas.

Tu esi paslėptas Dievas; tu toliniesi nuo bedievių, bet mėgsti būti su nuolankiais ir prastuoliais (Iz. 45, 15; Patarl. 3, 32).

Viešpatie, koks jaudinąs tavo malonumas, nes tu, rodydamas savo vaikams meilę, juos maitini dangaus kilmės duona.

Jokia, nors ir didžiausia, tauta neturi dievų, kurie taip arti būtų prie jos (Deut. 4, 7), kaip tu, mano Dieve; tu esi su visais savo ištikimaisiais maitindamas juos kasdien savo kūnu, juos guosdamas ir jų širdis keldamas į dangų.

3. Iš tikrųjų, kokia tauta gali lygintis su krikščionių tauta? Kas danguje labiau branginamas, kaip uoli siela, į kurią teikiasi ateiti Dievas ir ją maitinti savo garbingu kūnu?

Nieko malonesnio negaliu duoti Dievui, kaip savo širdį, kaip visiškai su juo susijungdamas.

Kada mano siela bus tobulai susijungusi su Dievu, aš drebėsiu iš džiaugsmo.

Tada man Dievas tars: jei nori būti su manimi, aš noriu būti su tavimi. Aš jam atsakysiu: teikis būti pas mane, Viešpatie, nes aš karštai noriu būti su tavim. Didžiausias mano noras — kad mano širdis būtų susijungusi su tavimi.

XIV SKYRIUS

ŠVENTŲ SIELŲ TROŠKIMAS PRIIMTI JĖZAUS KŪNĄ

1. Mokinys. *Kaip gi didelis tavo gerumas, Viešpatie, kurį tu palaikei bijantiems tavęs* (Psl. 30, 20).

Kai aš pagalvoju apie tai, su kokia meile kai kurios sielos artinasi prie tavo Sakramento, Viešpatie, aš dažnai susigėstu, kad toks šaltas ir toks nejautrus artinuosi prie tavo altoriaus ir prie šv. Komunijos stalo;

kad ten einu su šalta ir sausa širdimi ir nejaučiu to galingo patraukimo ir to karščio, kurį jaučia kai kurie tavo tarnai, kurie besiruošdami tave priimti dėl didelio susijaudinimo ir didelio ilgesio nebesulaiko ašarų.

Jie trokšta tavęs, mano Dieve, kuris esi gyvojo vandens šaltinis; niekas kitas, kaip švenčiausias tavo Kūnas, kurį jie priima su didžiausiu džiaugsmu ir troškimu, tegali pasotinti jų alkį.

2. Tas karštas tikėjimas yra apčiuopiamas tavo buvimo Švenčiausiame Sakramente įrodymas!

Tuomet ir juodu papasakojo, kas buvo atsitikę kelyje, ir kaip juodu pažino jį, kada jis laužė duoną (Luk. 24, 35).

Bet tas švelnus jausmas ir tokia gyva meilė man dar nepasiekiama!

Būk man dosnus, Jėzau švelniausias ir gailestingiausias! Pasigailėk vargšo elgetos ir leisk man nors retkarčiais patirti šv. Komunijoje tos meilės, kuri uždegtų visą mano širdį, kad mano tikėjimas sustiprėtų, kad mano viltis tavo gerumu padidėtų ir kad mano meilė niekad neužgęstų.

3. Geriausias Dieve, tu esi galingas suteikti man prašomą malonę, kuri man suteiktų uolumo dvasios ir mane aplankytų tą dieną, kurią tu parinksi.

Nors aš nedegu tokiu pat karščiu, kaip tos uoliosios sielos, tačiau tavo malonės dėka aš noriu būti į jas panašus, noriu būti tarpe tų, kurie tave labai myli, ir noriu įeiti į jų šventą bendruomenę.

XV SKYRIUS

PAMALDUMO MALONĖ ĮGYJAMA NUOLANKUMU

1. Jėzus. Pamaldumo malonės reikia karštai trokšti, niekad nepailsti jos prašyti, jos kantriai ir su viltimi laukti, ją dėkingai priimti, ją nuolankiai saugoti, uoliai padėti jai veikti ir tol, kol Dievas ateis, visai nesirūpinti, kada ir kokiu būdu ji tave aplankys.

Jei jautiesi visai neturįs ar maža teturįs uolumo dvasios, būk nuolankus, nenusimink.

Dažnai Dievas vienu akimirksniu duoda tai, ko ilgai nedavė, ir maldos pabaigoj suteikia tai, ko nesuteikė maldos pradžioje.

2. Jei malonė visada būtų suteikiama tuoj, kada tik prašoma, tai ji būtų paguoda žmogaus silpnumui.

Tad reikia laukti malonės tvirtai pasitikint ir nuolankia dvasia.

Jei kartais ji nebūtų suteikta ar būtų slaptai atimta, kaltink tik save ir savo nuodėmes.

Dažnai nedidelis dalykas visai sulaiko arba susilpnina malonės veikimą, jei nedideliu dalyku iš viso galima laikyti tai, kas mums atima tokią didelę geradarybę.

Tačiau nežiūrint į tai, jei kliūtį pašalini, gauni vėl tai, ko prašai.

3. Kaip tik atiduosi Dievui visą širdį ir visiškai atsiduosi į jo rankas, tuojau patirsi ramybę, nes nieko kito nenorėsi, kaip tik to, kas jam patinka.

Kas tik pakels savo nuolankią širdį į Dievą ir visai išsižadės netvarkingos tvarinių meilės, bus vertas gauti malonės ir patirti pamaldumo ugnies.

Nes Dievas pila savo malones į tuščius indus; juo tobuliau žmogus išsižada šios žemės dalykų, juo jis labiau numiršta pats sau, juo greičiau susilaukia malonės, juo labiau ji pripildo jo širdį, ją išlaisvina ir pakelia.

4. Tada, nustebęs, jis pamato tai, ko pirmiau nematė, jo širdis pasidaro pilna, nes Viešpats yra su juo, ir jis pats yra visiškai Dievui atsidavęs.

Taip bus palaimintas žmogus, kuris ieško Dievo visa širdimi ir *kuris nekreipia savo sielos į tuštybę* (Psl. 23, 4).

Tas ištikimas mokinys, priimdamas šv. Eucharistiją, pelnys iš susivienijimo su Viešpačiu didesnę malonę, nes jis visai nesirūpina tuo, kas jam malonu, tačiau pirmiausia rūpinasi Dievo garbe.

XVI SKYRIUS

ATVERKIME SAVO ŠIRDĮ VIEŠPAČIUI

1. M o k i n y s. Švenčiausias ir geriausias Jėzau, kurį aš noriu šią valandą pamaldžiai priimti, tu žinai mano silpnybę ir ma-

no reikalus, tu žinai mano vargus ir mano ydas, mano skausmus ir mano pagundas, mano rūpesčius; tu žinai, koks aš nešvarus.

Aš ateinu pas tave ieškoti vaistų, kad patirčiau nors kiek palengvėjimo ir paguodos.

Aš kalbu tam, kuris viską žino, kuris viską mato, ir kuris tik vienas gali man padėti ir mane paguosti.

Tu žinai, ko man reikia ir koks aš neturtingas dorybėmis.

2. Štai aš prieš tave neturtingas ir plikas, prašąs tavo malonės ir tavo pasigailėjimo.

Pasotink išalkusį elgetą, sušildyk mane savo meilės ugnimi, apšviesk mano tamsumas savo buvimo šviesa.

Padaryk, kad visi žemės dalykai man būtų nemalonūs, kad visa tai, kas man nepatinka, stiprintų mano kantrybę, kad aš niekinčiau ir pamirščiau visus tvarinius, visa tai, kas laikina.

Pakelk mano širdį pas save į dangų ir neleisk klajoti žemėje.

Kad nuo šios valandos tik tu vienas tebūtum malonus, nes tu vienas valgis ir gė-

rimas, mano meilė, mano džiaugsmas ir visa mano gėrybė.

3. Kad tavo buvimas manyje taip mane uždegtų ir pakeistų, kad dėl glaudaus susijungimo su tavimi ir dėl karštos meilės tapčiau vienos dvasios su tavimi.

Neleisk, Viešpatie, kad atsitolinčiau nuo tavęs nepasisotinęs ir neatsigaivinęs, bet panaudok ir man tą patį gailestingumą, kurį taip stebuklingai panaudojai savo šventiesiems.

Kas galėtų stebėtis, kad prisiartinęs prie tavęs visai sudegčiau, nes tu esi amžinai deganti ir niekad negęstanti ugnis, meilė, valanti širdis ir apšviečianti protus.

XVII SKYRIUS

KARŠTAS NORAS PRIIMTI JĖZŲ

1. Mokinys. Viešpatie, aš noriu tave priimti pamaldžia ir karšta meile, švelniausiais širdies jausmais, taip, kaip tave priimdavo tiek šventųjų ir ištikimųjų, kurie

tau buvo brangūs dėl savo skaistaus gyvenimo ir karšto pamaldumo.

Mano Dieve, amžinoji Meile, vienintele mano gėrybe, *mano amžinai ištikimasis*, aš noriu tave priimti tokia meile ir tokia pagarba, kurios tau negalėjo jausti nė vienas šventasis.

2. Kadangi aš nesu vertas turėti tokių kilnių meilės jausmų, aš tau aukoju visus savo širdies troškimus, lyg tik aš vienas teturėčiau tokius karštus norus, kurie tau patinka.

Su karščiausia meile ir giliausia pagarba aš tau aukoju visa tai, ką dievobaiminga siela gali įsivaizduoti ir ko norėti.

Aš nieko nenoriu sau pasilikti, aš tau visiškai aukoju save patį ir visa, kas manyje yra.

Viešpatie mano Dieve, mano Sutvėrėjau ir mano Atpirkėjau, aš noriu tave šiandien priimti taip karštai ir taip pagarbiai, su tokiu uolumu tavo garbei, su tokiu dėkingumu, šventumu, meile, tikėjimu, viltimi ir skaistumu, su kokiu tave priėmė tavo šventoji Motina, garbingiausioji Marija, kada jai angelas pranešė įsikūnijimo paslap-

tį, o ji nuolankiai atsakė: *Štai aš Viešpaties tarnaitė, tebūnie man taip, kaip tu pasakei* (Luk. 1, 38).

3. Norėčiau taip pat turėti jausmus ir tavo garbingojo pirmatako, didžiausio šventojo, Šv. Jono Krikštytojo, kada dar būdamas savo motinos įsčioje Šventosios Dvasios įkvėptas suvirpėjo iš džiaugsmo tavo akivaizdoje ir kada, tave matydamas kalbant su žmonėmis, švelnia meile ir nuolankiai kalbėjo: Sužieduotinio prietelis, kuris stovi ir jį girdi, džiaugte džiaugiasi sužieduotinio balsu (Jon. 3, 29); aš norėčiau turėti kuo švenčiausių ir kuo karščiausių jausmų ir tau pasiaukoti visa savo širdies meile.

Aš tau aukoju visų šventų sielų meilės ir džiaugsmo pasireiškimus, ekstazes, susižavėjimus, apreiškimus ir dangiškas vizijas; aš tau aukoju visų dangaus ir žemės tvarinių pagarbą, kurią tau reiškia ar ateity reikš; visus tavo tvarinius ir jų dorybes aukoju už save ir už tuos, už kuriuos turiu melstis, kad jie vertai tave pagarbintų ir girtų amžinai.

4. Viešpatie mano Dieve, priimk mano įsipareigojimą ir mano norą tave garbinti

begaline meile, kurios reikalauja tavo neapsakoma didybė.

Štai ką aš tau aukoju ir norėčiau aukoti kasdien ir kiekvieną valandą; aš prašau iš visos širdies visas dangaus dvasias ir visus tavo ištikimuosius tarnus susijungti su manimi tave garbinti ir tau dėkoti.

5. Tegul džiaugsmingai ir meilingai garbina tavo šventą vardą visos tautos ir visos kalbos.

Tegul visi tie, kurie pagarbiai ir pamaldžiai laiko šv. Mišias ir priima šv. Komuniją, randa tavo malonę ir pasigailėjimą ir tegul jie meldžiasi už mane, vargšą nusidėjėlį.

Ir kada, susijungę pagal tavo norą su tavimi, pasitrauks pasisotinę ir suraminti nuo šventojo stalo, tegul atsimena mane.

XVIII SKYRIUS

NE SMALSUMAS, BET TIKĖJIMAS

1. Jėzus. Jei nenori įpulti į abejonių bedugnę, nesistenk dėl smalsumo suprasti šią gilią Švenčiausiojo Sakramento paslaptį.

Kas tyrinėja didenybę, prislėgiamas garbės (Pat. 25, 27).

Dievas gali padaryti daugiau, negu žmogus gali suprasti.

Niekas nedraudžia nuolankiai ieškoti tiesos, tik reikia leistis pamokomam ir ištikimai laikytis Bažnyčios pateiktos šventos doktrinos.

2. Laimingas paprastumas, kuris palieka sunkiai suprantamus klausimų takus, o vaikščioja tiesiu ir tikru Dievo įsakymų keliu.

Daugis prarado pamaldumą dėl to, kad norėjo suprasti tai, kas protu nesuprantama.

Iš tavęs reikalaujama ne Dievo paslapčių gilumą permatančio proto, bet tikėjimo ir tyro gyvenimo.

Jei ne viską supranti, kas yra žemiau tavęs, tai kaip suprasi tai, kas yra aukščiau tavęs?

Nuolankiai pasiduok Dievui, palenk protą tikėjimui, ir tu gausi supratimo šviesos visuomet, kai tik ji tau bus naudinga ir reikalinga.

3. Daugio tikėjimas į Švenčiausiąjį Sakramentą buvo smarkiai puolamas, tačiau dėl tų pagundų labiau yra kaltas jų sielos priešas, negu jie patys.

Nesijaudink, nesiginčyk su savo mintimis, neatsakinėk į velnio kaišiojamas abejones, bet tikėk Dievo žodžiu, tikėk jo šventiesiems ir pranašams, ir piktoji dvasia pabėgs nuo tavęs.

Tokios pagundos Dievo tarnui dažnai yra naudingos.

Juk velnias gundo ne nusidėjėlius ir neištikimuosius, kurie jau jam priklauso, bet pamaldžias ir ištikimas sielas.

4. Tad tiesiu ir nepajudinamu tikėjimu nuolankiai priimk Švenčiausiąjį Sakramentą, o dėl tų dalykų, kurių protu suprasti negali, pasiremk Dievo visagalybe.

Dievas niekad neapgaudinėja, tačiau per daug savimi pasitikįs dažnai apsigauna.

Dievas bendrauja su paprastaisiais; Jis apsireiškia nuolankiesiems, *duoda išmanymo mažutėliams* (Psl. 118, 130), o slepia savo malonę nuo smalsiųjų ir išdidžiųjų.

Žmogaus protas silpnas ir dažnai klysta, o tikras tikėjimas niekad neapgaus.

5. Beieškant giliau suprasti Švenč. Sakramento paslaptį, protas turi sekti tikėjimą, bet ne stovėti aukščiau jo ar su juo ginčytis.

Nes Švenč. Sakramente tikėjimas bei meilė yra aukščiau visko ir nesuprantamu būdu jame veikia.

Amžinasis, begalinis ir galingas Dievas daro žemėje ir danguje didelių ir nesuprantamų dalykų, kurių stebuklingumo niekas nesupras.

Jei Dievo darbus lengvai galėtų suprasti žmogaus protas, tai juos nebūtų galima vadinti stebuklingais ir nepaprastais.

TURINYS

PIRMOJI KNYGA

Skyrius Psl.

ANTROJI KNYGA

TREČIOJI KNYGA

KETVIRTOJI KNYGA

